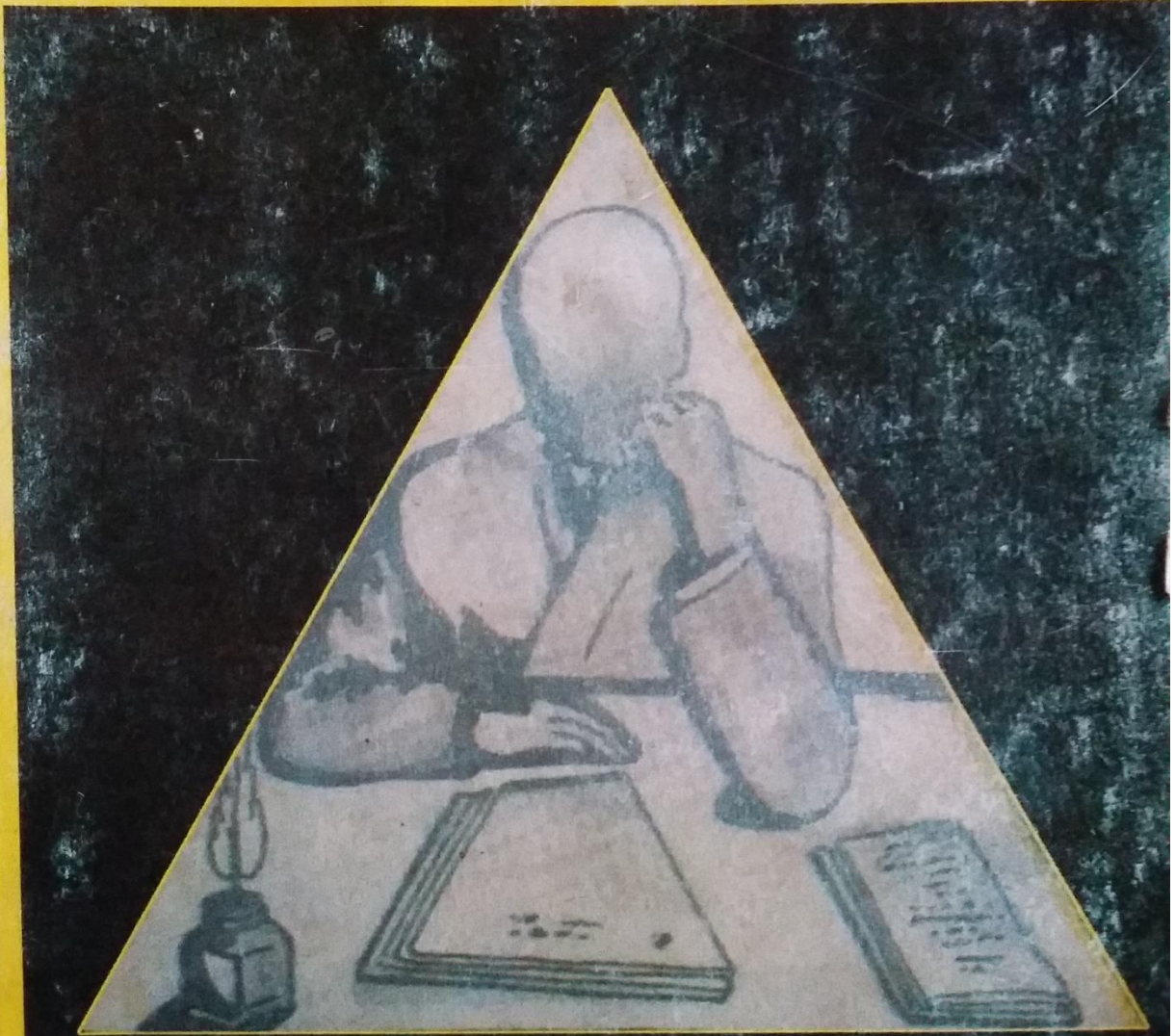

ደረሰኛው

Brought to you by: t.me/etbookstore

ክብሩ ግርማ

ደ ራ ሲ ወ

ከበዓል ግርማ

Brought to you by: t.me/etbookstore

መብት በሕግ የተጠበቀ ነው።
ALL RIGHTS RESERVED

መጀመሪያ እትም 1972 ዓ.ም
ሁለተኛ እትም 1977 ዓ.ም
ሦስተኛ እትም 1980 ዓ.ም
አራተኛ እትም 1999 ዓ.ም
አምስተኛ እትም 2005 ዓ.ም

ማንኩሳ አሳታሚ

እኩለ ሌሊት አልፎአል።። ደራሲው ሲራክ ዝም ብሎ አፍጠረ።። እንደ ጅረት የሚፈስ አሳብ - እሳታዊ ቃላት - ነበልባላዊ አረፍተ ነገሮች - ምንም።።

ከፊቱ ያለው ባዶ ነጭ ወረቀት አፉን ከፍቶ የሚያዘጋበት፤ የወረቀቱ መስመሮች ከአይኖቹ ስር እየደነሱ የሚሰቁበት መሰለው።። - ተሰጥዎ የሚባለው ነገር ለካስ ስቃይ ኖሮአል፤ አለ።።

ግንባሩን፤ ማጅራቱን፤ ማጅር ግንዱን አሸ።። የተፈጠረ ተአምር አልነበረም።። ኪነታዊ እውነት ከነሙሉ ውበትዋ አልተከሰተችለትም።። ቃላት እንደ ፈርጥ እየተንገገገው ወረቀቱ ላይ አልደነሱም።። የገደል ማሚቶ ብቻ ሆነበት።።

-ኤጭ! ድሮውንስ የፈጣሪን ሚና ማን ተጫወት አለኝ!? ወይስ ሰው የፈጣሪን ሚና ለመጫወት ሲሞክር የሚቀኑ መላእክት የፈጠራ ችቦዬን ነጠቁኝ!? እንኩዋን ደስ አላቸው።። ክንፎቻቸውን ከአጥናፍ እስከ አጥናፍ ዘርግተው እምቢልታቸውን እየነፉ ከአድማስ አድማስ በመርገጥ ይደንሱ።። ከፊለጉም ከጠረፍ ጠረፍ እየተሩዋሩዋጡ ከሳጥናኤል ሰራዊት ጋር ጦርነት ገጥመው በደም ዝናብ አለምን ያጥለቅልቁዋት - ከሰይፎቻቸው መፋጨት የሚወጣው ብልጭታ ፀሐይን የኩራዝ ብርሃን ያስመስላት - የሳጥናኤልን አንገት የሳተው የሚካኤል ሰይፍ ጨረቃን እንደ ቡሄ ዳቦ ለሁለት ገምሶ ይጣላት - የፈረሶቻቸው ኮቴ ከዋክብትን ረግጦ እንደ ጤዛ ያርግፋቸው ከዋክብት ረግጦ እንደ ጤዛ ያርግፋቸው - ክንፎቻቸው እየተጋጩ ተሰምቶ የማይታወቅ ነጎድጉዋድ ያውርዱ።። ምዕአት ይምጣ! . . .

ደረቅ ንፋስ በሀይል ይነፍሳል፤ ያቃስታል፤ ያፋዋጫል።። የመንደሩ የቆርቆሮ አጥሮች፤ የተሰበሩ መዝጊያዎች፤ በሮችና የተነቀሉ የቤት ቆርቆሮዎች እየተራመሰ እንግዳ የሆነ የምዕአት ቀን ቁዋንቁዋ ያናግራቸዋል።።

ያ ልማደኛ የጎረቤት ውሻ ያለ ማቁዋረጥ ያላዝናል።። ሁልጊዜ ያላዝናል።። አይጮህም፤ እንደ ውሻ አይጮህም።። ጅብ አጠገቡ ሲጮህ እሱ ያላዝናል።።

፩ ደራሲው

ከጎረቤት እንዲት ኪዮስክ ውስጥ የሚኖሩ አሮጊት ያረጁው አጥንታቸው እስኪንቁቁቁ ድረስ ይስላሉ። ዘወትር ይስላሉ። ደረቅ ሳል ይስላሉ - ትንፋሻቸው ቁርጥ እስኪል ድረስ።

ሰፊሩ ከአሮጊት ጋር አብሮ ይስላል፤ ይጨነቃል፤ ከውሻው ጋር አብሮ ያላዝናል፤ ከንፋሱ ጋር ያፋዋጫል፤ ከሰማይ ጋር ያገረመርማል፤ ከደራሲው ጋር ያነጥሳል፤ ከደራሲው ባለቤት ጋር ያንኩዋርፋል፤ ከደራሲው ልጅ ጋር ይቃዣል።

ሚስቱ፣ ፅጌ ሀይለ ማርያም፣ ከእንቅልፍ ነቅታ መጥታ ብት አለችበት። አያት፣ አያችው፣ ተያይ፣ ምንም አላለችውም። እሱም ምንም አላላትም። ዝንፍልፍል እያለ ከሚወርደው ጥቁር ሌጫ ጠጉር ላይ ሻሽ አይረጋም። ጠይም አሳ መሳይ ብትሆንም ጠቆር ብላ ታየችው። ቦግ ቦግ የሚሉት አይኖችዋ ይበልጥ ቦግ ብለው አፈጠጡበት። እንደ ባህላዊ የቤተ ክርስቲያን ስእሎች አይን ብቻ ሆኖ ታየችው። በመገረም ራስዋን ነቅንቃ ዝም ብላ ወደ መኝታዋ ተመልሳ ሄደች። ሰላም የሰፈነበት እንቅልፍ የሚተኙ የታደሉ ናቸው። መልካም እንቅልፍ ያድርግሽ አለ - በልቡ።

ተመልሶ ከወረቀቱ ጋር መፋጠጥ ገባ። ነጩ ወረቀት ነጭ ነበር። መስመሮቹ ሰይጣናዊ ሳቅ የላቁበት መሰለው። አሳቡን መሰብሰብ ስላቃተው ተናደደ። ወረቀቱን በንዴት ቡጭቅጭቅ አድርጎ ጣለ።

ብቸኛ ጅብ ይጮሃል። የመንደር ደሮዎች በየቆጠቻቸው ይንጫጫሉ። ውሻው ያላዝናል። ሌሎች የመንደር ውሾች እየተቀባበሉ ይጮሃሉ። አሮጊትዋ ደረቅ ሳላቸውን ይስላሉ። ደረቅ መብረቅ ሰማይን ይሰነጥቃል። የኮሬንቲ መብራት ብልጭ ድርግም ይላል።

የሰፊሩ ሰካራም አቶ ብርሌ ደጉ፤ «ሰው በላው ጎንደሬ!» እያለ ይጮሃል። «ሽህ ገዳይ የጎንደሬዪትዋ ልጅ። አጌ ፋሲል ግንብ ላይ ቆሚ፤ ምንትዋብ ሰገነት ላይ ወጥቼ ቁልቁል ብሸና፤ ማን ይጠይቀኛል። ሰው በላው ጎንደሬ! መቅደላ ላይ ቆሚ ሽህ ብጠጣ! ያባይን ልጅ ውሃ ጠማው። መተማ ወርዶ ቅንጥስ ብጥስ። ዘራፍ!» ይቆይ ይቆይና ደግሞ፤ «በአብዮቱ አምላክ፤ በደርጉ!» ይላል፤ ጎረቤቱን ሁሉ . . .

ሃጂ መስጠፋ ቤት ወዳጃው ደርቶአል፡-

ያባትህ ከራማ ይታረቅህ።
 አሜን፣ አሜን፣ አሜን።
 የእናትህ ከራማ ይታረቅህ፤
 ሼህዬ ደጉ ያስታውስህ።
 አሜን፣ አሜን፣ አሜን።
 ምቀኛ ሸረኛውን ይያዝልህ።
 አሜን፣ አሜን፣ አሜን።
 የቢስ ንግድ ላንተ ይሁንልህ።
 አሜን፣ አሜን፣ አሜን።
 በፒያሳ ሱቅ ክፈትበት።
 አሜን፣ አሜን፣ አሜን።
 በቸርቺል ጎዳና መኪና ንዳበት።
 አሜን፣ አሜን፣ አሜን።
 ባራት ኪሎ ፎቅ ስራበት።
 አሜን፣ አሜን፣ አሜን።
 ጀባ ፣ ጀባ ፣ ጀባ . . .

ደራሲው አቦል ቡና ሸተተው። እጣኑ ቡልቅ ቡልቅ ሲል ታየው። የቁጠማው ጉዝጉዋዝ፣ የጫቱ ክምር በአይነ መጣ።

አቦል ጀባ፣ በረካ ጀባ። ከራማው የሃጂ ሙስጠፋን ቤት ታርቆታል። ምርቃቱ አብቅቶ እርግማኑ ይወርድ ጀመር። ሲራክ በይበልጥ ጀርውን አቆመ።

ሸረኛውን ያዝልን።
 አሜን፣ አሜን፣ አሜን።
 ምቀኛውን አጥፋልን።
 አሜን፣ አሜን አሜን።
 በላውን ተበሪድ አድርግልን።
 አሜን፣ አሜን፣ አሜን።

ይህችስ እርግማን ለኔ ሳትሆን አትቀርም፤ አለ ሲራክ። ኪነት ጀባ፣ ድርሰት ጀባ፣ የድርሰት ካራማውን አቅርብልን፤ ችቦውን አንድድልን። አሳየን ውበትን አቦ . . . ብሎ ወደ ድርሰቱ ተመለሰ። ባዶው ነጭ ወረቀት ላይ ምን ቢያፈጥ ባዶው ነጭ ወረቀት እሱው ላይ መልሶ ከማፍጠጥ ሌላ የሆነ ነገር የለም። ከፍልሚያው መድረክ ራቅ ለማለት አስቦ ተነሳ። ከተፋፋ መጠር ሚዳ አንዳንዴ ገለል ማለት ተአምር ሳይሰራ ይቀራል? አለ።

፮ ደ ራ ሲ ወ

እንደ እርኩም አጉንብሶ ከጠረጴዛው እየራቀ ሂደት። የጠፋ እቃ እንደሚረፈገፍ ሰው ሁልጊዜ መሬት መሬት እያየ ነው የሚሄደው። ቀና ሲል በድንገት የራሱን መልክ ግድግዳው ላይ ካለው መስታወት ውስጥ እየ። ጥላውን ነው እንጂ የራሱን መልክ የሚመለከት አልመሰለውም። - የነበረ ሰው ጥላ። ጠጋ አለ ወደ መስታወቱ።

ትንንሽ አይኖቹ ቀልተኛዎች። የንስር አይን የሚመሰሉ ትናንሽ አይኖች ናቸው ያሉት። እቁር፣ ፈጣጣ ግንባሩ በትርጉም ቢሰ መስመርች ታርሰዋል። ግንባሩ ሰው ላይ ያፈጣል። የተፈጥሮ ሜካ የመሰለው ጠጉሩ ተንጨፍርሮ መላ የጠፋው ቃልቻ አስመስሎታል። አይኖቹ ስር ያሉት ቆዳዎች ተጨማሪደዋል። የጉንጮቹ አጥንቶች እንደ አለት ቆመዋል። ቀይ ፊቱ በማዲያት ተክሎ ገርገር አልፏል። አፍንጫው ብቻ ነው ተገትሮ የቀረው፣ የሀይወትን መላካ ለማሻተት የሚገጠራራ ይመስላል። ቀጥ ብሎ ወርዶ ከስር ሰፋ የሚለው አፍንጫው እንደ ነፍጠኛ ጎራዴ ሰው ያሽመውዋል። ቀሜጭን የብር ዘንግ የመሰለ ሽበት ከጥቁር ጠጉሩ መሃል ብቅ ብቅ ማለት ጀምሮአል። የወጣትነት ዘመኑ ወደ ሁዋላ እየቀረ ሲሂድ ታየው።

የጊዜ ቀስት የሚያመለክተው ወደ አንድ አቅጣጫ ብቻ ነው። ሰዎች ከቶም ወጣት እየሆኑ አይሄዱም፣ አለ።

ድንገት ወጣትነት እንደ ጠዋት ጀምበር የሚሞቅ ፈገገታ እያሳየው፣ እንደ ከዋክብት በሚያብለጨልጨው አይኖቹ እየጠቀሰውና እንደ ፀዳል የሚያበራ ከብሩህ ተሰፋ ሌላ ምንም የማይነበብበት፣ ትኩሰ ደም የሚተራመስበት ሳቂታ ውብ ፊት እያሳየው፣ ግለት ባለው ጠንካራ እጁ ጨብጠት በመሰናበት፣ ትኩሻውን አሳብጦ፣ ደረቱን ነፍቶ፣ ወገኑን እየሰበቀ፣ እንጥር እንጥር እያለ፣ እንደ ቦና ጥጃ እየቡቀረቀ፣ ሚዳው እስኪጠበው ድረስ እየፈነደቀ እየራቀ፣ እየጨለለ፣ እንደ ጥላ እየኮበለለ ሲለየውና፣ እርጅና መላጣውን፣ ጥጥ የመሰለ ሽበቱን፣ ባዶ ድዱን፣ ብርሃናቸው ደብዝዞ ጭል ጭል የሚሉ የተጨናበሱ ሞጭ-ሞጭ አይኖቹን፣ እድሜ ብዙ ትዝብት የፃፈበትን በደንብ እንዳልለፋ ቆዳ የተጨማሪደ፣ ኩምትር፣ ጭምድድ ያለ ፊቱን እያሳየው፣ ወገኑ ጎብጦ፣ ሰውነቱ ዝሎ፣ ተመርኩዞ በዱላ፣ ሰውነቱንና አሳቡን ማስተባበር አቅቶት እየተንቀጠቀጠ፣ ከንፈሩን መክደን ተሰኖት እየተዘረከረከ፣ አገሬን አንጠልጥሎ፣ የሚረገጠውን መሬት አላምን ብሎ፣ መሬት እየከዳውና እርምጃውን እየቆጠረ መጥቶ አጥንታም እጁን ይዘረጋለታል - በቀዝቃዛ እጁ ሊጨብጠው።

- ወግድልኝ፣ እምቢየ፣

እርጅና ባዶ ድዳን እያሳው የሚንቀጠቀጥ አጥንታም እጁን ዘርግቶለት ይቆማል። ወጣትነት ከወንዝ ማዶ እየቡዋረቀ ይስቃል። ሳቁ ያስተጋባል።

- እምቢዮ! እጄን አልሰጥም! በቃ!

የራሱ ድምፅ አስገረመውና ከቁም እንቅልፍ ነቃ - ደራሲው። በመጀመሪያ ያደረበት ስሜት አስደነገጠው። ተንቀጠቀጠ። ወደ እርጅና እድሜ የመግባት ስቃይ አዘል ስሜት መጥቶ አደረበት። እንባ አላፈሰሰም። ይልቅ በሳቅ ፈነዳ። የኮረኮሩትን ያህል ተንክትክቶ ሳቀ። ሳቀ-እንባ እስኪወርደው ድረስ። ሳቅና እንባ። ደስታና ስቃይ። ኪነታዊ ጭንቀት። ለምንድን ነው ይህን ሁሉ ስቃይ በገዛ እጄ ራሴ ላይ የማደርሰው? ለምን? ህያውነት፤ የሩቅ ገደል ማሚቶ ናት፤ አለ። እንባው እያሳቀው ሳቀ።

ያ የመንደር ውሻ ሲያላዝን ሰማና፡- መዋርተኛ፤ ያመዋርትብኛል ልበል! ማን ይፈራል ሞት! አጋፋሪ እንደሻውን መሰልኩት? አለ። በሳቁና በእንባው ውስጥ አጋፋሪ እንደሻው፤ መፅሀፉ ውስጥ ያሉ ገፀ ባህርይ፤ ብቅ ብለው ታዩት።

በስድሳ ስድስት አመታቸው፡- እኔ ያባ ፍታው ልጅ! ምን ሲደረግ። ይህ ሌባ። ጨለማን ተገን አድርጎ የሚመጣ ፈሪ ውላጅ። ሞት አያሸንፈኝም፤ እያሉ ሞትን ለመሸሽ በምድረ አለም ይንከራተታሉ። እና፤ ደራሲውም አብሮአቸው ይንከራተታል - ጉብዝናቸው ጥንካሬአቸውና ድፍረታቸው እያስደነቀው፤ ያልሞት ባይ ተጋዳይነት ትግላቸው እያሳዘነው፤ የሚሸሽት ሞት በጉያቸው ተሸጉጠ ባየ ቁጥር እያሳቀው . . .

ሞትን ለመሸሽ ስንት ወንዝ አቁዋርጠው ተጉዘው አንድ መንደር በደረሱ ቁጥር፤ መጀመሪያ ያገኙትን ሰው፡- የሞተ ሰው አለ? ብለው ይጠይቃሉ - ከሰላምታ በፊት።

- በሽታ ገብቶአል?
- አልሰማሁም።
- የታመመስ?
- አንድ አሮጊት ብቻ ታመዋል ሲሉ ሰምቻለሁ።

- የታዩቱ ይህ መናጠ ሊባ። ከዚህም ለሰርቆት መጥቶአል በለኝ። ማን ቆሞ ሲጠብቀው። ሞኝን ይፈልግ፤ ብለው በቅሎአቸውን በመኮርኮር በግይል እያሰገሩ በመጠብቅ ፍጥነት ቶሎ ውልቅ - ስንታቸው የሚነው መጋጃ ከሁዋላቸው ጎፍ ጎፍ እያለ መንደሩን ጥለው ጭልጥ፤ ሞትን ወደ ሁዋላ ትተው - እሱ እየቀደማቸው።

መኖር ለምን እንደሚያገባቸው አጋፋሪ አይናገሩም። ደራሲውም ምክንያታቸውን ለይቶ ለማወቅ አልቻለም። አብሮአቸው ከአድማስ አድማስ ባሳብ መንከራተት ብቻ . . .

ጉዋደኞቻቸው የሉም። ሁሉም ሞተዋል። አጋፋሪ እንደሆኑ ተብሮ ደርሰው አያውቁም። ሞት፣ መታብር፣ የፈረሰ ሰውነት፣ ትል፣ የሲኦል ትል፣ ያገጠጠ አጥንት፣ መታብር፣ የተካበ ድንጋይና አፈር ካለበት ምን ሲያደርጉ ይደርሳሉ! ጥላ ቢሰ! የሞት ጠረን ሽታ አይፈልጉም። ከሩቁ ነው ፈታቸውን አዙረው የሚሸሹት። የተወለዱበት ያደጉበት መንደር ተለውጠዋል። ሰማይ ጠቀሰ ፎቆች ደሳሳ ጎጆዎችን፣ የተንጣለሉ አስፋልት መንገዶች አቡዋራማ የእግር መንገዶችን፣ ያሸበረቁ ቡና ቤቶች ጠጅና ጠላ ቤቶችን ተክተዋል። ተራራ የነበረው ሜዳ፣ ሜዳ የነበረው ሸለቆ፣ ሜካ የነበረው እርሻ፣ እርሻ የነበረው ሜካ፣ መንደር የነበረው ቅልጥ ያለ ከተማ፣ የደራ ከተማ የነበረው ጭር ያለ መንደር ሆኖአል። ወንዞችም አቅጣጫቸውን ከጊዜ ብዛት ሳይለውጡ አልቀሩም። ዘለአለማዊ ለውጥ፣ መወለድ፣ ማደግ፣ ማርጆት፣ መክሰም መሞት። ከመሆን ወደ አለመሆን፣ የሀይወት ሀግ። አጋፋሪ ግን አሻፈረኝ ብለዋል።

- አሃ። አሁን ገና ገባኝ። ምስጢሩ ይህ ኖሮአል ለካ? አጋፋሪ፣ ለመኖር መብት አለኝ፣ እኔ ሞቼ፣ ይህችን ሀሀይ ማን ይመቅልኝ? ይህን ንፁህ አየር ማን ይተንፍስልኝ። የተፈጥሮን ውበት፣ የጠዋት ሮጫን፣ የምሽት ጄምበርን፣ የከዋክብት ጥቅሻን፣ የጨረቃ ድምቀትዋን፣ የሀግን ፈገግታን፣ የጎረምሳን ንቀት፣ ድንፋታና ኩራት፣ የሽማግሌን እርጋታ፣ ብስለትና እውቀት፣ እዎን - የባህር ሞገድ መነሳትና መውደቅ፣ የደመናዎችን መሻርጎርጎር፣ መፈራረቅ፣ የበጋ ምንጭ ኮለል ብሎ ሲወርድ፣ የፀደይ አበባ ሲፈነዳ፣ የበልግ እርሻ ሕይወት ሲያረግዝ፣ የክረምት ወንዝ ሲሞላ፣ ንቦች ሲያምሙ፣ ቢራቢሮዎች ውርወር ሲሉ፣ አለዋፍ ሲዘምሩ፣ የያፈድን ትዳሴ መዝሙር፣ ያለቃ ጉብረሃናን ቀልድ፣ የኮረዳዎችን ዳሊና አጎጠጎጤ፣ የሰውን ልጅ የሰልጣኔ ሂደት፣ ተስፋውንና ሀዘኑን፣ እኔ ሞቼ ማን ያድንቅልኝ ነው የሚሉት? ንፁህ የማር ጠጅ በብርሌ የደሮ አይን የመሰለ የጉበስ ጠላ በሽክና፣ እኔ ሞቼ ማን ይጠጣልኝ፣ በቅመም

እርር ድብን ያለ ዶሮ ወጥ፡ በነጭ ጤፍ እንጀራ፡ ብርዶ ምላስ ሰምበር ባዋዜ፡ እኔ ሞቼ ማን ሊበላልኝ ነው የሚሉት? ይህችን ውብ አገር፡ ይህችን ኢትዮጵያ፡ ይህችን ድንግል መሬት አዎን፡ ከቀይ ባህርና ከመሬት መቀነት በትምክህት ወደ ሰማይ መጥቃ ተራሮችዋ በግርማ ሞገሳዊ ኩራት ከደመናዎች ጋር የሚታከኩበት፡ እግዚሩ በተራሮቹ መንጠራራትና ኩራት ተናዶ በታላቅ ቁጣ በሃያል ክርኑ ቁልቁል የደቆሳትና እንደ ግመል ጀርባ ወጣ ገባ ሆና የቀረች፡ ህይወት ፈዋሽ የሆነው ቀዝቃዛ፡ አየሩዋ እየነፈሰ ጤፍን፡ ማሸላውንና ገብሱን ለሽ፡ ቀና፡ እጥፍ፡ ዘርጋ እያደረገ የተፈጥሮ ዳንኪራ የሚያስረግጥበት፡ በምስጢራዊ ድንግል ሸንተረሮችዋና ሸለቆዎችዋ ጉያ ውስጥ፡ እያሰመሰመ፡ እየተገማሸሩ የሚንሸራሸሩትን ብርማ ምጫችና ወንዞች፡ ስልታዊ ሙዚቃ እየተከተሉ በደስታ የሚፈነድቁት ዱር አራዊት፡ እልልታ የሚያቀልጡት አእዋፍ - ሱራፌልና ኪሩቤል ዋሽንት እየተጫወቱ የሚረዱት የጠባቢዎችን ሚዳዎች፡ መላእክት ሀሀይ የሚሞቁባቸውን ተራሮች - ይህችን ውብ ድንግል ታይታ የማትጠገብ መሬት ለማን ትቼ የት ልሂድ! ነው የሚሉት? ህይወት ትጣፍጣለች፡ ሳልጠግባት ማንነው ጠግበሃል፡ በቃህ ሊለኝ መብት ያለው? መኖር አለብኝ፡፡ እና እያንዳድዋ ሴኮንድና ደቂቃ ህይወቱ ናት፡፡ የሙጥኝ እላለሁ፡፡ እምቢየ! በቃ አልሞትም ነው የሚሉት?.....

- አይደለም እንዴ አጋፋሪ?
- ቂ ቂ ቂ ቂ - ወላቃ፡ ሻጋታ ጥርሳቸውን እያሳዩ፡፡
- ምን ያስቅዳታል?
- አንተ፡፡ ህይወት፡- ቂ ቂ ቂ ቂ፡፡

- አይ አጋፋሪ፡፡ ይቀልዳሉ መሰለኝ፡፡ አይ መኖርም አለመኖርም አንዱ በሌላው ውስጥ ያለ ነገር ነው፡፡ ህይወት በሁለት ዘለአለማዊ ጨለማዎች መካከል ያለች ቅዕብታዊ ብልጭታ ናት፡፡ ህይወትና ሞት ያንድ ሳንቲም ሁለት ገዕታዎች ናቸው፡፡ ቁም ነገሩ ግን ይህ አይደለም፡፡ ዋናው ነገር ለውጥ የተፈጥሮ ህግ መሆኑን ከማወቅ ላይ ነው፡፡ የማይለወጥ ነገር የለም፡፡ መወለድ፡ ማደግ፡ መኖር፡ መክሰም፡ መሞት - ያለ፡ የነበረ ወደ ፊትም የሚኖር ሂደት ነው፡፡ መሆን፡ አለመሆን አይነጣጠሉም፡፡ ይህን የተፈጥሮ ህግ ለመለወጥ ምንም ሃይል የለንም፡፡ የህይወት ወይም የመኖር ፍፃሜ ሞት ከሆነ፡ የማሰብ ችሎታ፡ ተስፋ የማድረግ፡ የመፍጠርና የማፍቀር ተሰጥዎ ላላቸው የሰው ልጆች ሁኔታው ጭካኔ የተሞላበት ከንቱ መፍጨርጨር ሆኖ የሚታይ ይመስላል ነው የሚሉት፡ አይደለም?

፲ ደ ራ ሲ ው

- ቂ ቂ ቂ ቂ - ሽቢታም ሪዛቸውን እየጎነተሉ።

- ምንድን ነው እኮ የሚያስቅዎት?

- እንተ። ህይወት። ሳቅም ያስቀኛል - ቂ ቂ ቂ ቂ - ትላልቅ ጀሮዎቻቸው እስኪነቃነቁ ድረስ።

- እሺ። ህይወት በሁለት ዘለአለማዊ ጨለማዎች መካከል ከመቅደብት ብልጭ ብላ መልሳ ድርግም የምትል ብልጭታ ናት። በዚህችም ብልጭታ ውስጥ ደስታና መከራ፣ ሀሴትና ስቃይ አለ። መኖር ደስታ ነው። ሞት ስቃይ ነው። መውደድ ደስታ ነው። መለየት ስቃይ ነው። ስለሆነም ምንም እንኳን ለውጥ የተፈጥሮ ህግ ቢሆንም፣ መወለድ፣ ማደግ፣ ማርጀት፣ መከሰምና መሞት ቢኖርም፣ የመኖር ትርጉም ደስታን መጨመርና ባንጻሩ ደግሞ መከራና ስቃይን መቀነስ ነው። ደስታን መሻት፣ ስቃይን መቀነስ የተፈጥሮ ህግ ነው። እንዲህ ነው የሚሉት? ሆኖም ደስታና ስቃይም ቢሆኑ ተነጣጥለው ሊታዩ አይችሉም። መኖር ካለ መሞት ይኖራል። ራሱን ያዳኝ ይሞታል ይል የለ መዕከሉም። ለመኖር መታገል ግዴታ ነው። ይገባኛል። መኖርን መምረጥ ሞትን መፍራት ሳይሆንም ይችላል። ግን እርስዎ ዝም ብለው ሞትን የሚፈሩ መሰለኝ።

ቂ ቂ ቂ ቂ ቂ ::

- ነገሪ አልጣመዎትም መሰለኝ። እርግጥ ቁም ነገሩ መኖር ብቻ አይደለም። መኖር ሳይሆንም እስላትም ይኖራሉ። የመኖር ትርጉም በደመ ነፍስ ብቻ መንቀሳቀስ ማለት አይደለም ነው የሚሉኝ። የማዳመጥ፣ የማየት፣ የመዳሰስ፣ የማሸተትና ጣእም ለይቶ የማወቅ ተሰጥአዎችንን በሃይል አንቅተን ህይወት እዳመጣጥዋ በመቅሰም ሙሉ ህይወት መኖር ማለት ነው ህይወት። ከህይወት ስልትና ሂደት ጋር መሽከርከር ማለት ነው ህይወት። እና ዘለአለም ከህይወት ሂደት ጋር እየተሸከረከሩ ለመኖር ይፈልጋሉ አይደለም? ግን ማወቅ ያለብዎት ሌላ ነገር አለ። ተፈጥሮ ለእንደኔና ለእንደርስዎ ያሉ ግለሰቦች ደንታ የላትም። ተፈጥሮ የምታተኩረው በዘር ላይ ነው። ስለዚህ ተፈጥሮ የግለሰቦችን መወለድና መሞት፣ የነገሮችን እድገትና መከሰም አታውቅም። ትውልድ ያልፋል፣ ትውልድ ይተካል። ሀሳይ ትወጣለች፣ ትጠልቃለች። ህይወት ያልፋል፣ ትውልድ ይተካል። ፀሀይ ትወጣለች፣ ትጠልቃለች። ህይወት ይቀጥላል። ዘለቄታ ያለው ዘር ነው። ግለሰብ አይደለም። ስለዚህ ሞትን አመልጣለሁ ማለት ዘበት ነው።

- ቂ ቂ ቂ ቂ ቂ:: እስቲ ልሳቀው:: ሁሉም ነገር ያልፋል ነው የምትለኝ:: በዚህ አለም ዘለቄታ ያለው ነገር ምንም የለም ነው የምትለኝ:: ሰማይ፣ ምድር፣ ፀሀይ፣ ከዋክብት፣ ጨረቃ፣ በፊት አልነበሩም? አሁን የሉም? ወደ ፊትም አይኖሩም? ምንነው ሰው ብቻ! ወቸ ጉድ!!

- እነሱ አያልፉም ያለ ማን ነው!

- ሲያልፉ አላየንም:: ቂ ቂ ቂ ቂ ::

- እና ፀሀይ፣ ከዋክብት፣ ጨረቃ መሆን ይፈልጋሉ? መፋጠጥ ከሞት ጋር፣ እ?

- ወደ መቃብራ ልታወርደኝ አትቸኩል:: የኔ ወደ መቃብር መውረድ አንተን የትም አያደርስህም:: ዘራፍ ብያለሁ:: ሞት አያሸንፈኝም፣ የታባቱንስና:: እፋለመዋለሁ::

- በአለም ውስጥ አንድ አይነት ስርአት ያለ ይመስላል:: የከዋክብት ንቅናቄ፣ የምድር መዞር፣ የወቅቶች መፈራረቅና የሰው ልጅ ህይወት ኡደት:: ግን፣ የሰው ህይወት ራሱ መላ ቅጡ የጠፋ ነው:: ሁሉም የራሱ አቁዋም፣ አመለካከትና ስሜት አለው:: የራሱን መብትና ፍላጎት ብቻ ለማስከበር ይፈልጋል:: አብዛኛውን ጊዜ የሌላውን መብትና ፍላጎት፣ አንዳንዴም የራሱንም ጭምር ባለማወቅና ባለማጤን:: ግን፣ የምንኖራት ህይወት መጨረሻ ምን እንደሆነች ሁላችን አናውቅም:: ማእበል ከሚያንገላታት መርከብ ላይ አብረን የምንጉዋዝ ፍጡራን ነን:: የጉዞአችን ፍፃሜ ላይ ስንደርስ ግን እያንዳንዳችን ብቻችንን እንቀራለን - ብቸኛ በረራ ወደ ዘለአለማዊነት:: እና ብቻዬን አልሄድም ነው የሚሉት አይደለም?

- ቂ ... ቂ ... ቂ ...

ደራሲው ትንግርት ነው ብሎ ወደ ጠረጴዛው እያነጠሰ ተመለሰ:: ግጥጥ፣ ፍጥጥ፣ እንደ አጋፋሪ እንደሻው:: ድርቅ፣ ግትር፣ ጠብ የሚል ነገር የለም:: አሳቡን በቃላት ወረቀት ላይ ለማስፈር አልቻለም:: ሰብላ መጥታ ከፊቱ ድቅን:: አቤት ፈገግታዋ:: ልብ ያሞቃል::

- ምን ከርቤ ላጠሰ? ለየትኛው አምላክ ወይም ዛር፣ በየትኛው ተራራ ወይም ምኩራብ ላይ ምን መስዋእት ልሰዋ? ማንን ምን ብዬ ልማፀን? ለየትኛው አምላክ ወይም ሰይጣን ልሰገድ? የማንን ስም

፲፪ ደራሲው

በምን ቃላት ልጥራ? የመፍጠር ጥዋፍ በርቶ ፅርሃ አርያም እንዲታየኝ? አለ።

ምንም አዲስ አሳብ አልተከሰተለትም። አጋፋሪ እንደሻውን ምን እንደያሚደርጋቸው አልተገለፀለትም።

- እኔው ፈጥራአቸው የማደርጋቸው ነገር እንዴት ይጠፋኛል? ፈጣሪያቸው መሆኔን ዘነጉት ወይስ ካንተ የበለጠ ህይወት አለኝ ማለታቸው ነው! አለ። የሚደርጋቸው ነገር አልታይ አለው።

ይልቅ፣ ሰብላ ፀሀያማ ፈገግታዎን እያሳዩት እጅዎን በማውለብለብ ከሩቅ ስትጠራው - ወደ ህይወት ምንጭ ና ስትለው ታየችው። አንዳንዴ ብቅ ብላ ትታየዋለች - ሰብላ ወርቅ። የሰብላ ስእል በድንገት ከወረቀቱ ውስጥ ብቅ፣ ከቃላቱ መሀል ብቅ፣ ከአረፍተ ነገሮቹ መሀል ቁልጭ እያለ ይታየዋል። ግን አይቆይም። ምስልዎ እንደ ሰላቤ አሽኮርምሞት ውልብ፣ ጥፍት ይልበታል።

- ተዩኝ እባክሽን።

ወከክ የሚያደርግ ፈገግታ።

- ተዩኝ ብዬሻለሁ።

ፈገግታዎ በይበልጥ ቦግ።

- በሰላም ባልሸን አቅፈሽ ለምን አትተኝም? ምን ታደርጊያለሽ ካሳቤ ጉዋዳ ውስጥ?

የታችኛው ከንፈርዎን ጣል፤ እንቁ መሳይ ጥርሶችዎን ብልጭ፤ ስለ መፅሀፌ ምን ተሰምቶአት ይሆን? . . . ደሞስ ለምን ሰጠሁዎት? የሚፅፈውን ሁሉ ለምን እንደሚያስነብባት አይገባውም።

ደራሲው ባሳቡ ከሰብላ ወርቅ ጋር ለመጫወት ጊዜ አላገኘም።

ፅኔ ከእንቅልፍዎ ነቅታ እንደ ገና ብቅ። ደራሲው አንድ አይነት መንፈስ መስላው ድንግጥ። ሻሽዎ ተፈትቶአል። ጠጉርዎ ተበታትኖአል። አንድ ጡትዎ ከሌሊት ልብስዎ ውስጥ አፈትልኮ ወጥቶ ይታያል። ደረትዎ ትኩስ እንደተላጠ ሽንኩርት ያንፀባርቃል።

«ለራሱህ እንቅልፍ አጥተህ እኛንም እረፍት ባትነላን ምናለበት?» አለች።

«ምንጠፋሁ?» አላት፡ በጎረና ድምፅ፡፡

«ደሞስ፡ ንፋሱ እንዲህ አገሩን ሲደበላልቅ ልጁን ሂደህ አይዘህ ብትለው ነውር ነው?»

«ምን ይሆናል ብለሽ ነው የተቸገርሽው? ንፋስ ይዘት አይሄድ፡፡ ወይስ ጣሪያው ተደርምሶ ይወድቅበታ ብለሽ ነው!»

የምላስ ወለምታ በቅቤ አይታሽም አሉ፡፡ ስለ ቤቱ ጣሪያ መደርመስ በማንሳቱ ተፀፅቶ ሽምቅቅ አለ፡፡

ስለ መኖሪያ ቤት ካላች መቆሚያ የላትም፡፡ - ጣሪያው ያንጠባጥባል፤ ግድግዳው ውሀ አዝሎ ኩፍ በማለት በዘነበ ቁጥር ያመረቅዛል፡፡ መስኮቶቹና መዝጊያዎቹ አመለኞች ናቸው፤ እሺ ብለው አይዘጉም፡፡ ሽንት ቤት ተራ መጠበቁ ከዳቦ ቤት ወረፋ ይብላል፡፡ የቤቱ ወለል ቢውሉበት አይፀዳው፤ ዘለአለም አመዳም መስሎ እጆ ሰባራ ያደርጋል፡፡ የመንደሩ ፍሳሽ ሁሉ መጥቶ የሚተኛው ከደጃፋችን ላይ ነው፡፡ ጉልበቴም ሰውነቴም በዚህ ቤት ላይ አለቀ፡፡ ልጁም በየጊዜው በጉንፋን ይሰቃያል፡፡ ተስቦ ወይም ወረርሽኝ አንድ ቀን ሳይገድለው አይቀርም፡፡ እርፍ - ግልግል፡፡ ይህንኑ ነው የምትጠብቀው፡፡ የኛ ደራሲ!

«ቤቱ መስራቱ ይቅር፡፡ መቼም እኔና ልጄ ለዚህ አልታደልንም፡፡ ሬሳችን በወግ የሚወጣበት ቤት ይኖረናል ብለን አናስብም፡፡ ቀበሮ ጉድጉዋድ፡ ወፍም ጎጆ አላቸው፡፡ እኛ ግን አንገታችንን የምናስገባበት ቀዳዳ የለንም፡፡ ሌላ ቤት ኪራይ ለመፈለግ እንኩዋን ጊዜ የለህም፡፡ ዘወትር ከምትፅፈው ብእር ጠብ ያለልን ነገር ቢኖር መከራ ከሰቃይ ብቻ ነው፡፡ 'አትጩሁብኝ! ልጁን አስወጪልኝ!' ተሰቃይቶ፡ ተጩንቆና ተጠቦ ኑሮ፡፡ እንደ ልባችን የምንተነፍስበት ቦታ እንኩዋ የለንም፡፡ ዝግት፡፡ ድፍን፡፡ መቃብር፡፡ የመቃብር ኑሮ፡፡

«ማለቱ እኮ» አለ ደራሲው፡ የባለቤቱን አሳብ ለማሳከር፡፡ ስለ ቤት አላላችም፡፡

- ስለ ህመምዋ ታነሳ ይሆን? ምንዋን ይሆን ዛሬ ደግሞ ያመማት? ያልያዛት በሽታ የለም፡፡ ቤቱ-ግድግዳው፡ ጣሪያው፡ ወለሉ፡ አልጋው ከእስዋ ጋር ዘወትር ያቃስታል፡፡ ወይስ የትኛው ሀኪም ቤት ልሂድ ልትለኝ ይሆን? ማን ይሆን አዲስ ሀኪም

መጥቶአል ወይም ተለምር የሚሰራ አዲስ ጠበቃ ተገኝቶአል ያላት?
ደራሲው አንገቱን ደፍቶ ጀሮ ዳባ ልበስ ብሎ ቆመ።

የያዘችውን ቁራዬ ወረቀት ሰጠችው።

ወረቀቱን ከእጅዋ ተቀብሎ ሳያነብ፣ «የምን ወረቀት ነው?»
አላት።

«ሃጂ ሙስጠፋ ናቸው የላኩት» አለችው።

የሃጂ ሙስጠፋን ደብዳቤ ባያነብም ምን እንደሚፈልጉ
ያውቃል። በወጣ በገባ ቁጥር ደጅ እየጠበቁ አላሰወጣ፣ አላሰገባ እያሉ
የሚያስቸግሩት እንሶ አሁን ደግሞ በደብዳቤ ጀመሩኝ እያለ ወረቀቱን
ገለጠ።

«አቶ ሲራክ- በእህህ ብለህ ቤቱን ልቀቅልኝ። እንደምታውቀው
ቤቱን ስለ መረጥኩ አበል አላገኝበትም። ከቤቱም ከአበሉም ሳልሆን
እንዴት በስተርጀና ባዶ እጄን አመድ አፋሽ ሆኜ ልቅር? በእህህ ብለህ
ፍረደኝ - ሃጂ ሙስጠፋ . . .»

ሲራክ ደብዳቤውን ቡዬቅዬቅ አድርጎ ጣለና። «ይህን
መፅሀፍ ሳልጨርስ ንቅንቅ አልልም!» አለ።

የፈራው አልቀረለትም።

«ምናለ ይህን ቤት ለቀን ብንሄድ? ከቤቱ ወይም ከሰፈሩ ጋር
አልቆረብክ» አለች፣ ፀጉርዋ ላይ የማይረጋውን ሻሽዋን
እያስተካከለች።

«ቆርቤአለሁ!»

«እኔንም ልጄንም ልታስወጋን ነው፣ ለሌላ አይደለም። እንደ
ነገር ቢደርስብን ምን ትጠቀማለህ?»

«ምንድን ነው የሚደርስባችሁ?»

«ጫት እየበሉ ሲረገሙ የሚያድሩት ማንን መሰለህ? እኛን
ነው። የውሀ ጠብታ እያደረ ድንጋይ ይበሳል አለ። እርግማንም
እንደዚህ ነው።»

«የጃ መስጠቱን የሚለመን አግዜር እኔን የማይሰማ ከወን ምናል። እኔም ወዳጃ ተቀምጦ ማቅ አየሰጻሁ አይነቀረዋለሁ . . . ።
እና፣ ዋርዱ ያኔ ይታያል። አላቅና፣ ወይ ይባሰቱ ለመሰሰ ሲል።

በሌቱ ትታ፣ «አልፎም አስጠልቀሃል መሰለኝ?» አለች።

የዘፈን ዳር ዳሩ አስክሰታ ነው ይላል፣ አለኛ በልቡ። «የሰላም እንቅልፍ የሚተኙ እድለኞች ናቸው። አላቅ፣ አንገቱን ይይቶ ከሚገኘው ውስጥ ሸኮ የወጣውን ያውቆ ጣቱን ቆልማማ ጥፍሮ አየተመለከተ።

እንደ ፈራው፣ «እሱን ነው እኮ የምልህ» ብላ ጄመረች፣ «ይህ ቤት ሰላም እንደሚያሰጥህ እኔስ መቼ አጣውቅኛ። ሞኝ መሰልኩህን ሞኝ አይደለሁም። ተገንዝቤዋለሁ። ቆይቶአል ከተገነዘብኩት። እኔም ሆንኩ ልጄ ሰላም አንሰጥህም። ከኛ ጋር ሰላም የለህም። ዓይገባህ ነው እንጂ እንዳንተው እኛም ሰላም የለንም። ካንተ ንቀት ሌላ የሃጂም እርግጥን ሰላም ነስቶኛል። ሙቱ ነው የምትለን። የዚህ ቤት ሰላም ጉዳይ ነገር አለመው አብቅቶአል። የተከፋፈለ ቤት አይቆምም። አሉ። የተከፋፈለ ልብ ማደሪያ የለውም . . . »

«የኔ እመቤት ባላሰብኩት መንገድ ነው የመጣሽው። እኔ እኔ ለማለት የፈለኩት . . . »

«ተው ባክህ። ለማለት የፈለከውን ብለሃል። አፍ ሲያመልጥ፣ ጠጉር ሲመለጥ አይታወቅም ይላል። ስታሰብ የነበረውን ነው እንጂ የተናገርከው . . . »

ደራሲው ጠጉሩን ነጩ። ጠጉር መንጨት ዋጋ ያለው ይመስል።

«አልገባሽም። ፈፅሞ አልገባሽም። ሊገባሽም አይችልም . . . »

«ደንቆር ነኛ! ደንቆር ነሽ በለኝ። ይሄው ነው የቀረህ። ያንተን አባባል ቀርቶ የዝንብ ጠንጋራ አውቃለሁ . . . »

«ደንቆር ነሽ ማለቱም አይደለም . . . »

«ታዲያስ?»

«ቆይ እንጂ። አድምጪኝ። እንደማመጥ . . .»

«የምን መደማመጥ ነው? ሰላም ያጣ ሰው ይቆርጣል። እንደማመጥ ብሎ ነገር! መደማመጥ ቀርቶአል። አክትሞአል። ድሮ ቀረ ልጄ . . .»

«አፋ!»

«አፋ ራስህ!»

«የሰላም እንቅልፍ አግኝቶ የሚያድር ሰው እድለኛ ነው ስለ ምን ለማለት እንደ ፈለኩ አልገባኸም። ባጭሩ፣ አሳብ አለብኝ ማለቴ ነው . . . :»

«እኮ ያንተ አሳብ ሁልጊዜ ውጭ ነው። እኔ እቃ ነኝ። ስለኔ ታስባለህ አላልኩም። ያንተ አሳብ ወደ ውጭ ከኮበለል ጊዜ የለውም። አንተ ምን ታደርግ። እኔ በገዛ እጄ ነው ራሴን እቃ ያደረኩት . . .»

«እባክሽ በፈጠረሽ፣ እንደ መንደር ጠበቃ ነገር አትጠምዝገር። አሳብ አለብኝ ስለ ስለ መፅሀፌ አስባለሁ ማለቴ ነው። የጀመርኩትን ከፍፃሜ ማድረስ አለብኝ፣ ይህን ለማድረግ ደግሞ ሙሉ ጉልበቴንና አእምሮዬን መጠቀም አለብኝ . . .»

«አሀሀ . . . አሆሆሆ . . . እሀሀሀ . . . መፅሀፍ። ድሮን ሲያታልሉዋት በመጫኛ ጣሉዋት አሉ። መፅሀፍ ነው ዘወትር የሚያስመሽህ - እ? መፅሀፍ ነው መሸተኛ ያደረገህ - እ? መፅሀፍ ነው ቤት በገባህ ቁጥር እንደ ህልም እየታየህ የሚደብትህ? ቤት ያፈራው እህል እንዲያቅርህ የሚያደርግህ? እንቅልፍ ነስቶ አልጋህን የሚያስጠላህ፣ ቤት በገባህ ቁጥር የሚያነጫንጭህ፣ የሚያስኮርፍህ፣ እኛን ማየት የሚያስጠላህ፣ መፅሀፍ ነው! አይደለም! እሀሀሀ . . . ሰው የልቡን ሲነግሩት የኮረኮሩትን ያህል ይስቃል እኮ። እሀሀሀ! ልሳቀው እንጂ። በልጅ አመገኝቶ ይበሉዋል አንጉቶ ይባላል። ለጠባይህ መለወጥ ሌላ ምክንያት ብትፈልግ ይሻል ነበር። ሆኖ ሲያውቅ ድሮ ማታ አሉ። መፅሀፍ ብሎ ነገር። አይዞህ አትጨነቅ። ቤቴ አስጠልቶኝ ነው። ልቤ ወደ ውጭ ኮብልሎ ነው፣ ማርታ ትዝ እያለችኝ ነው ብትል ምንኛ ባማረብህ . . . :»

«ምን እንደምትይ አይገባኝም . . .»

«እንዴት ብሎ ይገባል! ልብህ ያለው ማርታ ጋ። ታዲያ አይምሰልህ። እንዲህ እንደ ቀለድክብኝ አትቀርም። እኔም ተራዩን እቀልድብሃለሁ። ላንተ የዘነበው እድል ለኔም ያካፋል። እቃ ሆኜ አልቀርም።»

«ስታገባኝ የገባህልኝን ቃል ታስታውሰዋለህ? ምን ልብ አለህና። ነበር እንዲህ ቅርብ። የተረፈኝ ሀዘን ብቻ ነው። ውርደት ብቻ ነው። ቤትን ማክበር፣ ባልን መውደድ ያዋርዳል? ቤተሰቤን፣ ልጄን በማለት ቀና ደፋ ማለት ያስንቃል? አይምሰልህ። ባንተ ቤት ነው ርካሽ አሞሌ ጨው የሆንኩት። ግን አትሳሳት። እኔም ለባብሼና አገሬው ብወጣ ሽህ አስከትላለሁ፤ ደሞ ላዲሳባ ወንድ . . . :»

እሳታዊ የሰይጣን ምላስ። ወላፊኑ ከሩቅ የሚጋረፍ የሚንቀለቀል የገሃነም እሳት። የእሳት ላንቃ። ሲኦል የወረደች ነፍስ። እረፍት የማይሰጥ የሲኦል ትል። ነደደ። ተቃጠለ፣ ቦግ አለ - ደራሲው።

«እና፣ ታዲያ ምን ያዘኸ! መንገዱ ሰፊ ነው። ሂጂ፣ ደንታ የለኝም። ልጃገረድ ሆነሽ ያገባሁሽ መሰለሽ? የተገናኘነው ሰራተኛ ሰፊር ነው - ከፈለግሽ!»

ዕጌ ወገብዋን ይዛ ሻሽዋን እየነቀነቀች። «ዋሩ፣ ይህንኑ ነበር ካንተ የጠበኩት። ውለታዬ ይህ ሆነ? ሰራተኛ ሰፊር ብታገኘኝ ታዲያ እግርህ ላይ ወድቄ አላገባኸኝ። ለምነህ ነው ያገባኸኝ። እንደ ማርታ የሚኒስትር ልጅ አለመሆኔን፣ እንደሰዋ ያልተማርኩ፣ መናጢ ድሀ መሆኔን እያወክ ነው ያገባኸኝ።»

«ታስታውስ እንደሆነ እኔም ነግሬህ ነበር። አይሆንም ብዬህ ነበር። ግን አንተ ምናልክ። ግድ የለሽም። ሴተኛ አዳሪ የሆንሽው ወደሽ አይደለም። ችግር አስገድዶሽ ነው። ያለፈው አለፈ። ሞተ። ተረሳ። የሰው ማንነቱ የሚለካው ባለፈው ኑሮው ሳይሆን አሁን ባለው አቁዋሙ ነው። እኔ ከወደድኩሽ ዕጌ እንዲህ ነበረች ቢሉ ደንታ የለኝም እያልክ ነው ያግባባኸኝ። እሺ ያልኩህ ለት ምላሴን በቆረጠው ኖሮ . . . :»

ዕጌ ባንድ ፊት እሳታዊ ምላስዋን እያንቀለቀለች በሌላ በኩል እንባዋን እያዘራች ስትሮህበት፣ ደራሲው፣ የሚቆምበት፣ የሚቀመጥበትና የሚገባበት ቀዳዳ ጠፍቶት ሲጨነቅ ቆየና፣ ግንፍል

፲፰ ደ ራ ሲ ወ

ሲልበት እያፈጠጠ ሲስቅበት የነበረውን ነጭ ወረቀት ቡጭቅጭቅ አደረገ።

ድርሰት። ውበት። ኪነት። ድርሰትና ህይወት። ኤጭ ብሎ እጁ ውስጥ የቀረውን እፍኝ ብጫቂ ወረቀት ወደ ላይ በተነ።

ምእራፍ ፱

ሰብለ ወርቅ ታፈሰ በሩ ሲንኩዋኩዋ አልሰማችም። ሶፋው ላይ እንደ ተጋደመች እንቅልፍ ጭልጥ አድርጎ ወስዶአት ነበር። ደስ የሚል ፈገግታ ክብ ፊትዋ ላይ ይታያል።

ስታነበው የነበረው ባረንጉዋዴ ክላሰር የተሸፈነ የፅሁፍ ረቂቅ ከደረትዋ ላይ ተዘርግቶ ቀርቆአል። የሳሎን መብራት ዝም ብሎ ይጠፋል።

ንዴት የታከለበት ኩዋኩዋታ። ሰብለ ወርቅ ከእቅልፍዋ ብንን። ያለችበትን በመርሳትዋ ድንግር። ምፅአት ደርሶ የሲኦል በር የተደረመሰ ይመስል ድንግጥ።

የባሰ ንዴት የተቀላቀለበት ሃይለኛ ኩዋኩዋታ።

ሰብለ እየተነጫነጫች ከተጋደመችበት ቀና ስትል፣ ደረትዋ ላይ ተዘርግቶ ቀርቶ የነበረው የፅሁፍ ረቂቅ ተንሸራትቶ ከቀዩ ምንጣፍ ላይ ወደቀ። አላነሳችውም። አእምሮዋን ሰብሰብ ለማድረግ ጊዜ አላገኘችም። አይኖችዋን አሻሽችና እያዛጋች ሄዳ በሩን ከፈተች።

«የሞትሽ መስሎኝ ነበር» አላት፣ ባልዋ በቁጣ፣ በግዙፍ ቁመናው ላይዋ ላይ እያንገረበበ።

በፈጣጣ አይኖቹ ሰብለ ተኝታበት የነበረውን ሶፋ ቃን። ከቤቱ እቃ ሌላ ምንም አልነበረም።

ሰብለ ዝም - ድላውን ፈርታ።

«ወይስ ለክፋት ብለሽ ነው?»

ሰብላ ጥፊውን ፈርታ እጅ እጁን እያየች ዝም። ዘመነ አለሙ፡ የትም አምሸቶ በገባ ቁጥር አስቀድሞ ይቆጣል፤ ሲለውም ይማታል። አብዮቱ ከፈነዳ ወዲህ ያመጣው ጠባይ ነው።

«የት እንዳመሸሁ ለምን አትጠይቁኝም?» አላት።

የት እንዳመሸ ትንፋሹ ይናገራል። የውስኪው ሽታ ከሩቅ ይገፋተራል። አይኑ የዝንጀሮ ቁጥ መስሎአል። ጥቁር ፊቱ እንደ ኑግ ተቅለጥልጦ ያብለጨልጫል። ሳቅ ቃጣት። ግን አልሳቀችም። የትስ ብታመሽ እኔ ምን ቸገረኝ ለማለት ፈልጋ ነበር። ግን አሳብዋን ለወጠችና፤ «አንተው ንገረኝ» አለችው፤ የታችኛውን ከንፈርዋን ጣል አድርጋ።

ሲከፋትም፡ ደስ ሲላትም የታችኛውን ከንፈርዋን ጣል ታደርጋለች።

«አንቺ ለምን አትጠይቁኝም? ወይስ ደንታ የለኝም ማለትሽ ነው? አይደለም? አይደለም? እ? ብሎ ተጠጋት።

ሰብላ እጅ እጁን በንቁ ትናንሽ አይኖችዋ እየጠበቀች፡ ሳቂታ ፊትዋን እንደ ማሸሽ አለች።

ወፍራም ከንፈሩን ነክሶ አይኖቹን ሲጎለጉልባት ፈርታ፤ «ራት ይቅረብልህ?» አለችው።

«የት ያማሰልሽውን ወጥ? ለመሆኑ ወጥ ቤቱ ምን እንደሚመስል ታውቁዋለሽ? አታውቁም። አንቺ የምታውቁው ጨርቅ፣ የጥፍር፣ የከንፈርና የፀጉር ቀለም ማማረጥና ተኩዋኩለሽ ቢሮ መግባትና መውጣት ነው። ሌላ ምን ታውቁዋለሽ? ልጆቹ ምን በሉ? ምን ጠጡ? የት ወደቁ? - ምን ሲደረግ ትዝ ብሎሽ። ውሻ! አንቺ ሰርተሽ የምታመጪው ደሞዝ ከብጣሽ ጨርቅ አያልፍም። ገረዶች በየወሩ ቆንጥረው የሚወስዱት ቢታሰብ ካንቺ ብጣሻም ደሞዝ ይበልጣል።

«ደሞ ፋይዳ ያለው ይመስል ስራዬ ማለት። ስራ ስራ የምትደው ለምን እንደ ሆነ አላጣሁም።» ምራቁን ጠቅ አደረገና፤ «ለመሸራሞጥ ነው። ለሌላ አይደለም። በገዛ መኪናዬ ሾፊር ሆኜ

ጽ ደ ራ ሲ ወ

እያመላለስኩ ማቃጠሬ ነው የሚቆጩኝ። አንድ ቀን ይህን ቅንዝረኛ ፊትሽን ሳላጣምመው ብቀር እኔ ወንድ አይደለሁም!» አላት።

ዘመን ከራሱ ድምፅ ሌላ ምንም አልሰማም። ድምፁ ግድግዳ ላይ እየነጠረ ተመልሶ ከጆሮው ውስጥ አስተጋባ። በንዴት እንደፈረሰ አናፋ። ከአብዮቱ ወዲህ የዘመን ስድብ የዘወትር ምስዋ ስለሆነ ሰብላ ነገሩን ባንድ ጆሮዋ በግማሽ ልብ እየሰማች በሌላው ጆሮ ዝም ብላ ታፈሰዋለች። ቁጣውን የሚያባብሰው ደግሞ ዝምታዋ።

«ንቀት ነው። ንቀት ነው ኮ እንዲህ የሚዘጋሽ። ለምንድር ነው መልስ የማትሰጩኝ?»

«ምን ብዩ?» አለች። በተሰላች ድምፅ።

«ጅል!»

«ጠብ ያለሽ በዳቦ። ምን በደልኩህ? እኩል ሌሊት ድረስ ተጎልቼ ስለ ጠበኩህ ነው ይህ ሁሉ ውርጅብኝ የሚደርስብኝ? ጠር ነው። በውነት ግፍ ነው። ጠር ብትፈራ ምናለበት!» አለችውና። የታችኛውን ከንፈርዋን ጣል አደረገች።

አፍዋ ሰፋ ብሎ ጥርሶችዋ በጥንቃቄ የተደረደሩ ትናንሽ እንቁዎች ይመስላሉ። ከግንባርዋ ላይ ከንበል ደፋ ብሎ የሚታየው አጭር ፀጉርዋ ክብ ፊትዋን የባሰውኑ ክብ ያደርገውና ሙሉ ጨረቃ ያስመስለዋል።

«የምን ጠር?» ብሎ በወፍራም ድምፅ አንባረቀባት።

የታችኛውን ከንፈርዋ የባሰውኑ ጣል አደረገች።

«እሺ። የጠሩን ነገር እንተወውና ራት ይቅረብልህ» አለችው። ስልችት ብሎአት። አዛጋች። አይኖችዋ እንባ አቀረሩ።

«ምናለሽና!» ብሎ አመናጨቃት

«ክክ ወጥ። ጎመንም አለ» አለችው። ውስጥ ውስጡን እየሳቀች።

ፊቱን ኮሶ አስመስሎ አፈጠጠባት። የሚወደው ክትፎ የለም። ክትፎ ሲኖር ነው ፊቱን ትንሽ ፈታ አድርጎ የሚጎርሰው። ጥሬ ስጋ የለም። ቢኖርም ያቅበጠብጠዋል። ቤቱ የሚሰራ ምግብ አይጥመውም። የሰው ቤት ያልፈላ ሽሮ ይመርጣል - ሰብለን ለማብሸቅ በፊት የሰውን ቤት የማይረባ ምግብ እያደነቀ ሲበላ ትብሽቅ ነበር። አሁን ግን፥ ምን ብሰራ ላይጥመው በማለት የባልትናውን ነገር እርግፍ አድርጋ ትታዋለች።

«ክክና ጎመን!» አላት።

«ይኸው ነው ያለው። ለሱም ተመስገን ማለት ያስፈልጋል። ስንቱ ነው ሆዱን እያከከ የሚያድረው። የገበያውን ሁኔታ የሚገነዘበው ያየው ብቻ ነው። ሁሉም ነገር ሰማይ ወጥቶአል» አለች።

«ማስተዳደሩን ባታውቁበት ነው እንጂ የኔ ደሞዝ ለሆዳችን አንሶ አይደለም። ዝርክርክ!» አላት።

ተናደደችና፡ «የኔም ተጨምሮበት አልበቃም። በገፍ የተለመደ ኑሮ አክትሞአል። ችግሩ በኛ ቤት ብቻ የመጣ መስሎህ እንደ ሆነ ተሳስተሃል። ባገር ነው የመጣው። ቀበቶህን ጠበቅ፥ እኔን ለቀቅ» አለች፤ ድምፅዋን ከፍ አድርጋ።

ቀጠለችና አንገትዋን እንደ እስክስታ ወራጅ እንክት አድርጋ፡ «አሁያውን ፈርቶ ዳውላውን አሉ። ያባትክን ርስት ሰብለ ነጠቀችህ አሉ እንዴ? እኔን ነጋ ጠባ በመጨቅጨቅ የተወረሰው መሬትና ቤት አይመለስልህም። ሰብለ ለሀብት ደንታ አላት ብለህ አታስብ!» አለችው።

- እንግዲህ የልቤን ተናግራ ከወጣልኝ የፈለገውን ያደርግ፥ ቢፈልግም ይግደለኝ ብላ ዝም አለች።

ዘሎ ያንቀኛል ብላ ትጠብቀው ነበር። ዘመነ ግን ከቆመበት ቦታ አልተነቃነቃም። ሳያስበው ድንገት ራሱን የተመታ ሰው ይመስል ተደናግሮ ፈዞ ቆሞ ቀርቶ ነበር።

ረጋ ባለ ድምፅ፥ «አብረን ያፈራነው ሀብት ቢሆን ኖሮ እንዲህ አትዬም ነበር» አላት።

ሰብለ፡ ድህነቴን ለማስታወስ ብሎ የተናገረው ነገር ነው ብላ በማሰብ፥ «አንተም አላፈራኸውም። በውርስ የተገኘ ሀብት ነው።

ጳጳ ደ ራ ሲ ው

አብረን ያፈራነው ሀብት ቢሆንም፣ ቢሄድ ግድ የለኝም። ሞናው ቁም - ነገር ፍቅርና ሰላም ነው። ሀብት አይደለም። ፍቅር፣ ሰላምና ጤንነት ካለን፣ ሰርተን ለመኖር ከቻልን፣ ሀብት ምንድን ነው? አለች።

«አይ የኛ ፈላጊነት» ብሎ እንጉዋጠጣት።

ኮስተር ብላ፡ «መፈላሰፍ ሳይሆን የጊዜው ጥያቄ ነው» አለችው።

«ይህ እውቀትሽ የተገኘው ከአዲስ ዘመን ጋዜጣ አምድ ነው? ወይስ ከምታነቢያቸው ርካሽ መፅሀፍች?» አላት።

«ከምንም ይሁን ከምን እውነት ነው። ሰርቶ ለመኖር መጣጣር የሚያስፈልግበት ጊዜ ነው» አለች፡ ፍርጥም ብላ።

ራሱን በትዝብት ነቀነቀና፡ «አይ የኛ ሰራተኛ! አይ የኛ አዋቂ! እንዲህም አርጎ የለ» አለ። «እንቺ ብሎ ሰራተኛ። እንቺ ብሎ አላቢ። ርካሽ መፅሀፍ ማገላበጥሽን ትተሽ ቤትሽን በጠረገሽ። እንደ ሴቱ ጉዋዳሽን በዞርሽበት። ደሞ በገቢያ ማላክክ። ጉልት፣ የት ምን እንደ ሆነ ታውቁአለሽ ለመሆኑ? ምን ሲደረግ።

«በየወሩ ለቤት ወጭ የምሰጥሽ ገንዘብ ትንሽ አይደለም። በዚህ ላይ የቤት ኪራይ የለብን። ያሉን ሁለት ህፃናት ልጆች ናቸው። ውጤቱ ምንድን ነው? ከክና ጎመን ያውም የጎረና። በትንሽ ደሞዝ፣ ያውም በኪራይ ቤት፣ ከኛ አስር ጊዜ የተሻለ ኑሮ የሚኖሩ ሞልተዋል። ለምን ይመስልሻል? ትዳሬ የሚሉ ሴቶች ስላሉበት ነው። ሰርተን ለመኖር ከቻልን ሀብት ምንድን ነው? ብሎ ነገር። እስካሁን ያኖረሽ በገፍ የሚመጣው ሀብት ነበር። እንቺ ቢሮ ገብተሽ መውጣትሽን፣ ማኪያቶ ስታንቃርሪ መዋልሽን፣ ቢሮ ከመጣው ጎረምሳ ጋር ስትገለፍዎና ስትዳሪ ጊዜ ማሳለፍሽን ነው እንጂ የትዳር ነገር ምን ሲደረግ ትውስ ይልሻል! ሽርሙጣ!» አላትና፣ ምራቁን ጢቅ አድርጎ ተጠጋት።

በጥፊ እንዳይላት ፊትዋን አሸሸች። አልመታትም። ትኩር ብላ ተመለከተችው። ከነጭ ሽሚዙ ኮሌታ ላይ የከንፈር ቀለም በግ ብሎ ይታያል።

«እኔ ሽርሙጣ አይደለሁም» አለችው፣ አፍዋን ሞልታ።

«ታዲያ ምንድን ነሽ?» አላት፡ የውስጥ ትንፋሽ
እስኪገፈትራት ድረስ።

«የሸሚዝህን ኮሌታ እየውጣ።»

ለማየት ሞክረ። አልቻለም። ከራሻቱን ፈታ። ኮቱን
አወለቀ። ሸሚዙንም አወለቀ። የውስጥ ልብስ መለበስ አይወድም።

የሸሚዙን ኮሌታ እየና፡ «ታዲያስ?» አላት።

«የፋብሪካው ምልክት ይሆናል» አለችው እያሾፈች።

«ጅል!»

«ሌላ ጊዜ ስትገናኙ ላትሰምህ በፊት የከንፈር ቀለምሽን ጥረጊ
በላት። ደዋ ከንፈርህ እያለ ለምን ሸሚዝህ ላይ ጊዜዎን ታጠፋለች?
አጠባው እንዲተርፈኝ ነው?» አለችውና፡ የታችኛውን ከንፈርዋን ጣል
አደረገች።

ፊትዋ ላይ ምንም አይነት ስሜት አይነበብም። በቅናት ጠፋ
ጥፍሮችዋን በማሾል አልዙዋዉረችውም። ጥርሶችዋን አግጣ
አልነከሰችውም። ሻሽዋን እየነቀነቀች፡ ወገብዋን እየሰበቀች፡ ሽንጥዋን
በሁለት እጆችዋ ይዛ ምላሰዋን አላሾለችበትም። ሚግዋን አውልቃ
አልወረወረችበትም። ዝም ብላ ነበር በንቀት አይን የምትመለከተው።
አመለካከትዋ እንደ ጦር ወጋው። ውስጡ፡ ብስጭት፡ ንድድ፡
ሽምቅቅ፡ ኩምትር ሲል ተሰግው። አፍሮ አይደለም። ለምን
አትቀናብኝም በማለት ነበር። ላታሰበው በድንገት ቃሪያ ጥፊ አላላት።
ከግድግዳው ጋር ተላትግ ተመለሰች። ለመከላከል ያህል እንኩዋን
እጆችዋን አላነሳችም። ዝም ብላ ትክ ብላ አየችው። በዚያች ቅፅበታዊ
ትክታ ውስጥ ከዚህ ሰው ጋር ያላለፈችውን ከንቱ፡ ባዶ፡ መና
አመታት ባሰታወሰች ጊዜ ውስጥዋ ተናጠ፡ ተናወጠ። እሱን
ለማሰደሰት፡ እሱን አክብራ ለመከበር፡ ፍቅር ሰጥታው፡ ፍቅር
ለመቀበል ምን ያህል ጥረት እንዳደረገች ትዝ ሲላት፡ ያርባ ቀን
እድልዋን ረገመች። ላደረኩት ጥረት ሁሉ አፀፋው ምን ነበር? ንቀት፡
ሰድብ፡ ጥርጣራ፡ እንደ ቤት ገረድ መታየት፡ ወቀላ፡ እርግግን -
ይኸው ብቻ ነው ብላ አሰበች። ወፍራም ከንፈርዋን ነከሰች - በቁጭት
- በንዴት።

ወንዶች ቀርተው ሴቶችም ቢሆኑ ቅናታቸውን በመዋጥ እንደ ብርቅ የሚያደንቁላት የተፈጥሮ ውበትዋ እንደ ጠወለገ አበባ ረገፎ የበሰለ የበረሃ ሎሚ መስው ጉች ጉች ብለው የሚታዩት ጡቶችዋ ሙሽሽ ብለው ወድቀው፥ ንቁ አእምሮዋን የትዳር ዝገት አበልዞት፥ ለጋ ለግላጋ ሰውነትዋን የኑሮ ነቀዝ በልቶት፥ ተመጠ፥ ታኝኮ፥ የተጣለ የአገዳ ምጣጭ ሆና፥ የሀይወት ምስጥ የቦረቦረው ባዶ ቀፎ መስላ፥ በመኖር ባለመኖር መካከል በቀጭን ክር ተንጠልጥላ ስትንገላታ፥ ሀይወት እያሳቀ፥ ሳቁን የገደል ማሚቶ እየተቀበለች ካድማስ አድማስ ስታላጋ፥ ከገደል ገደል ስትወረውርና ስታማታ - ሀይወት እየሳቀ፥ በጊዜ ክንፍ እየከነፈ አልፎአት፥ ወደ ሁዋላ ጥሎአት «ቻዎ!» እያላት ሲሄድ ታያት፡፡

ወፍራም ከንፈርዋን እንደ ገና ነከሰች፡፡ በሀይል ነከሰች፡፡ ለመቁረጥ አልቻለችም፡፡ አሳብዋን አትቆርጥም፡፡ ሁልጊዜ ታስባለች፡፡ ልብዋ መንገደኛ ነው፡፡ ቆራጦችን ታደንቃለች፡፡ እስዋ ግን ከማሰብ አልፋ አሳብዋን አትቆርጥም፡፡ የታችኛውን ከንፈርዋን ጣል አደረገች፡፡

እድላችንን የሚወስነው ከመወለዳችን በፊት ሽክርክሪታችን ላይ የተፃፈው ያርባ ቀን እድላችን ሳይሆን፥ እኛው ራሳችን ነን. . . ፈሪ ከመሞቱ በፊት አስር ጊዜ ይሞታል፥ የጀግና ፅዋ ግን አንድ ናት . . . መቁረጥ ወይም አለመቁረጥ፥ ይህ ነው ጥያቄው . . . ይህ ነው ጥያቄው . . . እያለች ታስብ ነበር፡፡

ዘመነ እንደ ፈረስ አናፋና ብርድ ስለ ተሰማው ሸሚዙን አጠለቀ፡፡ የብብቱ ፀጉር አጎፍሮአል፡፡

ሚስቱን ተመለከተ፡፡ አይኖችዋን ሳትሰብር ዝም ብላ ተመለከተችው፡፡ የሚያደርገው ነገር ጠፋው፡፡ «ሽርመጣ!» አላትና፡ ሸሚዙን እየቆለፈ ዞር ሲል፥ ከምንጣፉ ላይ ተዘርግቶ የቀረ አረንጉዋዬ ከላሰር አየ፡፡ የሰብለም አይን ከላሰሩ ላይ አረፈ፡፡ ለማስጣል ጊዜ አላገኘችም፡፡

ዘመነ ከላሰሩን አንስቶ ካየው በሁዋላ ከፈት አደረገው፡፡ «አጋፋሪ እንደሻው ዘብሄረ ሸዋ» የሚል በትላልቅ ቁም ፅሁፍ የተፃፈ አርእስት ከወረቀቱ ላይ ብቅ ብሎ አፈጠጠበት፡፡ ስለ አርእስቱ አላሰበም፥ አልተጨነቀም፡፡ ዋጋም አልሰጠውም፡፡ አይኑ የሚፈልገው ሌላ ነገር ነበር፡፡ ዝቅ አለ፡፡ የደራሲውን ስም ነበር የሚፈልገው፡፡ የሰብለ ልብ ከበሮ መደለቅ ጀመረ፡፡ ከአርእስቱ ስር ዝቅ ብሎ በትናንሽ ፊደላት የተፃፈው፥ «ከሲራክ አርአያ» ይላል፡፡

በሰይጣናዊ አይን ክፉኛ እያያት፡ «ማንነው ሲራክ?» አላት።

ወፍራም፡ ነጎድጉዋዳም ድምፁ ጆሮዋ ውስጥ አንባረቀ። ጥርሱን እንቃጨጨ። የደም ስሮቹ እያበጡ ሄዱ።

«የመፅሀፍ ደራሲ ነው» አለችው፡ ስልቱን በላት ድምፅ።

«እሱን አላጣሁትም። ማይም መሰልኩሽ? ማን ነው እሱ ነው ያልኩሽ!»

«ለኔ ምንም አይደለም። ጥያቄህ ይህ ከሆነ . . .»

«ምንሽም ካልሆነ የመፅሀፍ ረቂቅ እዚህ ቤት ለምን መጣ?»

«አንብቤ ምን እንደ ተሰማኝ እንዳጫውተው ነው። ሌላ ጉዳይ በመካከላችን ኖሮ አይደለም። ብዙ ደራሲዎች ብቸኝነት ይሰማቸዋል። የሚፅፉትን ሌሎች ሰዎች እንዲያዩላቸው ይፈልጋሉ።»

«እና አንቺን መረጠሽ?»

«የምርጫ ጉዳይ ሳይሆን ልብ ወለድ መፅሀፍ ማንበብ እንደምወድ ስለሚያውቅ ነው።»

«የኛ አንባቢ። የኛ አዋቂ። የኛ የስነ ፅሁፍ ሰው። የኛ የኪነት ወዳጅ - ኦ? ኪነት ማይ ፉት! ኪነት እናትሽን! አንቺ ብሎ የኪነት አዋቂ። ስታደንቁለት ከርመሻላ! እሱም ሲያስነብብሽ። ኪነት፡ ጥበብ ስትሰሩ! ስለ ስሜታችሁ ስታወሩ። ብቸኝነት እዳይሰማው ስታጫውቺው ከርመሻላ፤ የኛ ኪነት አፍቃሪ! ሸርመጣ! ደንቆር!»
አያለ፡ ጥርሱን አግጦ ሲንደረደር መጣባት።

ሳይታወቃት አጠገብዋ ካለው ቡፌ ላይ መጋዝ የመሰለ ረጅም የዳቦ መቁረጫ ቢላዎ አነሳች። ጥርሱን እንዳገጠጠ አይኖቹን አፍጥጦ ቆመ። አልተጠጋትም - አይኖችዋ ውስጥ ከሩቅ የሚዋጋ ቀንድ ያለው፡ አረንጉዋዴ አይኖቹ እሳት የሚወረውሩ፡ መንታ ምሳሌ የሞት መርዝ የሚተፉ፡ ጠረንገሎ፡ ፀጉራም ሰይጣን በድንገት ያየ ይመስል ቀጥ! ከቆመበት አልተነቃነቀም።

የደረቁትን ወፍራም ከንፈሮችዎን በሽብል ምላሰዎ ልሳ አረጠበችና ሰይጣን ከነተንኮላ፡፡ ዛር ከነጉዋዙ መጥተው ያረፈባቸውን አይኖችዎን እያፈጠጠችበት፡፡ «አንተ እንደምታስበው ሸርሙጣ አይደለሁም፡፡ የልብ ኩራት ያለኝ ሴት ነኝ፡፡ እንዳንተም ግምት ደንቆሮ አይደለሁም፡፡ ጭንቅላት አለኝ፡፡ አንተ እንደምትለው አስቀያሚም አይደለሁም፡፡ ላንተ፡ እኔ ሸርሙጣ፡ ደንቆሮ፡ አስቀያሚ፡ የመንገድ ሴት ነኝ፡፡ ግን አይደለሁም! አይደለሁም! በቃ!

«ሴት ነኝ፡፡ ለዚያውም ተራ ሴት አይደለሁም፡፡ አይዞሽ፡ በርቺ የሚለኝ፡ ጥሩ ሰራዩን የሚያደንቅልኝ፡ መጥፎም ከሰራሁ ከሰሁተቴ እንድማር የሚያደርገኝ፡ ከቤት እቃዎች ውስጥ እንዲ አለመሆኔን የሚገነዘብልኝ ባል እፈልጋለሁ፡፡ አንተ ግን ጠዋት ማታ፡ ነጋ ጠባ ሞራሌን ልትገድል ነው የምትፈልገው፡፡ ገረድ ልታደርገኝ ነው የምትፈልገው፡፡ ቢሻህ፡ እንተ ባሰኘህ ጊዜ፡ የምታገኘኝ እቃ አድርገህ ልትቆጥረኝ ነው የምትፈልገው፡ በቃኝ፡ እንገፈገፈኝ፡፡ በቃኝ!» አለች፡ ሲቃ ይዞአት እንባ እየተናነቃት፡፡

«ሲራክ ያድንቅሽ፡፡ አይዞሽ፡ በርቺ ይበልሽ» አላት፡ ከላሰሩን አይነዋ ስር አሰጠግቶ፡፡

«እኔ ከሲራክ ጋር ምንም ነገር የለኝም፡፡ ይልቅ መፅሀፉን ሰጠኝ!» አለችው፡፡

«መፅሀፉን ነው የምትፈልገው? ይሂውልሽ» አላትና፡ ከላሰሩን ለመቅደድ ይታገል ጀመር፡፡ ጥራዙ ወፍራም ስለሆነ ባንድ ጊዜ ሸርክቶት ከፊትዋ ላይ ሊጥለው አልቻለም፡፡ በጥቂት በጥቂቱ እያደረገ፡ ወረቀቶቹን እየሸረከተ፡ እየሰማዉቀ፡ 'ሲራክ ያውልሽ፡፡ የምታደንቂው ከነት፡ ጥበብ፡ ከነታዊ፡ ጥበባዊ ፍቅር፡፡ ሲራክ ማን እንደ ሆነ አጣሁትና ነው? አውቀዋለሁ፡፡ እንዳንቺው ሸርሙጣ ነው፡፡ የሚፅፈው ስለ ቅንዝር፡ ስለ ወሲብ፡ ስለ ብልግና እንደ ሆነ ሰምቻለሁ፡፡ የማርታ ባል የነበረው አይደለም? ሌላ ማርታ ይፈልጋል፡፡ ማርትዬ ይልሻል አይደለም? እና ፅሁፉን ታደንቂያለሽ፡ ከነቱን፡ ጥበቡን፡ እና እሱም የከነት ሰውነትሽን ያደንቃል» እያላት፡ እሰዋም፡ «እረ በፈጠረህ . . . ምን ነው ሞቼ ባረፍኩት . . . ምናለ የሰው ፅሁፍ ባትቀድ . . . ደራሲውን እንደ መግደል ያህል ነው ኮ . . . ህይወቱን ነው ኮ የምታጠፋው . . . እረ እባክህን» እያለችው፡ እሱም ጥርሱን ነክሶ፡ ስርቺን አሳብጠ፡ አይኖቹን ጎልጉሎ ከጥራዙ ጋር እየታገለ፡ እንጀት ጉበቱን እያወጣ፡ ሸርክቶ፡ ሸራካክቶ፡ ሰጭቆ፡ ሰጭጭቆ፡ ፈትዋ ላይ በተነሳት . . .

ሰአትዎን ተመለከተች። እኩለ ሌሊት አልፎአል። እዚያ ቤት ለማደር አልፏለችም። ብረሪ ብረሪ አላት - የትም፤ ወዴትም። እግርዎ ወዳደረሳት ስፍራ። ገሃነም ይሁን ገነት፣ ገደል ይሁን ጉድጉዋድ፣ ግድ አልነበራትም።

አንጀት ጉበቱ ወጥቶ፣ ተቦጭቆ፣ ተቦጫጭቆ የተበተነውን ወረቀት በመገረም እየተመለከተች፣ ሌላ ቅጂ ይኖረው ይሆን አምላኬ?

- ይንጋ ብቻ። እህል ውሀዬ አልቆአል። በቃ!፣ እንዳለች፣ ትንሽዎ ልጅዎ፣ ቲቲ፣ «ማሚ - ማሚ፣» እያለች ባዶ እግርዎን ድክድክ ስትል መጥታ፣ «ፈላሁ ማሚ፣ ፈላሁ። ውሀ ተማኝ» ስትላት፣ በላዎውን ጥላ ብድግ አድርጋ አቀፈቻት። ቲቲ እስከ አንገትዎ ድረስ በሽንት ርሳለች።

«ፈላሁ፣ ማሚ!»

«አይዘኝ ቲቲዬ» ብላ ሳመቻት። አቅፋ አንገትዎ ስር ሸጎጠቻት። ቲቲ ራስ ላይ ፊትዎን ደፍታ ስቅስቅ ብላ ታለቅስ ጀመር።

«ህይወት ወጥመድ ናት» አለች በልቡዋ፣ እንባዎን እየረጨች።

ምእራፍ ፫

- ቆርቆሮ ያለው!

- ጣላ ያለው!

ሰላላ ድምፅ . . .

- ጠርመራ ያለው!

ጸጽ ደራሲ ወ

ጎርጎን ያለ ድምፅ . . .

- ደላጎ ያለው በገመድ!

እንደ መረዋ የሚደውል ድምፅ . . .

- ፍራሽ አሳዳሽ!

- ፍራሽ አሳዳሽ!

የሙክት በግ ድምፅ . . .

- ከሰል ፈላጊ!

የሚያንቃይል ድምፅ

- አሳ - ትኩስ አለ!

ሸካራ ድምፅ . . .

- ልዋይ፣ ልዋይ፣ አለ ልዋይ!

የፍየል ወጠጤ ድምፅ . . .

- ፈርሶ ሰውነቱ በቁሜ ተበልቶ፡

ያስለፈልፈኛል ሆይ ብቻ ቀርቶ፡፡

ቆማጣው ለማኝ፡፡

- ዓይኔን ግንባር ያርገው ብሎ ይምላል ሰው፥

የጨለማን ኑሮ እንደኔ ባይቀምሰው፡፡

አይኔን ግንባር ያርገው ብላችሁ አትማሉ፥

ይቸግር የለም ወይ መሪ ማባበሉ፡፡

አካሌን አጥቼ ብርሃኔን አጥቼ፡

እለፈልፋለሁ ጨለማ ገብቼ።

አለሞቹ ስላማላጂትዋ ማርያም . . .

እውሩ ለማኝ . . .።

ሲራክ ተገላበጠ። ሰው አካሉ ፈርሶ፣ ብርሃኑን አጥቶ... ግን ህይወትን የሙጢኝ ብሎ ለመኖር ከመንገድ ዳር ወድቆ ሲወተውት... የህይወት እንቆቅልሽ... ይገርማል። ለነዚህ ምስኪን የአለም ኅብቁዋሎች ቀርቆ ለሌሎችስ ቢሆን ህይወት ምን የሚያገባው ነገር አላት፤ ዞሮ ዞሮ አፈር መሆን ላይ ቀር... ህይወት በሚሉት ሽክም ለምን እንሰቃያለን? ወይስ ህይወት አስቃ የምታስለቅስ ቀልድ ናት? ቂ... ቂ ... ቂ... እያሉ ሲስቁ ሰማ- አጋፋሪ እንደሻው።

አለሞቹ ስላማላጂትዋ ማርያም . . .

ከእውሩ ለማኝ፣ ወር ከገባ ሃያ አንድ ቀን መሆኑን ተረዳ። ምን የቀን መቁጠሪያ ያስፈልጋል ብሎ ከተጋደመበት ቀና አለ።

እኔ ለሀገሬ

እሞታለሁ ዛሬ . . .

የሰፈሩ ህፃናት ይዘፍናሉ። ዘፈኑ ሲሰለቻቸው ደግሞ፡-

ነጭ ሽብር በቀይ ሽብር ይመታል!

ይመታል!

አረንጉዋዴው ዘመቻ የቀዩ ትርኢት አካል ነው!
ነው!

የሰርቶ አደሩ ፓርቲ በሀቀኛ ኮሚኒስቶች አንድነት በትግላችን ይመሰረታል!

በትግላችን ይመሰረታል!

ከሁሉም በላይ አብዮቱ!

፴ ደ ራ ሲ ው

አብዮቱ!

ኢትዮጵያን የዳዘ ቅርጫት እናደርጋቸዋለን!

እናደርጋቸዋለን!

እናሸንፋለን፤

እንጠራጠርም ሳይንሳዊ ሀቅ ነው፤ ወደፊት!

እያሉ መፈክር ያሰማሉ፤ ይንጫጫሉ፤ የቆርቆሮ ታምቡር እየደለቁ...

ወድር . . . ውጋ . . . ንቀል!

የነገው ትውልድ - አለ ከልቡ፤

- ቱ ቱ ቱ ቱ! የእድረ ጥፋምባ፤

- እመት ብርቁ እርፈዋልና ቀብር እንድትወጡ፤ የቀረ እድርተኛ ሁለት ብር መቀጫ ተብሎአል - ቱ ቱ ቱ ቱ...

«ውይ በሞትኩት! ምንነው ትናንት ሰይጣን ቤት አጠገብ አገኝቼለቸው» አለች ዕጌ፤

- ሀሎ! ሀሎ! ሀሎ! የቀበሌ ድምፅ ማጉያ፤

- ዛሬ ልክ በሁለት ሰዓት ስብሰባ ስላለ የቀበሌው ነዋሪ የሆኑት ሁሉ እንድትገኙ አብዮታዊ ጥሪ ቀርቦላችሁአል፤ በቀሪ የተመዘገበ ከቀበሌው የሀብረት ሱቅ ማንኛውንም ነገር ሊገዛ እንደማይችል በጥብቅ እናስታውቃለን - ሀሎ! ሀሎ! ሀሎ!

«ኢጭ!» አለች ዕጌ፤

- ይህች የምድር ኅስቀታዎች ደሴት፤ ይህች ዝግታም፤ ሻጋታ አብዋራ የቃመች ሰፈር፤ ይህች ገነት፤ ይህች ተረት ሰፈር፤ ነጋላት፤ አለ፤

ላንዳፍታ ሰፈርዋን በእግሩ ሀሊኛው አየዞሪ ጎበኛ። ጎበኞሚን ወደ ቀኝ ትቶ ቁዳድሮስ አደባባይን ሆኖ፣ በሰይጣን ቤት አልፎ፣ በድሮው ቁራ መንገድ አድርጎ ወደ ታላቁ ቤቱ መንግስት በሚያመራበት ጊዜ፣ ተረቅ ሰፈር፣ ከላይ ሰፊጎላ ሳቢ ሰፈርን ተንተርሳ፣ ከታች ሲሲ ገብረ ማርያም ትምህርት ቤትንግ ሃራስ ናደውን ቤት ከግርጌዋ አድርጎ እያሳገሩ ስትነታግ ጠላት ጠጅ ቤቶች በራቸውን ሲከፍቱ - አተላው ሲደፋ - ልጆች ትኩስ የተቆላ ቆሎ ይዘው ለመሸጥ ሲሮጡ - ቆሎ የፈሰሰባቸው ልጆች ሲያለቁሉ - በየደጃፉ ጉልቶች ጉልት፣ ጉልት ሲሉ ፡ ከወግግት ቀጥሎ በሰፈሩ የሚበዛው የሲተኛ አዳሪዎች ቤት በር ተዘግቶ ሲያንቀላቁ ታዩዋል። የአፈር ድሜ ጠጅ ቤት አንቡላ ሸተተው። ፀሀይዋ ትስቅ ይሆንን ወይስ ሰማዩ እኩርጮአል? ሲራክ ከተጋደመበት እንደ ምንም ብሎ ተነሳ። ሰውነቱ ዝሎአል። አጥንቶቹ ሁሉ ደቀዋል።

እጋፋሪ እንደሻው ከአደባባይ መልስ እንደ ወትሮአቸው በሰፈሩ የታመመ አለ? የሞተ አለ? . . . መርዶም አልተሰማ? ብለው ጠይቀው፣ መልእክ ሞት በሰፈሩ ያልዞረ መሆኑን ከተረዱ በኋላ፣ ቤት ገብተው፣ መከዳቸውን ተደግፈው፣ ጠጅ በብርሊ እያንደቀደቁ።

እንማቱሳላ እነ አብርሃም፣

ጠጡ ሁቲሃላ እድሜሚያረዝም፣

ምስጢሩን ለማንም አልተናገሩም፣

ጠጥተው ዝም ዝም፣ እንዲያው ዝም ዝም . . .

ብለው፣ ቂ ቂ ቂ ቂ እያሉ ሲሰቁና ረጅም ሸበቶ ሪዋቸውን በረጃጅም ጣቶቻቸው እየጎነታተሉ።

- ሂዋን አዳምን አሳሰታ እፀ በለሰን እንዲቀምስ ባደረገችው ጊዜ አይኑን ከፈተ። አየ። ሀፍረተ ስጋውንም ሸፈነ። እውቀት ተከሰተለት። አወቀ። እግዚር ተቆጣ። ተቆጥቶም ዝም አላለ። ቶሎ ብሎ አባረረው። አዳም እፀ በለሰን እንደ በላ ከሀይወት ዛፍም እንዳይበላ ፈርቶት ቶሎ ብሎ አባረረው - ቀናተኛው አምላክ . . .

ቂ ቂ ቂ ቂ . . .

ሲሉ ድንገት ታዩት። ብልጭ አሉበት። ደራሲና ገፀ ባህርይ ተገጣጥመው ተገናኙ-ልብ ለልብ። ሲራክ እሳታዊ የሆነ፣ የሚገፋፋ የመፃፍ ፍላጎት ከውስጥ ገንፍሎ መጣበት። የገነት በር ወክክ ብሎ ተከፈተ። ያሬድ ይቀድሳል። ሊቃነ መላእክት ማህሊት ቆመዋል። መላእክት ያሸበሸባሉ። ነጋሪት ይጎሰማል። ከበሮ ይደለቃል። እምቢልታ ይነፋል። ዋሽንት ይንቆረቆራል። መሲንቆ ይቃኛል። ይመታል። በገና ይደረደራል። እልፍ አእላፍ ጡዋፍ ይነዳል። ይንቀለቀላል። ይንቦገቦጋል። አለቃ ገብረሃና ከዳር ቆመው ቅኔ ይዘርፋሉ። አቡነ ተክለ ሃይማኖት ባንድ እግራቸው ቆመው ይመለከታሉ። ገብረ ክርስቶስ ከሩቅ ቁጭ ብሎ ይለምናል። መልእክ ሞት ሽህ በጥርሱ፣ ሽህ በእጁ ይዞ፣ ነጋሪት እያስጎሰመ በጴጥሮስ አደባባይ ያልፋል። ሰላም በምድር፣ ይለዋል ጴጥሮስ የወርቅ ቁልፍ ይዞ። አጋፋሪ የሉም - ከሙቶቹ መሃል። ኪሩቤል የነበልባል ሰይፍ ይዞ ወደ ህይወት ሃፍ የሚወስደውን መንገድ ይጠብቃል።

ሲራክ አሳቡ ይመጥቃል። አሁን አሁን ይለዋል። ቃላት ሲፈነድቁ፣ አረፍተ ነገሮች ተጠረቃቅመው፣ ጅረት፣ ወንዝ፣ ባህር ሲሆኑ ይታየዋል። ስሜት ይይዘዋል። ቁጭ ብሎ ለመፃፍ ይፈልጋል። ግን የሚፅፍበት ቦታ ያጣል።

ቤቱ ውስጥ ፀጥታ የለውም። የሀንስ፣ ትንሹ ልጁ፣ ሲነሳ አገር ምድር ይጠበዋል። ይጮሃል፣ ይቦርቃል። እቃ ያነሳል፣ ያወርዳል፣ ይሰብራል፣ ይስቃል።

ፅጌና ገረድዋ፣ ወሎዬዪትዋ ውባንቺ ፀጥታ አይሰጡትም። ቤቱን ሲጠርጉ፣ ሲያራግፉ፣ ምናምኑን ሲከትሩ፣ ሲያማስሉ፣ ከጎረቤት ጋር ቡና ሲያክትሙ - ሰላም፣ ሰላም የለም። ፅጌ ዝም ብላ ስራዋን ብትሰራ ግድ የለውም። ግን ዝም አትለውም። ለምን ስራ አትሄድም ብላ ትጨቀጭቀዋለች። ጭቅጭቅ፣ ውትውት ታደርገዋለች።

ቢሮ ሂደ እንዳይፅፍ ፋይሉ ተከምሮ ይጠብቀዋል። ለዚያውም ለብቻው ቢሮ የለውም። የስልኩ ጥሪ-የቡናው - የሻሂውና የማኪያቶው ግብግብ-ያሉባልታው - የሀሜቱ - የወሬው መአት - ሰላም፣ ሰላም የለም። ስራ፣ ስራ። ውሀ ቅዳ ውሀ መልስ - ስራ ባንገት አውልቅ-ምርት - ምርት - አረንጉዋዴ ዘመቻ - ወይይት ክብብ - የውይይት ክብብ ውግዘት - ርግማን - መኮነን - መኮነን - መጠቆም - ማጋለጥ - አህአፓውን - ትሮትስካይቱን - ቀኝ መንገደኛውን - ጠባብ ብሄረተኛውን - ለዘብተኛውን - አድህን - የለየለት አድሃሪውን - ስብሰባ፣ ስብሰባ - መዋጮ፣ መዋጮ፣ መዋጮ - ለእናት አገር ጥሪ -

ባይወርድ ኖሮ፤ ይህን አታድርግ፤ ያን አታድርግ የሚል አይበዛም ነበር። ወይ ጣጣ፤ እያለ፤ በመንገዳገድ ሱሪውን አጥልቆ ሲያበቃ ቀበቶውን እያጠበቀ፤ «ሰዎች አገዛዝን እስካጠፉ ድረስ ራሳቸውን በደንብ ሊገዙ አይችሉም» አላት።

«እንኩዋን ከስራ ወጥተህ እየሰራህም አልደላንም እቴ። አርፍደህ ስራ መግባትና ከስራ መቅረት ሁዋላ እያዋጣም። እኔ ነግራለሁ። የዚህ ሰፈር ተንኮለኞችና ምቀኞች መተታቸውን ሳይተበትቡብህ አልቀሩም። የተቁዋጠረ ነገር፤ የሞተ አይጥ፤ ምናምንቴው ዘወትር ከደጃችን እይጠፋም። ልጄም ጤና እላገኘም። እኔም ጤና የለኝም። ያመኛል ሁለመናዬን። ከዚህ ሰፈር ጋር፤ ከዚህ ቤት ጋር አልቆረብክ። ምናል ቤት ብትፈልግ» አለችው። ምርር ብላ የሃጂ መስጠፍን እርግግን እያስታወሰች።

ጀመረች እንግዲህ አለ በልቡ። ቤት የመለወጥና የበሽታ ነገር ሲነሳ ያመዋል። ያቅለሽልሽዋል። ውስጡ ይበግናል።

«ቤት የት ይገኛል ብለሽ ነው? ይህንንም በማግኘታችን እድለኞች ነን። ስንቱ መሰለሽ ከነቤተሰቡ በየሆቴል ቤቱ የሚንከራተተው? ቤት የለም። ወይስ ሌላ ሰፈር ሂደን ደባልነት እንግባ ነው የምትደኝ? ኪራይ ቤቱን ሁሉ ምን እንደ በላው እግዜር ይወቀው» ካላት በሁዋላ፤ ፅጌ በነገሩ እንዳትበላጭበት በማሰብ፤ «አብርሃም በዚህ አለም አንድ መቶ ሰባ አምስት ዘመን የኖረው በድንኩዋን ነበር» ሲላት፤ ቀበል አደረገችና፤ «ታዲያስ?» አለችው።

«ታዲያማ» ብሎ ሳቀና፤ 'ለምን ቤት አትሰራም?' ቢሉት፤ ምን አለ መሰለሽ? 'ለዚህች አጭር እድሜ ለምን ብዬ!' አለ ይባላል» አላት።

«እኔ ቤት ስራ መቼ አልኩሁ። የኪራይ ቤት ፈልግ ነው ያልኩሁ። ልጄ በእርግጥን ሳይቀሰፍ በደህና ነፍሱን ይገፍ መውጣት አለብኝ» አለችው። ፍርጥም ብላ።

ቀልዱ በግንባርዋ ድፍት ስትል ታየችውና፤ «ጎጂ መስራት ጉድጉዋድ መቆፈር፤ የእንስሳት ተፈጥሮ ባህርይ ነው። የኔ ቤት የሰው ልጅ ልብ ነው» አላት እየሳቀ።

«ካስተኛህ ግባበታ» አለችው፤ በንቀት አነጋገር።

ቀልዱ አልጣማትም። መሳቅ ቀርቶ ፈገገም አላለች። እሱም የባጡን የቆጡን የሚቀባጥረው ከአንጀቱ አልነበረም። እንደ እውነቱ ከሆነ ተረት ሰፈርን ለቆ መሄድ አይፈልግም። ሰፈሩ ከደሙ ጋር ተዋህዶአል። የሰፈሩ ሽታ ካፍንጫው አይወጣም። የሰፈሩ ስእል ከአይነ አይለይም። የሰፈሩ ድምፅ በጀርዎቹ ያስተጋባል። ተረት ሰፈር የሀይወቱ አካል፣ የመፅሀፉ አካል ሆኖአል። መፅሀፉን የፀነሰበትን ቤት፣ መፅሀፉን ከፍፃሜ ሳያደርስ ለቆ ለመሄድ አይፈልግም። ትምህርት ፈቃድክ። ምዕላት ቢመጣ። በቃ።

«ስንቱ ያገኝ የለም እንዴ?» ለኛ ብቻ ነው ቤት የሚጠፋው? ልጄን እዚች ጉሮኖ ውስጥ አፍኜና ለእርግማን ዳርጌው እስከ መቼ እዘልቀዋለሁ?» አለች። የሆንሰን እያለባበሰችው።

«ለምን ውጭ ወጥቶ አይጫወትም?» አላት።

«ቡዳውስ? ደንቃራውስ? ቆማጣው፣ ቆሻሻው፣ ግማቱ፣ ቅርናቱ፣ ይሙት ነው የምትለው? እኔን ያስቀድመኝ። ጠላቱ ድብን ይበል» ብላ ደረትዋ ደለቀችና። «አንተ ስለ መፅሀፍህ ብቻ ነው የምታሰበው። ራስህን ብቻ ነው የምትወደው። እኔ ደግሞ ሀይወቴ ልጄ ነው» አለችው። ንዴትዋ እየገነፈለ።

ቶሎ ከቤት ለመውጣት ቶሎ ቶሎ ልብሱን እየለበሰ፣ «ምን ይሆናል ብለሽ ነው?» አላት።

«ደንቃራውን እያየህ፣ እርግማኑን እየሰማህ፣ እንዴት ምን ይሆናል ትላለህ?» አለች።

ሲራክ ልጁን እያየ፣ «ደግሞ ምንድን ነው አንገቱ ላይ ያሰርሺው?» አላት።

«የአይን መድሀኒት ነው» አለች።

በንዴት ተነስቶ ከልጁ አንገት ላይ የታሰረውን ክታብ በጥሶ ጣለና። «ይህን ነገር ተዬ ብዬሽ ነበር። እንዲህ አይነቱን አጉል እምነት በልጅ አእምሮ ቀርቦ ማሳደግ ጥሩ አይደለም» አላት።

በክታቡ መጣል ደንግጣ እየተርበተበተች፣ «ከዚህ ሰፈር እንድንወጣ ቤት አትፈልግም ኖሮአል ታዲያ» አለችው።

ቀልዱ አልጣማትም። መሳቅ ቀርቶ ፈገገም አላለች። እሱም የባጡን የቆጡን የሚቀባጥረው ከአንጅቱ አልነበረም። እንደ እውነቱ ከሆነ ተረት ሰፈርን ለቆ መሄድ አይፈልግም። ሰፈሩ ከደሙ ጋር ተዋህዶአል። የሰፈሩ ሽታ ካፍንጫው አይወጣም። የሰፈሩ ሰእል ከአይት አይለይም። የሰፈሩ ድምፅ በጆሮዎቹ ያስተጋባል። ተረት ሰፈር የሀይወቱ አካል፣ የመፅሀፍ አካል ሆኖአል። መፅሀፍን የፀነሰበትን ቤት፣ መፅሀፍን ከፍጻሜ ሳያደርስ ለቆ ለመሄድ አይፈልግም። ትምፃ ፈቃድክ። ምዕክት ቢመጣ። በቃ።

«ሰንቱ ያገኝ የለም እንዴ?» ለኛ ብቻ ነው ቤት የሚጠፋው? ልጄን እዚች ጉሮኖ ውስጥ አፍኜና ለእርግጥን ዳርጌው እስከ መቼ እዘልቀዋለሁ?» አለች። የሀንሰን እያለባበሰችው።

«ለምን ውጭ ወጥቶ አይጫወትም?» አላት።

«ቡዳውስ? ደንቃራውስ? ቆማጣው፣ ቆሻሻው፣ ግማቱ፣ ቅርናቱ፣ ደሙት ነው የምትለው? እኔን ያስቀድመኝ። ጠላቱ ድብን ይበል» ብላ ደረትዋ ደለቀችና። «አንተ ስለ መፅሀፍህ ብቻ ነው የምታሰበው። ራስህን ብቻ ነው የምትወደው። እኔ ደ'ሞ ሀይወቴ ልጄ ነው» አለችው። ንዴትዋ እየገነፈለ።

ቶሎ ከቤት ለመውጣት ቶሎ ቶሎ ልብሱን እየለበሰ፣ «ምን ይሆናል ብለሽ ነው?» አላት።

«ደንቃራውን እያየህ፣ እርግጥን እየሰማህ፣ እንዴት ምን ይሆናል ትላለህ?» አለች።

ሲራክ ልጄን እያየ፣ «ደ'ሞ ምንድን ነው አንገቱ ላይ ያሰርሸው?» አላት።

«የአይን መድሀኒት ነው» አለች።

በንዴት ተነስቶ ከልጁ አንገት ላይ የታሰረውን ክታብ በጥሶ ጣለና። «ይህን ነገር ተዬ ብዬሽ ነበር። እንዲህ አይነቱን አጉል እምነት በልጅ አእምሮ ቀርፆ ማሳደግ ጥሩ አይደለም» አላት።

በክታቡ መጣል ደንግጣ እየተርበተበተች፣ «ከዚህ ሰፈር እንድንወጣ ቤት አትፈልግም ኖሮአል ታዲያ» አለችው።

ልብሱን ለብሶ ከጨረሰ በሁዋላ የበረደ ሻረውን ባንድ ትንፋሽ ጨለጠና፡ «ሰሚ የኔ እመቤት» ብሎ፡ ያደረ ፊቱን በርጥብ ፎጣ አባብሶ ሲያበቃ፡ ጠጉሩን በሚደ ሙዥቅ እያደረገ፡ «ያ ውጭ ያለው ግማት - ቅርናት - የቆሻሻ ኮረብታ - ያይነምድር ከምር - ያ ሁሉ፡ ያ ውጭ ቁጭ ብሎ የሚለምነው አገጭና አፍንጫ የሌለው፡ ላንታውና ስርኑ የሚታየው ቆማጣ - እሱም - ያ አይነ ስውር ለማኝ - እሱም - ያ አንካሳው ለማኝ - ያ ለምፃም ላሊበላ - እነሱ ሁሉ - አየሽ የኔ እመቤት - ድንቁርናው - ጉስቁልናው - ቡቱቶው - ምን ልበልሽ - ማይምነቱ - የቆርቆሮው ዝገት - የግድግዳው ሽንቁር - ምርጊቱ ፈርሶ እንደ ጣእረ ሞት ያገጠጠው ግድግዳ - እሳት የማይጠሰበት ምድጃ - እህል ያልዘረበት አፍ - ኮረኮንቹ ጭምር - ዝገቱ - ሻጋታው ሁሉ እነዚያ ሁሉ የኛ ተቀፅላዎች ናቸው፡፡ እኛም የነሱ ተቀፅላዎች ነን፡፡ የአለማችን አካሎች ናቸው፡፡ እኛም የነሱ አካል ነን፡፡ እኔም፡ አንቺም ልጀም፡ ሁላችንም . . .

«እና፡ ከዚህ ተለይተን የት እንሂድ?» ወይስ እንደ አንዳንድ በራሳቸው የህልም አለም ውስጥ እንደሚኖሩ ሰዎች፡ አይተሽ የለም - በጉስቁልና ባህር ውስጥ ደሴት ፈጥረው፡ ቆማጣዎችን እንዳያዩ፡ የለማኞችን ልቅሶ እንዳይሰሙ፡ የጭቁኖችን ዋይታ እንዳያዳምጡ ከግንብ ቤታቸው ዙሪያ ትልቅ ግንብ ሰርተው፡ በብረት መዝጊያ በራቸውን ዘግተው፡ አይናቸው ከፉ እንዳያይ ግቢአቸውን በፅጌረዳ አበባ አስጊጠው የሚኖሩ ሰዎች - እንደነሱ እንሁን ነው የምትዩኝ? አንሆንም፡፡ መሰላቸው እንጂ የጉስቁሎች አይነ ግንብ ቀርቶ ተራሮችን ቀዶ ያያል፡፡ የኔ አለም የልጅ አለም ተረት ሰፈር ነው፡፡ ሌላ አለም የለንም፡፡ ህይወታችን ነው፡፡ እውነታችን ይኸው ነው፡፡ ኑሮአችን ይኸው ነው፡፡ ልጀንም ደሴት ከሆነ ቤት ደሴት ወደሆነ ትምህርት ቤት ሳመላልስ አልገኝም፡፡ አለማችን ይኸው ነው፡፡ እና፡ እወደዋለሁ፡፡ ስለ ሃጂ እርግግን ደንታ የለኝም!» አላትና፡ ሚደውን ወርውሮ ሲወጣ . . .

«አይገባኝም፡ አይገባኝም፡ እኔ የምትለው ሁሉ አይገባኝም፡፡ እብደት ነው ሌላ አይደለም» እያለች ስትጮህ፡ ጩኸትዋ ደጃፍ ድረስ ተከተለው፡፡

ወደ ድሮ ቁራ ከሚያወጣው ኮረኮንቹ መንገድ ውስጥ ገብቶ እየተደነቃቀፈ ሲሄድ ባሳቡ፡ «በዚህ አለም መኖር ለምን ያጉዋጉዋል?» አለ፡፡

ቂ ቂ ቂ ቂ . . .

ምእራፍ ፩

ሲራክ አናዶአት ከቤት ከወጣ ጀምሮ ፅጌ እንዴም አላረፈችም። እንደ ቆሰለ አውራ እየተንጎራደደች፣ ስስ ከንፈርዋን እየነከሰች፣ አስር አስር ጊዜ ረጃጅም ጣቶችዋን ቁዋ ቁዋ እያደረገች የተወለደችበትን ቀንና ያርባ ቀን እድልዋን ስትረገም ከቆየች በሁዋላ ድንገት አንድ አሳብ መጣባት።

- ጣውንት የሆነኝ እሱ ነው . . . ድራሽ አባቱን ባጠፋውስ? ብላ ፍለጋ ገባች። መሳቢያውን ከፈተች። ባደው መሳቢያ ባደ ነበር። ወደ ቁም ሳጥኑ ሮጠች። ከልብስ ሌላ ምንም የለም። ቁም ሳጥኑ ባደ እስኪሆን ድረስ ልብሱን አንድ ባንድ አወረደች። ምንም። እንደ እብድ እያደረጋት፣ የታባቱ አደርጎት ይሆን የሄደው? እያለች፣ ትራሱን፣ ፍራሹን፣ አገላበጠች። የሲራክ ድርሰት ረቂቅ የትም የለም። ምን ዋጠው? አልጋው ስር አድርጎት ይሆን? በማለት ጎንበስ አለች። የደነገጠ ትልቅ አይጥ ሹልክ ሲል አስደነገጣትና «ዋይ» ብላ ቀና ስትል ያልጋው ጠርዝ አናትዋን አለው።

ሻሽዋ እንደ ልማዱ ተፈቶአል።

«የድቁና ሚካኤል ይግጭህ አቦ!» ብላ፣ አናትዋን እያሸች ተነሳች።

የት ይሆን ደብቆት የሄደው ብላ አሰበች። ጥላቻ አደረባት። ጣውንት . . . ምቀኛ . . . ደንቃራ . . . ምናልባትም ትዳራቸውን ለማፍረስ መሃላቸው የገባ ሰይጣን . . . የት ይሆን የደበቀው? ባሳብዋ ቤቱን ካንድም ሁለት ጊዜ ዞረች። ስርቻውና ሽንቁሩ ሁሉ አንድም አልቀራትም . . .

«ዛር የዛራም ልጅ - ረጋ በል እስቲ!» አለች፣ ልጅዋ እየጮሽ አሳብዋን እየከፈለ ስላስቸገራት።

ያኔ፣ ካብዮቱ በፊት እና ከፈነዳም ወዲህ ሰራተኛ ሰፈር በሌተኛ አዳሪነት ስትኖር ቤትዋ እየመጣ፣ ሱቁን በጊዜ አዘግቶአት

ጩ ደ ራ ሲ ው

እብሮአት ጫት እየበላ፣ እብሮአት እየጠጣ፣ በጫቱ ምርቃና፣ በመጠጠ ሞቅታ መሬት ለቀው ቀስተደመና ላይ እብረው ሲሮጡ፣ ከጎም ላይ ተቃቅፈው ሲተኙ፣ የገነት በር ተከፍቶ መብቃው በጀሮዎቻቸው ሲጎቆረቆር ወለል ብሎ ታያት።

«ውባንቺ . . . ጀሮሽ እይሰማም እንዴ» ብላ ተጣራችና፣ «... እስቲ ለልጁ ቁርስ እምጫለት። ፊቱንም እጠቢው» በማለት ገረድዋን ካዘዘች በሁዋላ ልጁን ሰጥታት ጀምራው ወደ ነበረው ያሳብ ጎዳና ተመለሰች።

እይ ጊዜ አለች። ሲለወጥ ምሬቱ። እብዮቱ በፈነዳ በጥቂት ወራት ውስጥ . . . በታህሳስ ወር በጥምቀት ሰሞን . . . ያለ ወትሮው ለጥቂት ሳምንታት ጠፍቶ ከከረመ በሁዋላ እንደ ምሽት ላይ . . . ሀውስ . . . የቀን ቅዱስ . . . ሲራክ መጥቶ የጣለባት ዱብ እዳ ትዝ አላት። ሁሉንም ነገር እንደ ባንድ አስታወሰች። ፊቱ ጠቁሮአል። ከስቶአል። ከሰውነት ወጥቶአል። ፊቱ ላይ አሳብ ያንገብባል። ገና ስታየው ደስታ ፈንቅሎአት፣ ደንበኞች ያዘዙትን መጠጥ ሳያጋቡ ቸኩላ ሱቁን ዘግታ . . .

- ምንነው ጠፋህ ልጄ? ስትለው . . .
- አልጠፋሁም። እንደኛውን ክተት ብዬ መጣሁ፣ ሲላት...
- ደ'ሞ ምን ሆነሃል? ብላ ስትጠይቀው . . .
- ምን ሆኛለሁ? ብሎ መልሶ ሲጠይቃት . . .
- ያዘንክ ትመስላለህ ስትለው . . .

- ምኔ ላይ? ብሎ ሲያስጨንቃት፣ አይኖቹን፣ ጉንጮቹን፣ ከንፈሮቹን በናፍቆት አገላብጣ ሰማ ስታበቃ፣ ጫት አቅርባ፡- እስቲ ሀራራችንን እንወጣው አቦ! ስትለው . . .

ጫቱን ትቶ ኮስተር በማለት . . .

- አንድ ነገር ብለምንሽ እሽ. ትደኛለሽ? ሲላት . . .
- አንተ ጠይቀሽኝ ምን እምቢ ብዬህ አውቃለሁ? ብላ ስትመልስለት፣ ድንገት፡- እንጋባ። ከዛሬ ጀምሮ ሚስቴ እንድትሆን

ይከበላላል? አይ ዘመን? እድሜ ከሰጠን እኮ ይህ አብዮት የማያሳዩን ጉድ የለም፤ እያለች፤ ክርክር ልትጀምረው ስትል . . .

መደብ ከልጉዋም ይሰባል አሉ። እስከም ወደ መረጠችው አለም . . . በሄደችበት አድባርዋ ትቀበላት። እኔም ወደ መደቤ። ያፈው አለፈ። እንግዲህ ካለፈው ህይወቴ የቀረኝ ትዝታ ብቻ ነው። ሆኖም ህይወት ወደ ፊት ነው እንጂ ወደ ሁዋላ አይኖርም። እና፤ ካንቺ ጋር ለመኖር መርጫ መጥቻለሁ። አፌን በምን? ብሎ ሲያቅፋት፤ አቅፎ ሲሰማት . . .

ካለችበት ገሃነማዊ ኑሮ ወጥታ ከሱ ጋር በክብር ለመኖር ልብዋ እየፈለገ፤ ግን ልብዋ መልሶ እየተጠራጠረ፤ በቀስተ ዳመና ላይ አብረው በሚንሸራሸሩበት ሰአት ልብዋ ከሩቅ ይመኘው የነበረው ነገር ድንገት እውን ሆኖ ሲገኝ፤ እውን ነው? ወይ ህልም? እያለች፤ ነገሩ እውን ሆኖ ሲታያት ደግሞ፤ ከልቡ ነው? ወይስ ውሸቱን በማለት ነፍስዋ እየተሙዋገተች፡- አፍክን በዳቦ፤ ብላው በወፍራም ከንፈርዋ ስትጎርሰው፤ ልብዋ የገባው ምኞት አንድ ነገር ብቻ ነበር - ወንድ ልጅ ልትሰጠው . . . እና . . .

- የልጅህስ ነገር እንዴት ከልብህ ይወጣል? ስትለው . . .

- ያንቺ ፍቅር ልቤ ሲገባ፤ ብሎ ጉንጮችዋን በረጃጅም ጣቶቹ እየዳሰሰ ሲሰማት፤ በደስታ አርግዛ፤ ወንድ ልጅ ሰጥታው፤ እሱን ለማስቀረት፤ የራስዋ፤ የግልዋ ልታደርገው እየተመኘች ተያይዘው ከስሜት ሞገድ ውስጥ ሲወድቁ . . .

- አቤት ያን ቀን አብረን ያሳለፍነው ሌሊት። ብዙ ብዙ የደስታ ሌሊት። ያሳለፍነው ጊዜ። አቤት ደስ ማለቱ። እና፤ አሁን ይህ ደንቃራ መፅሀፉ የት ይሆን የተደበቀው? ብላ ስታስብ፤ ያልደረሰችበት ቦታ ትዝ ብሎአት፤ ልብዋ ከበሮ እየመታ፤ ወንበር አቀረበችና ከቁም ሳጥኑ አናት ላይ ብቅ . . . ከአቡዋራና ከጥቀርሻ ሌላ ምንም አልነበረም። ወዲያውኑ ገረዲትዋ፤ «እትዬ!» እያለች ስትጮህ ገባች።

«ምን ሆነሻል? የድቁናው ሚካኤል ይጨህብሽ አቦ!» በማለት መልሳ ጮኸችባት።

«ዪዮትማ። ዪዮትማ፤ እትዬ።»

ግደ ደ ራ ሲ ው

«ጀመርሽ እንግዲህ። ጡርሽን ያውጣው እቴ! ይልቅ ልጁን ሰጧችና ቡና አፍደልኝ። ለራሴ ጤና የለኝም። ራሴን ያመኛል። ያዘረኛል። ሻርው ሻርው ይልብኛል» አለች። ብሽቅ ብላ።

«ቀብር አይሄዱም?»

«ሁለት ብር እከፍላለሁ። ሌላ ምን ይመጣብኛል!»

«ቀባሪ አያሳጣኝ ማለት ነው እትዩ። ቀበሌም ስብሰባ አለ ብለዋል።»

«አልሄድም። አሞኛል ስልሽ አይገባሽም። ከንዴን ስወረውር የምውልበት አቅም የለኝም . . .»

«እህል የከለከሉን እንደሆነ ብዬ ነው . . .»

«እህል ይንሳሽ አቦ! ሂጂ ቡና አፍደልኝ ነው የምልሽ» አለቻት። ተቆጥታ።

«እሱስ ፈልቶአል። ብቻሁን እንዴት ይጠጣሉ ብዬ ነው» አለች።

«ምን ይደረግ? ሃጂ በእርግጥን በሬን ዘግተው ይዘዋል። ሌሎቹ ደግሞ ለምን ከኛ በላይ ትኖራለች? ከኛ ይበልጥ ታጌጣለች? ነው የሚሉት - ሁሉም . . .»

«እረ ሌላ ሌላም ይናገራሉ።»

«እንደ ምን ያለ በይ?»

«ከየህ ከጎረቤታችን ያሉ ትግሬ በቀደም ለት ጌቶች ሽንት ቤት ሂደው ሲመለሱ አይተው። አሁን ይህን የመሰለ የተማረ ወጣት። ይህችን አገር አሸንፋ የኖረች ሸርሙጣ ምንዋን አይቶ ነው ያገባው? በመተት ተብትባው ነው እንጂ አይነ እያየ አያገባትም ነበር። ያስታውቃል። ፈዞአል። ባህታዊ ይመስል መፅሀፍ ከእጁ አይጠፋም ሲሉ ጆሮዬ ገባ . . .»

«ቆማ የቀረች። ያለ ሊቼንሳ የምትነግድ ልጃቸውን ይዳሩለት!»

«ሌሎቹ ደግሞ ለምን ከዚህ ቤት ለቀው አይወጡም ነው የሚሉት።»

«ለምን?»

«ሃጂ ባለው ቃቢ ናቸው። ውቃቢያቸው ቤቱ ላይ አርፎአል። በቶሎ ለቀው ካልወጡ አንድ ነገር ይሆናሉ እያሉ ነው የሚያውሩት።»

«አዎን እህል ውሀዬን ከዚህ ሰፈር የሚጨርስልኝ ነገር ነው ያጣሁት . . . ምላሳቸው ቀርቶ ደንቃራው፣ እንደርቢ አላስቀምጥ ብሎኛል። ሲራክ ነው ለዚህ ሁሉ የዳረገኝ። ተው ይህን ቤት እንልቀቅ፣ ከዚህ ሰፈር እንወጣ ስለው። ጉድ ነው ብቻ። ለጉድ ይሆናል እዚህ ጎልቶ ያስቀረን። ለመሆኑ የኝህ የትግሬዋ ጋለሞታ አለች?»

«ጌቶች ሲወጡ ሲገቡ ብቅ እያለች ታስካካለች . . .»

«አንድ ቀን አናትዋን በመጥረቢያ ነው የምለው አለችና» ቡናውን ከማቅረብሽ በፊት እትዬ አልታዩን ቡና ጠጡ ብለሽ ንገሪያቸው» ብላ አዘዘችት . . .

«እሳቸው እንደሆኑ ባልነግራቸውም ይመጣሉ።»

«በምን አወቅሽ?»

«ቡና ሲወቀጥ ሳይሰሙ አልቀሩም ብዬ ነዋ» አለችና፣ ወደ ጉዋዳ ጥልቅ አለች።

የቡናው ጀበና እየፎከረ ሲቀርብ፣ ዕጌ «አቦል ጀባ፣ በረካ ጀባ፣ ሸረኛውን ምቀኛውን ያዘልኝ» ብላ፣ ባህር እጣን፣ ፍም እሳት ከተሜረበት ገል ላይ ብትን አድርጋ ጢሱ ቡልቅ እያለ ክፍሉን ማጠን ሲጀምር፣ እትዬ አልታዩ ወርቅ ጥርሳቸውን ብልጭ፣ ብልጭ እያደረጉ፣ ሽበት የወረሰውን ችርችም ያለ ጎፈሬአቸውን አቁመው፣ ረጂም መቀነታቸውን ከቀጭን ወገባቸው ላይ ሽብ አድርገው፣ ረጂም ተሚሳቸውን በረጂም ቁመናቸው እየጎተቱ ሲኒአቸውን በቀይ መሀረም ጠቅልለው ይዘው እየተጎተቱ ብቅ . . .

ሰላምታ ከተለዋወጡ በሁዋላ፣ «ትንሽ ተሽሎሻል?» አልዋት።

«ያመኛል ባክምን። ሰሞኑን እዚህ ልቤ ስር እንደ እሳት ያቃጥለኛል። በሽታዬን ያወቀልኝ የለም። ሀኪም ቤቱም ሰለቸኝ። የዘመኑ ሀኪሞችን በሽታውን ትተው የሚጠይቁት ሌላ ሌላ ነገር ነው። ከባልሽ ጋር እንዴት ናችሁ . . . ቤትሽ ውስጥ ደስታ ይሰማሻል ወይ . . . ጭንቀት አለብሽ ወይ? ወይ ተአምር! ዘር አባታቸው ይጥፋና እርም ብዬ ትቻቸዋለሁ» አለች ፅጌ። የቡና ቁርስ በትንሹ ቆርሳ ላድባርዋ እየወረወረች።

ውባንቺ ያቀረበችላትን ቡና ሳትቀምስ ወደ ውጭ ደፋች ላድባርዋ። እትዬ አልታዬ በሚጥሚጣ የቀረበላቸውን የቡና ቁርስ እየጎረሱ። «ሀኪም ቤት ምን ዋጋ አለው ብለሽ ነው? እነሱ የሚያውቁት ገንዘብ መብላት ብቻ ነው። ጠበል ነው የሚሻለው ልጄ . . . » ብልዋት ሳይጨርሱ። የሀንስ ጨዋታውን አቁዋርጦ ወደ ረስቡቱና ወደ ጀበናው እየሮጠ ስላስቸገረ። እትዬ አልታዬ ተናደው። «ምን ነው እቲ ይህን ልጅ ብትቆነጥጧው? የምን መቅበጥ ነው እሱ!» አልዋት።

ፅጌ ደስ አላላትም።

«ለስንት ቃልቻ ሰግጄ፣ ለስንቱ ታቦ ተስዬ ያገኘሁትን ልጄን ለቀቅ» አለችና ይዛ አቀፈችው።

«ጀበና ላይ የሚያንገሩብብ ልጅ ደስ አይለኝም» አልዋት፣ ተቆጥተው።

እትዬ አልታዬ ለብዙ ዘመን ለታወቁ ቃልቻ ቡና ካዳሚ ነበሩ። አሁን የሚኖሩት በየቤቱ እየዞሩ የቡና ሲኒ አይተው በመጠንቆልና በመቀላወጥ ነው። ሌላ ሥራ የላቸውም። ቡና የሚወቀጥበትን ቤት ጆሮአቸው ሲያዳምጥ ነው የሚውለው። ቡናው ተወቅጦ፣ ተጥዶ የሚፈላበት ደቂቃ አይስቱም። ሲኒያቸውን ይዘው ከተፍ ልክ በሰአትዋ . . .

«በጠፋ ቡና ቢደፋውስ እትዬ» አለች ውባንቺ።

ውባንቺ ያለቸው ልባቸው ስለገባ፣ «ጉድ ነው ን። ታሪክ ነው። ቡና ከቡና ሀገር ሲጠፋ። አድባርዋን ሊያጣሉን፣ ከራማውን ሊያሸሹብን። የቡናው ሼሂ ዘንግ ደጉን ቀን ያምጣልን - አምን። ጀበናን ማስደንገጥ ደግ አይደለም። የጥቁር ጀበና እምላክ ምሱን ካላገኘ፣ ጋኔሉም አተላውን ካላሸተተ አድባርዋ ትጣላናለች። ይህም

በረሃቡም፣ በጎርፉም፣ በጦርቱም በእርስ በእርስ ፍጅቱም እያሳየን ነው። አሉና፣ ቡናቸውን ደገሙ።።

ውባንቺ ሁለተኛ ቡና ለመጣድ ስትሄድ ፅኔ የሀንሰን እያባበለች፡-

«እባክዎ በጣም ተቸግሬአለሁ» አለች።

«ምን ሆነሽ ልጄ? ባልሽን አውሎ ያግባልሽ እንጂ» አልዋት።

«ሃጄ ይህን ቤት ሊያስለቅቁን ይፈልጋሉ።።»

«አዎን ሰምቻለሁ።።»

«ባሌ ደግሞ ከዚህ ቤት ጋር የቆረበ ይመስል ሊለቅ አይፈልግም።። ግራ ገባኝ።። እርግማኑንም ፈራሁ።። ምን እንደማደርግ ነው ያጣሁት» አለች። ጠጉርዋ ላይ በማይረጋው ሻሽዋ ባንድ ፊት እየተበሳጨች።።

«ሃጄ ኮ እንዴት እንደሆነላቸው አላውቅም እንጂ ይህን ቤት ለማስለቀቅ ህጉ አይፈቅድላቸውም።። የመረጡት አሁን የሚኖሩበትን ትልቁን ቤት ነው» አልዋት። ወርቅ ጥርሳቸውን ብልጭ እያደረጉ።።

«እውነትዎን ነው?»

«እንዴ፣ አልሞትኩ ልጄ።።»

«ታዲያ እንዴት ብለው ነው ይገባኛል የሚሉት?»

«ዋ ልጄ።። ገንዘብ ብዙ አፍ አለው።።»

«እርግማናቸውን ትተውኝ በወጣሁ።። ልጄ ላይ እንትፍ ብለው ደጅ ባደርኩ።።»

«አዎን፣ እርግማን መጥፎ ነው» ብለው ሲተክዙ ቆዩና፡-

«በጤና ለቃችሁ ብትሄዱ ይሻላል» አልዋት።።

«እኔም ብዬ ነበር እሱ እምቢ አለ እንጂ።።»

«ለምን ልጀ?»

«እትዩ አልታዩ፡ እንዲያው በሞቱ፡ ዕህፈት እርግፍ አገርጎ የሚያስጠል አዋቂ ይኖራል? እሱ ዕህፈቱን ካልተወ ከዚህ ቤት አይወጣም፡፡ ቤታችንም ሰላም አያገኝም፡፡ ዕህፈት ዕህፈቱን ሲል እኔንም እርግፍ አገርጎ እንዳለቀ ቁና ጥሎኛል» አለች፡፡

«ምን አይነቱ በሽታ ነው ደግሞ እሱ ልጀ?» አልዋት፡፡

«ባሌን የተጠናወተው በሽታ ነው፡፡ እንደ ደብተራ ሲዕፍ ነው የሚያድረው፡፡ ከዚህ ቀደም ዕፎ ያሳተመው መዕሀፍ እዳ ውስጥ ነክሮን በችግር ላይ ነው ያለነው፡፡ ታዲያ ይህንን ምን ይሉታል? መተት ነው እንጂ» ብላ፡ ነገርዋን በመቀጠል፡ «እሱን ዝም ብሎ ሲዕፍ እኔንም ዞር ብሎ አያየኝ፡፡ ሆድና ጀርባ ሆነናል፡፡ እኔ እሱን እንደ እግዚር አምኜው ቤቱን፡ ቤቱን እያልኩ ቀና ጎንበስ ስል እሱ ከመዕሀፉ ሌላ አያስብም፡፡ አለሁልሽ አይለኝም፡፡ ባል አለሁልሽ ካላለ፡ ከዘመዶቹ ጋር ደብለቅ፡ ደብለቅ ብሎ ካላኮራኝ፡ ባልና ሚስት ሆኖ የመኖር ጣእሙ ምን ላይ ነው? አብሮ ለመተኛትማ ከማንም ጋር ተጋደሞ መነሳት ይቻል የለም እንዴ? ታዲያ የዚህ ሁሉ ጠንቅ የሚፀፈው መዕሀፍ ነው፡፡ ሌላ አይደለም» አለችና፡ ልጁን ለማስታገስ ያንገትዋን ወርቅ አውልቃ ሰጠችው፡፡

እትዩ አልታዩ በነገሩ ተገርመው፡ «ለመሆኑ ስለ ምንድን ነው የሚፀፈው?» ብለው ጠየቅዋት፡ በሚጥሚጣ የቀረበላቸውን እንጀራ ጎረስ ጎረስ እያደረጉ፡፡

«ምናባቱ አውቃለሁ፡፡ ብቻ፡ ስለ አንድ ሞትን የሚሸሸ ሰው ነው የሚፀፈው . . . »

«እንደ ፊታውራሪ ማናለባቸው? አዬ ልጄ፡፡ እኒያ ፀሀይ የመሰሉ ጌታም ሞት አልቀረላቸውም፡፡ አጀባቸውን አስከትለው አለሚቱ በምትባለው በቅሎአቸው ላይ ተቀምጠው . . . አቤት ትከሻ . . . አቤት መልክ . . . አቤት ግርማ ሞገስ . . . ከአደባባይ መልስ እንደ ፀሀይ ብቅ ሲሉ 'የሞተ አለ? የታመመ አለ? መርዶም አልተሰማ?' እያሉ ሲጠይቁ ትዝ ይሉኛል፡፡ ጌቶቹምጋ እንዳንዴ ብቅ እያሉ፡ 'እድሜ የሚያረዝም መድሀኒት ታውቃለህ?' እያሉ ይጠይቁ ነበር፡፡ ዞር ዞር ካፈር ማን ይቀራል ልጀ? ጥሪኝ አፈር ነው ራታችን»

ብለው፣ ሚጥሚጣው ስለ ፈጃቸው ትኩስ ቡና ቶሎ ቶሎ ፉት ፉት አለብት።

ዕጌ ተገርማ፣ «የሚፅፈው መፅሀፍ ልክ አሁን እንደ ነገሩኝ ነው ታሪኩ» አለች።

«አዎን፣ ስለ ፊታውራሪ ማናለባቸው አጫውቱኝ ይለኛል ሁልጊዜ። ስለሱ ነው የሚፅፈው? ምን ያደርግለታል ልጄ? ስራ ፈት መሆን ነው። ውነትም መድሀኒት ያስፈልገዋል» ብለው፣ ትንሽ አሰቡና ትዝ ሲላቸው . . .

«ቀጨኔ አንድ አዋቂ አሉ። ጌቶቹ ቤት ካዳሚ ሆኜ ያውቁኛል። እሳቸው ዘንድ ሄደን እንለማመናለን» አሉና፣ ሶስተኛውን ቡና ፉት ብለው መለሱ።

ዕጌም ሶስተኛውን ላመል ከቀመሰች በሁዋላ የቀረውን ደፍታ ሲኒዋን ሰጠቻቸው። እትዩ አልታዩ በልባቸው አቦል ጀባ፣ በረካ ጀባ፣ ከራማው ጀባ፣ የቡናው ሼሂ ዘንግ ምስጢሩን ግለጠው እያሉ ሲኒው ውስጥ የቀረውን የቡና አተላ ሀረግ ሲያነቡ ከቆዩ በሁዋላ፣ «ትንሽ ሀዘን ይደርስብኛል። ግን ለክፉ አይሰጥም። ምሱ፣ ጥቁር ቁብ ዶሮ ናት። አዎን . . . ያንዲት ሴት ልብ ባልሽ ላይ አርፎአል» ሲሉ፣ አቁዋርጣቸው . . .

«ቅርብ ናት ወይስ ፍቅ?» ብላ ጠየቀች።

«ፍቅ ናት» አልዋት፣ ወርቅ ጥርሳቸውን ብልጭ አድርገው።

«ያቺ ሚስቱ ትሆናለች» አለች ብሽቅ ብላ።

«አዎን፣ እሱም አሳብ አለበት . . .»

«ስለዚህ ደንቃራ መፅሐፍ ይሆናላ» ብላ፣ የት ይሆን ደብቆት የሄደው? እያለች ማሰብ ጀመረች . . .

ምእራፍ ፮

ሲነጫነጭ ከቤቱ የወጣው ደራሲ እየተነጫነጨ ነበር ቢሮው የገባው። ስሜቱ ካየሩ ንጭንጭ፣ ጭፍግግ ያለ ጠባይ የተለየ አልነበረም። ሰማዩ ምድራቱን ለመጫን ዝቅ ያለ ይመስላል። ጥቁሩ ደመና ወተት እንዲጋተ የጥገት ጡት በማንኛውም ደቂቃ ዝርግፍ የሚል መስሎ ያስፈራል። እና፡ ለፈጠራ ፅሁፍ ተነሳስቶ የነበረው ስሜቱ እንደ አየሩ ቀዝቅዞና ጠቁሮ ነበር።

ጊዜው ከጠዋቱ ገና ሶስት ሰዓት ተኩል ገደማ በመሆኑ፣ ቢሮ ከራሱው መንቀሳቀስ፣ የበለዘ ጥርሱን ማግጠጥ፣ የቦዘ አይነን ማጉረጥጥ፣ ተዋጊ ቀንዱን ማሳየት፣ ጣቱን በየቦታው ማስገባት፣ በሰው ቁስል እንጨት መስደድ አልጀመረም። ዝም ብሎ ያዛጋል - እንደ ተራብ ጉማሬ፣ ከትናንቱ ምሽት የዞረ ድምፋን ከአይነ ጥላው ገፍ በመጠኑም ቢሆን መንቀሳቀስ ለመጀመር ገና ብዙ ሲኒ ቡና፣ ማኪያቶና ሻሂ ያስፈልገዋል። አለበለዚያ የቦዘው አይነ ወረቀትና ባለጉዳይ ለማየት ከቶ እንዴት አድርጎ . . .

ደራሲው ራሱንም ሆነ ነገር አለመውን ትቶ አኩርፎ ዝም ብሎ ቁጭ ብሎ ነበር። ከትንሽ ጠረጴዛው ላይ ከፊት የተከመረው ያረጀ ፋይል፣ አብዋራውን እያየነበት ያፈጥበታል። እሱም መልሶ ያፈጣል። የፋይሎቹ አቡዋራ አፍኖ ነፍሱን የሚያወጣ መስሎ ታየውና ተነስቶ ከፋይሎቹ ፊት ለመሸሽ ፈለገ። ነፍሱ ታፍና ጣእር ሲይዛት ተሰማው። ግን ወዴት? የት ሸሽቶ ለማምለጥ ይቻላል? ይህን እንደ ነቀርሳ ውስጥ ውስጡን በልቶ የሚጨርስ የሻገተ ህይወት . . .

«እንደምናደርክ ጃል?»

«አ . . . እስክንድር - አላየሁህም ስትመጣ» አለ፡ ከእንቅልፋ ድንገት እንደ ባነነ ሰው ደንግጠ።

«ባላብ ተውጠህ ነበር። ከሚስትህ ጋር ተጣልተህ ነው? ወይስ አዲስ ፍቅር ይዞሃል?» አለው፣ ሰው ሰራሽ ጥርሱን እያሳየው። እንደ ጥራዝ ብጤ በእጁ ይዞአል።

«ከሚስቱ ጋር የማይጣላ ማን አለ ብለህ ነው?» አለ ሲራክ፣ እየቀለደ።

«ታላቅ ስላላችሁ ማሰት ያላችሁ ሰዎች። ሰው በገዛ እጁ ነገራትን ስላስታዎት መቀመቅ መግባትን ይመርጣል? በኔ አስተያየት ትዳሪ የሚሉት ጣጣ የጋራ ስቃይ የምናካሂድበት ተቁዋም ነው። ወተት በየሚዳው ሞልቶ ላም የምንገዛበት ምክንያት አይታየኝም» አለው ከሰታይ ብሎ።

«ለዚህ ነዋ እንደ ባህታዊ ሆቴል ውስጥ ብቻህን ተደፍተህ የምትኖረው!» አለው ሲራክ፣ ፈገግ ብሎ።

«በተግባር!»

እስክንድር ፈረዶ ምራቁን መቁዋጠር አይችልም። ያናገረው ሰው ሁሉ ለካፊያው ጠበቃ ሳይደርሰው አይለየውም። ለጫ ፀጉሩ ብን ብሎ ሳስቶአል። ጩሮ መላጣ የማይቻለበት ጊዜ ሩቅ አይመስልም። ሲናገር ሰው ስራሽ ጥርሱ ወልቆ ዱብ የሚልበት ስለሚመስለው ሳይሆን አይቀርም፤ አስር አስር ጊዜ በመዳፋና በምላሱ ወደ ውስጥ ገፋ ገፋ ያደርገዋል። በሰታቀረ፣ ቁመናው የሰጠ፣ ብሰል ቀይ፣ አይኖቺ ጎረጥ ጎረጥ ያሉ መልክ መልካም ነው። እሱም ይሰማዋል መልክ መልካም መሆኑ። «የበጎክራሱው ስራ እንዴት ነው?» አለ፣ የያዘውን ጥራዝ በማገላበጥ የሲራክን አይን ወደ እሱ ለመሳብ እየራለገ።

«እያራገኝ ነው።»

«አውንም የያዘውን ጥራዝ በማገላበጥ የሲራክን ቀልብ ወደዚያ እየሳበ፣ ሰላቱን አየና፣ «መፅሐፍህ ምን ደረሰ?» አለው።

«ሳይሆን አልገደ፣ ብላ ጨልሞብኛል» አለና፣ በረጅሙ ወደ ውጭ ተጎራለ።

«ምን?» አለ እስክንድር፣ «ሰለ መፅሐፍህ አንድ ነገር እጠይቅሃለሁ እያልኩ ሳሰብ ነበር።»

«ምን?» አለው።

«ምን እንዲህ ያለ ከባድ አርአስት እንዳሰመረጠህ?»

«እንዴት ያለ?»

«ስለ ህይወትና ሞት፣ ማለት የህይወትን ትርጉም መሻት፡፡»

ሲራክ ፈገግ በማለት፣ «እንደምታውቀው አርእስቱ አዲስ ነገር አይደለም፡፡ ከሰው ልጅ ጋር የኖረ የቆየ ጥያቄ ነው» ብሎ ጀመረ፡፡ «ግን አርእስቱን ስመርጥ አዲስ ትርጉም አገኝለታለሁ ብዬ አይደለም፡፡ ስለ አጋፋሪ እንደሻው መፃፍ የጀመርኩት ባጋጣሚ ጎረቤታችን የሆኑ አንድ አሮጊት ሞት ከሩቁ ለመሸሽ ይሞክሩ ስለነበሩ አንድ የድሮ ሰው ሲያወሩ ሰምቼ ነው፡፡ ታዲያ ቆይቼ ሳስብበት የህይወትና የሞት ጥያቄ ስር ነቀል የሆነ አብዮት በሚካሄድበት አገር በያንዳንዱ ሰው አእምሮ ውስጥ የሚጉላላ ጥያቄ ሆኖ ታየኝ፡፡ አየህ፣ አብዮት የሞት ሽረት ጉዳይ እንደ መሆኑ መጠን፣ በዚህ የከረረ ትንቅንቅ ውስጥ፣ ምናልባት ብዙዎቻችን፣ እንኖር ይሆን? ወይም ሄሚንግዌይ እንዳለው፣ 'የሚቀጥለው ደወል ድምፅ ማን ይጠራ ይሆን?' የህይወት ትርጉሙ ምንድን ነው? ብለን ራሳችንን ሳንጠይቅ አልቀረንም፡፡ እና፣ የብዙዎቻችን አቁዋም በህይወትና በሞት ላይ ባለን አመለካከት የሚወሰን ይመስለኛል፡፡ ደሞም ነው፡፡ ሲዘር፣ 'ፈሪዎች ከመሞታቸው በፊት ብዙ ጊዜ ይሞታሉ፣ ጀግኖች ግን ካንዴ በቀር ሞትን አይቀምሱትም' ብሎ የለ፡፡ ስንቶቻችን ስንት ጊዜ በቁም ሞተናል . . .

«ግን ይገርማል፣ አሳቡ ለብዙ ዘመን አእምሮዬ ውስጥ ሲጉላላ የቆየ ነው፡፡ እንደ እውነቱ ከሆነ ግን ነገሩ ስለ ሞትና ህይወት አይደለም» አለው፡፡

«ሞትን ከሩቅ ስለሚሸሽ ሰው ነው የምፅፈው ስላልከኝ ነው» አለ፣ እስክንድር እየቸኮለ፡፡

ሲራክ ትንሽ ተከዘና፣ «በመሰረቱ እኔ የምፅፈው ስለ ልቦ መሉነት፣ ስለ ደፋርነት ነው» ብሎ ሳይጨርስ፣ እስክንድር አቁዋረጠውና

«ይገርማል! ምንድን ነው አንተ ከድሮ ጀምሮ በዚህ አሳብ ተጠምደህ የምትኖረው? አለው፡፡

ሲራክ አይኖቹን ከእስክንድር ባሻገር ካለው ባዶነት ላይ አሳርፎ፣ «አየህ እስክንድር» አለ - «ልቦ መሉነትና ደፋርነት በሰው ህይወት ውስጥ መሰረታዊ ነገሮች ናቸው፡፡ የሰው ልጅ የሚያስብ ፍጡር ነው፡፡ አሳቡን በሥራ ለመተርጎም ድፍረት ከሌለው፣ ልቦመሉ ካልሆነ ከእንሰሳ በምን ይሻላል? ድፍረት ከሌለው፣ ቆራጥ ካልሆነ፣

ሰብአዊ ክብሩንና ነግነቱን ሊጠብቅና ሊያስከብር አይችልም። ደፋርና ጠስ መውጫ አያጡም ይባል የለ። እንደዚያ ነው። ድፍረት ከሌለን ማናችንም ምንም አይደለንም። ካድር ባይ ብእር ባይ ወረቀት ይበልጥ ብዙ ይናገራል። ብዙ ለፈለፍኩ መሰለኝ። ለማንኛውም ነገር አሁን እምቢ ብሎኛል» አለው።

«ሰሜቱ ከድቶህ ይሆናል።»

«ሳይሆን አይቀርም።»

እስክንድር፣ «አዎን፣ አንዳንዴ ኩራዙ አልነድ ይላል» ብሎ፣ ሲራክ ፊት የተከመረውን አሮጌ ፋይል ተመለከተና፣ «በተለይም የቢሮክራሲ ስራ ሲታከልበት የባሰውት ይጨልማል» ካለ በሁዋላ፣ የያዘውን ጥራዝ አገላበጠና፣ «ለኔ ግን የበራልኝ ይመስለኛል። የምፈራው ግን ብርሃን ነው ያልኩት ጭለማ እንዳይሆን ነው። የህይወትም ምፀት በስህተት በገነታዊ ብርሃን እንተረጉመዋለን ያ ጊዜ የታየን ሁሉ ፅልመት፣ ፍፁም የማይዘለቅ ፅልመት መሆኑን ሳንጠረጥር። ብዙውን ጊዜ ህይወት ስታሾፍብን እውነት ይመስለናል» አለና፣ ሲጃራውን ልምጥጥ አድርጎ ስቦ ሲያበቃ፣ «ለማንኛውም ነገር፣ ያንን ጀምራለሁ ብዬ አንድ ቀን ያጫወትኩህን መፅሀፍ ጨርሻለሁ» አለው።

ሲራክ፣ ደስታ ፈንቅሎት ብድግ ብሎ፣ «እንኩዋን ደስ ያለህ» እያለ ጨበጠውና፣ «ምን ይሰማሃል? . . . ማለቴ ስትጨርስ ምን ተሰማህ?» አለው።

እስክንድር የሚሰጠው መልስ ጠፍቶት ሲያስብ ቆየና፣ «መቼም ልብ ያሰበውን በወረቀት ላይ አስፍረው ሲጨርሱ ይቀላል። ደስ ይላል። አለ አይደል - እሰይ ተወለደ አይነት ሰሜት። ግን መልሰው ሲያነቡት ደ'ሞ የገፉት ነገር እንዳሰቡት ሆኖ አይገኝም። ይህንም፣ ያንንም ለውጡ ለውጡ ያሰኛል። የመለወጥ ፍላጎት መጨረሻ የለውም። በመጨረሻ አዲስ መፅሀፍ እንደ መፃፍ ይሆናል። ይሄ ደ'ሞ የበኩር ልጅህን እንዲህ ካልሆንክ፣ እንዲያ ካልሆንክ፣ ካልቆነጀህ፣ ጠባይህን ካላሳመርክ፣ እገሌን ካልመሰልክ እያሉ እንደ ማጎሳቆል ያህል ይቆጠራል። ታዲያ ይሄውልህ፣ የበኩር ልጅን እንዳልነበረ አድርጌው ልጅ ገዳይ አባት ከመሆኔ በፊት፣ አንተ አይተኸው አስተያየትክን እንድትሰጠኝ ነው የመጣሁት» አለው።

ሲራክ ይህን አልጠበቀም ነበር። ነገሩ ዱብ እዳ ሆነበት። ውስጣዊ ስሜቱ ኩምሽሽ፣ ኩምትር ሲል ተሰማው። የሰው ድርሰት አንብቦ አስተያየት ላለመስጠት ምሎ ተገዝቶ ነበር። ከዚህ ቀደም ባጋጠመው ልምድ ደራሲያን በድርሰታቸው የመጣ ነባራዊ ሂስ እንደማይቀበሉ ደርሶበታል። ማንኛውንም ሂስ ከምቀኝነት ለይተው አይመለከቱም። እሱ ደግሞ በገዛ እጁ በማያገባው ቦታ ገብቶ የእርጎ ዝንብ በመሆን ምቀኛ ለመባል አይፈልግም። ተፈጥሮው ሆኖ፣ ይበል፣ ግሩም ነው፣ ድንቅ ነው የሚል፣ ልቡ ያሰበውን ምላሱ የምትክድ አይነት ሰው አይደለም። በኪነት ለመጣ ነገር ይሉኝታ አያውቅም። እሺ ብሎ ከተቀበለ ያለውን ነባራዊ ሂስ በሀቅ ለመስጠት ህሊናው ያስገድደዋል። ታዲያ ትርፉ ምን ነበር? ከዚህ ቀደም የደረሰበት ችግር ትዝ አለው። ሳይችግር ጤፍ ብድር . . .

አንድ ወጣት ደራሲ ድርሰቱን አንብቦ አስተያየት እንዲሰጠው ጠየቀው። ሲራክም በደስታ ተቀብሎ ካነበበ በሁዋላ ወጣቱን ደራሲ ጋብዞ፣ «በምሰጥህ አስተያየት ተስፋ አትቁረጥ። ድርሰትህ የልብ ወለድ አፃፃፍን መሰረታዊ ስርአት የተከተለ አይደለም። አንዳንድ «እኔ» እያልክ በመጀመሪያ ሰው ትተርካለህ። ትንሽ ቆይተህ ደግሞ ተራኪውን ሁሉም ቦታ የሚገባ፣ የሚያይና የሚሰማ ታደርገዋለህ። አስተያየቱ ይምታታል። በዚህ ላይ ደግሞ የመፅሀፍህ ዋና ገፅ ባህርይ ያስራ አራት አመት ልጅ ሆኖ ሳለ፣ የሚናገረውና የሚያስበው እንደ ዩኒቨርሲቲ ምሁር ወይም ብዙ ልምድ ከህይወት እንደቀሰመ አዛውንት ነው። ትክክል አይደለም። ንግግሩ ከሁኔታው፣ ከባህርይው ውጭ ያደርገዋል። ሳልነግርህ የማላልፈው ሌላው ነገር ደግሞ ተጨባጭነት የሌላቸው አጠቃላይ አስተያየቶችን መወርወር ታበዛለህ። ወደ ማስተማር ታዘነብላለህ። የምትፈልገው ምንድን ነው? ለማስተማር ነው? አንባቢህን ለማስደሰት ነው? ከሁለቱ አንዱን መምረጥ አለብህ። ሁለቱን ባንድነት ለማቅረብ ከፍተኛ የድርሰት ችሎታን ይጠይቃል። አጨራረስህ ላይ ከፍተኛ ጥንቃቄ ማድረግ አለብህ። ለመጨረስ የቸኮልክ ወይም ገፅ ባህርያትን ምን እንደምታደርጋቸው የጠፋህ ትመስላለህ። ገፅ ባህርይ መቅረፅ በጣም አስቸጋሪ ነገር ነው። ልብ ወለድ ከሆነ ያለ ገፅ ባህርይ አይሆንም። ያንተ ገፅ ባህርያት የራሳቸው የሆነ ህልውና የላቸውም። በሚናገሩት የቃላት ኩዋኩዋታና የቃላት ናዳ ይሸፈናሉ። ስለዚህ . . .» ብሎ ሳይጨርስ፣ ወጣቱ ደራሲ ረቂቁን ከእጁ ነጥቆ ደህና ዋል እንኩዋን ሳይለው ወጥቶ ጭልጥ። ሲራክ አፌን በዳቦ ብሎ ዝም።

ከጥቂት ወሮች በሁዋላ ያው ወጣት ደራሲ ተመልሶ መጥቶ፣ «ያ መፅሀፍ ያውልህ» ብሎ ይወረውርለታል - ደረቱን ነፍቶ።

ሲራክ መፅሀፍን እያገላበጠ፡ «አሳተምከው እንዴ? ማለት፡፡

«አምን፡ እያየኸው!» ብሎ መመለስ፡ ወጣቱ ደራሲ ተኩራርቶ፡፡

«እንዳለ ነው ወይስ . . .»

«እንዳለ፡፡»

የሲራክ አይን ከመፅሀፍ መግቢያ ላይ ያርፋል፡፡ በመግቢያው ላይ የተፃፈው « . . . እንዳንድ ደራስያን ነን ባዮች፡ ወጣት ደራስያን እንዳያብቡ በምቀኝነት ይህን መፅሀፍ አጥላልተው ተስፋ ሊያስቆርጠኝ ቢሞክሩም፡ ጊዜው፡ የትግል ጊዜ ነውና፡ አንባቢ አይቶ እንዲፈርደኝ በተስፋ አቅርቤዋሁ . . .»

በሲራክ አእምሮ ውስጥ ተቀርጾ የቀረ አረፍተ ነገር ነው፡፡ ከንዴቱ ብዛት፡ «እንኩዋ ደስ አለህ» ከማለት፡ ሌላ ነገር ሊለው አልቻለም፡፡

«ባምላክህ» ካለው በሁዋላ ኩራት እየተሰማው፡ «መታተሙ ብቻ አይደለም፡፡ ባንባብያን ዘንድ መፅሐፍ ተወደአል፡፡ ተሸጦ ሊያልቅ ነው» ይለዋል፡፡

ሲራክ ስሜቱን ሊቆጣጠር አልቻለም፡፡ በንዴት መፅሀፍን አፍንጫው ላይ ወርውሮለት፡ «የተሸጠ መፅሀፍ ሁሉ ኪነታዊ ዋጋ ያለው አይምሰልህ፡፡ እኔ እንተን ብሆን፡ ባሁኑ ጊዜ እነባለሁ፡፡ እማራለሁ እንጂ ደፍሬ አልፅፍም» ሲለው፡ ወጣቱ ደራሲ፡ «ግን እኔ እንተን አይደለሁም!» ብሎ ይወጣል፡፡

ሲራክ በድርጊቱ ተፀዕቶ፡ «እኔው ነኝ ሞኘ» ብሎ ዝም፡፡

የሰው ድርሰት አንብቦ አስተያየቱን ላለመስጠት ምሎ የተገዘተው ከዚያን ቀን በሁዋላ ነበር፡፡

እና . . . አሁን ደግሞ - ነፍሱ መሙዋገት ጀመረች፡፡ እንቢ ብሎ እንዳይመልሰው ቸገረው፡፡ እንዴት አድርጌ እምቢ እላለሁ አለ፡፡ የወለደውን ካልሳሙለት፡ የደገሰውን ካልበሉለት፡ . . . ሀበሻ በተፈጥሮው ደስ አይለውም፡፡ ተዋረድኩ ተናቅሁ ብሎ ይቆጣል፡፡

ያኮርፋል። ጠላት ይሆናል። በቅንጣት፣ በምቀኝነት ይተረጉሙዋል ብሎ እያሰበ ሲጮነቅ አይቀት። «ምንድን ነው ቅር ያለህ?» አለ እስከንድር፣ ቅርታ አድርገዋል።

እስከንድር ቅርታ እንደገባው ፊቱ ላይ የሚተራመሰው ስሜቱ ይናገራል። እኔ እስከንድር፣ የግፍኩትን መፅሀፍ እንኩዋ ጠይቄ ሳልጠይቅም፣ አለም ለማንበብ እንዴት አይሸቀዳደምም? የሚል ስሜት ያደረገበት ይመስላል። ለመነበብ የነበረው ፍላጎት ከረገብና ከጥማት ይበልጥ እንጂ እያንስም ነበር። መፅሀፉን አንብቦ ስለ መፅሀፉ የሚያነጋግረው ሰው እጅግ አስፈልጎት ነበር። መፅሀፉ ከመስማት የበለጠ ደስ የሚል ሙዚቃ ያለ አይመስለውም ነበር።

«እ . . . ምንም ቅር ያለኝ ነገር የለም። ምንነው . . . እንዲያው ከዚህ ቀደም ስለ ደረሰብኝ ታሪክ ነበር ሳስብ የነበረው። ህይወት ልብ ወለድን ያስንቃል ይባል የለ» አለና፣ በዚያው ቢሉት በዚህ ቅያሚው ላይቀር፣ አንብቤው ግሩም፣ ሸጋ ነው ብዬ ብመልስለት እሱን ከማስደሰት ሌላ እኔ ምን አጎዳለሁ? ብሎ በማሰብ «ጥሩ ነዋ። በደስታ» ብሎት፣ ረቂቁን ተቀበለውና ገልበጥ፣ ገልበጥ አድርጎ ከተመለከተው በሁዋላ፣ «ወፍራም ጥራዝ ነው። እናነበዋለን» አለው።

«ማንበብ ብቻ ሳይሆን ሂስም እንድትሰጠኝ ነው። ባገራችን አሳታሚ ድርጅት የለም። እርስ በርሳችን ካልተረዳዳን ማን ይረዳናል? እኛው ፅፈን፣ እኛው አሳታሚ ሆነን፣ ችርቻርም ገብተን አንዘልቀውም» አለ እስከንድር፣ ደስ ብሎት።

ሲራክ ሳይወድ በግድ የምፀት ፈገግታ አመለጠው፣ የወጣቱ ደራሲ ቃላት ትዝ አሉት።

«መረዳዳቱስ ጥሩ ነበር። ግን ያገራችን የኪነት ሰዎች አይን ላይን አይተያዩም። አንዱ የሌላውን ድርሰት፣ 'ቅማል የበላው የመቃብር ቤት ቅኔ' ሲል፣ ሌላው መልሶ፣ 'አይ የ'ረኛ ነገር። ከእበት ላይ የፈላ ትል ሁሉ ውበት ይመስለዋል' እየተባባሉ ማጅራት ለማጅራት ሲተራረዱ ነው የሚኖሩት። አንዱ የሌላውን ስእል አይቶ፣ 'የሱ የኪነት ሰውነት ካንዋንዋናና ከሁኔታው ላይ ነው እንጂ ከኪነቱ ላይ አይደለም። ጥሩ ፎቶግራፍ አንሽ የተሻለ ኪነት ያቀርባል' ሲል፣ ሌላው ደ'ሞ በበኩሉ፣ 'አይ ጉድ፣ ስርቻ ውስጥ ካልኖሩ ሰአሊ ላይኮን ነው? ዋጋ ያለውን ሽራ እንደ ፊታቸው በቀለም እያዥገረገሩ ዋጋ ባያሳጡት ምናለበት?' ይላል። አለውና፣ ቡጉሩን አፍርጦ ሲያበቃ ወዳሰበው ጉዳይ በመመለስ፣ «የዚህ ሁሉ ጥላቻ መነሻ ምቀኝነትና ሂስ

አለመቀበል ነው። ማኒሰትር በማኒሰትር ላይ፣ አልቃ ላይ ላይ፣ ደራሲ በደራሲ ላይ፣ ሰአሊ በሰአሊ ላይ ይቀናል፣ ይመቀኛል። በተለይም ደግሞ ተፈጥሮአችን ሆኖ ነው መሰለን ሂሳ ሰላፊ እንደ ወይ እንፈራዋለን። ታዲያ በዚህ ሁኔታ መረዳዳት ያስቸግራል። መሰላላትም አይኖርም። አለው፣ ፊቱን ጭፍግግ አድርጎ።

እስከንድር ሌላ ሰጃራ አቀጣጠለና፣ «አዎን» ያልገደደው እውነት ነው። የነገሩ መነሻ ታዲያ ከተፈጥሮአችን ላይ ላይ ካስተዳደሯችን ነው። በሀገርን ታችን፣ 'ይህን ያልበላህ እንደሆነ ለእግረ ወይም ለእግረት እሰጠዋለሁ' እያሉ በእልክ ሲያስበሉን፣ 'እንደ እግረ ወይም እንደ እግረ ብትሆን' እያሉ ሲያስቀኑን፣ ሲያስመቀኙን ነው የምናድገው። ታዲያ ቅናትና ምቀኝነት በአእምሮአችን ውስጥ ተቀርቶ ይቀራል። በቅናትና በምቀኝነት የተመረዘ አእምሮ ሂሳ ለመቀበል ያስቸግረዋል። አይመስልህም?» አለውና፣ ሰው ሰራሻ ጥርሱን ብልጭ አድርጎ፣ «ከነት ግን ብታስቀና አይገርመኝም። እንደ ውሳኔ ውሳኔ ማናት። ታስቀናለች» ብሎት፣ ሰአቱን አይቶ ተነሳ።

ሲራክ ፊቱን በመሀረብ ጠረገና፣ «ልክ ነህ። ካለፈው ስርአት የተወረሰ የኪነት ሰዎች የሀሊና ችግር ነው። ግን ህዝባዊ ኪነት እንዲያብብ ከተፈለገ ለኪነት ሰዎች አመቺ ሁኔታዎችን መፍጠር ያስፈልጋል» አለ።

«አዎን» አለ እስከንድር፣ «ግን የሚያሳዝነው መንግሥቱም ሆነ ህዝቡ የኪነት ሰዎችን የሚደግፉበት ደረጃ ላይ አልደረሱም። መንግሥቱ ድሀ ነው። ዘጠና ሶስት ከመቶ በላይ የሚሆነው ህዝብ ማይም ነው። በዚህ አላሣኝ ሁኔታ ውስጥ የኪነት ሰዎች ከባህር የወጣች አላ ናቸው። የጋን መብራት። ነደን ነደን ለማንም ብርሃን ላንሰጥ የምናልቅ ሻማ። በቢሮክራሲ ሻጋታ ውስጥ ነፍሳችን ታፍና የምትታትት። የኪነት ሰዎች ነፍስ ገና አርነት አልወጣችም» አለ እያታሰተ።

ሲራክ ፊቱን ጠረገና፣ «ሆኖም» አለ፣ «ብሩህ ተስፋ ሊታየን ይገባል። የኪነት ሰዎች ህይወት ከሀብረተሰቡ ጠቅላላ ኑሮ ተገንጥሎ ብቻውን ሊታይ አይችልም። ባህላዊ አብዮት የጠቅላላው አብዮት አካል ነው። በማይምነት ላይ የሞት ሽረት ጠርነት ታውጃል። በሚሊዮን የሚቆጠሩ አንባቢያን እየተፈጠሩ ናቸው። ማይምነት ትጥቁን ይፈታል። እና፣ ያኔ ችግራችንን እያበራን እንቀድማለን - በትግል» አለ።

እስክንድር በረጅሙ ተነፈሰና፡ «ይልቅ መራራው ትግል የሚጀመረው ያኔ ነው። ምክንያቱም ኪነት መቅደምን እንጂ መከተልን አታውቅምና። ኪነት የነጠረች ህዝባዊ ህሊና ናት። መሆንም አለባት። ካልሆነች ዋጋ አይኖራትም። ውዳሴ ከንቱ ሆና ትቀራለች። የኪነት ተግባር መጋረጃውን ከፍታ ፀዳሉን ማሳየት ነው» አለ።

«እናሸንፋለን!» አለ ሲራክ፡ እየሳቀ።

«አንጠራጠርም!» ሲል መለሰለት።

እስክንድር ሰአቱን ተመለከተና፡ «መሄድ አለብኝ። ታዲያ መቼ እንገናኛለን?» አለው።

ሲራክ ጥራቱን አየና፡ «አንብቤ እንደ ጨረሰኩ እደውልልሃለሁ። ቻዎ! ህዝባዊ ኪነት ታብባለች!» አለው።

«በትግል!» ብሎት ወጣ።

ሲራክ የእስክንድርን መፅሀፍ ይዞ በመቅረቱ ደስ አላለውም። የሰው መፅሀፍ ማንበብ ሳይሆን የራሱን ለመግፍ ነበር የፈለገው። ጠመዝማዛ የህይወት መንገድ! ቶሎ ማንበብ ስላለበት ብስጭት ብሎ ረቂቁን ታቅፎ ቆሞ ቀረ።

ያረጀ ፋይል . . . የሰው ፅሁፍ ረቂቅ . . . ጭፍግግ ያለ አየር . . . በመጥፎ ስሜት የተጀመረ ቀን . . . ለዘለአለም የጠፋ ቀን . . . ኤጭ . . . ሰብለን ማየት ፈለገ . . .

የወትሮ ሀሀያማ ፈገግታዋ ክብ ፊትዋ ላይ አይታይም። ካየሩ ይሆን? ይጋባል እኮ። ያንን ጭፍግግ ያለ ጨጎጎታም አየር በትንፋሹ እፍ ብሎ ሰማዩን በማሳቅ የስዋንም ፊት እንደ መስከረም ጮራ ፈገግ ለማድረግ ቢችል ምን ነበረበት!

በይበልጥ የነካው የሳቂታ ፊትዋ መጨለም ሳይሆን እይኑን ለመሸሽ የምታደርገው ጥረት ነበር። እግራን በሰበረው ኖሮ አላለም። ሀሀያዋን በኪሴ ይገፍላት በመጣሁ ኖሮ የሚል ምኞት ነበር በልቡ ያደረገው። ከጠረጴዛ ላይ ፊት ለፊትዋ ያስቀመጠችውን ያልፈነዳ

ዕጅረዳ አበባ እምቡጥ ተመለከተ። ቀጠለና የከንፈርዋን ቀለም አየ። ከከንፈርዋ ወደ አበባው አይኑን መላልሶ ወረወረ። አይኑን ለመሸሽ አንገትዋን ደፋ አደረገች። ጠጉርዋ ወደ ፊትና ወደ ሁዋላ ከንበል ስለሚል ከአናትዋ መሃል ትንሽ ሳዱላ መሰላ ከምትታየው ቦታ ላይ አይኑ ላንዳፍታ ተጫወተ።

«ፈገግታሽ የት ጠፋ?» አላት።

«በዚህ አለም ፈገግ የሚያደርግ ምን ነገር አለ?! . . . » አለችው አይኑን እየሸሸች።

«ዋልቶ» አላት፡ በእጅ አገጭዋን ቀና አድርጎ አይንዋ ለማየት እየፈለገ።

አንገትዋን እንደ ደፋች፡ «እኔ ግን በኑሮ ውስጥ ምንም የሚያስደስት ነገር አላየሁበትም። አስተውለህ ስትመለከተው ምን የሚያስደስት ነገር አለ? ምኑ ነው ጥሩ እስቲ? ስለ ኑሮ የማላውቅ ወይም የማይገባኝ አይምሰልህ። ፈገግ የሚያሰኝ ነገር አይደለም» አለች።

«ተዬ እባክሽ . . . ህይወት ውብ ናት . . . ብዙ ስቃይ ቢኖርባትም። ግን ምን ሆነሻል? የማውቃት ሰብለ አይደለሽም» አለ።

«አዝኛለሁ። በጣም አዝኛለሁ» አለች።

ቀና ስትል አይኖችዋ እንባ አቅርረው አየ።

«ምን አገኘሽ» አላት።

«ስለ መፅሀፍህ» ብላ፡ ግንባርዋን እጅዋ ላይ አስደገፋ አቀረቀረች።

«ምን ነው? አልወደድሽውም?» አላት፡ የምትለውን ለመስማት እየጉዋጉዋ። ዝም ብላ ስለቀረች፡ «ታዲያስ?» አላት እንደ ገና።

«አንብቤዋለሁ። ግን ምን ብዬ እንደምነገርህ አላውቅም። በጣም ነው የማዝነው» አለች፡ ከጭንቀትዋ ብዛት ድምፅዋ ስልቱን እየላተባት።

፶፰ ደ ራ ሲ ው

ከብ ፊትዋ ላይ የሚነበበውን ጭንቀት በመመልከት ግራ ገብቶት፡ «ምንድን ነው እሱ?» አላት።

ሰብላ የወትሮዋ አይደለችም። እንዲህ ያደረጋት አየሩ እንዳልሆነ ገባው። እንዲህ አድርጎ ያሳዘናት ነገር ምን ፅሬ ይሆን? በማለት ራሱን ሲያስጨንቅ፡ «መፃፍክን ማታ ባሌ ቀደደው። በጭቅጭቅ አድርጎ ነው የጣለው» አለች፡ በሚንቀጠቀጥ ድምፅ።

እንባዋ መውረድ ጀመረ። ዞር ብላ ከቦርሳዋ መሀረብ አወጣችና ስልክክ ብሎ የሚወርደውን ለጭር አፍንጫዋን ካባበሰች በሁዋላ፡ «በጣም ነው ያዘንኩት። በውነቱ ምን እንደምልህ ግራ ይገባኛል» ብላ ጠረጴዛዋ ላይ ድፍት አለች።

ሲራክ ድንግጥ አለ። ጆሮውን ለማመንም አቃተው። ቀልድም መሰለው። ግን እንባዋ በቀልድ እንዳልወረደ ገባው። በግድ ፈገግ ለማለት ሞክረ። ሙከራው አልተሳካለትም። ቂል መሰሎ ቁጭ ብሎ ቀረ።

አየተነፋነፈችና እንባ እያነቃት፡ «ሌላ ቅጂ የለህም?» አለችው።

የመጨረሻው ተስፋዋ ነበር። «አለኝ» የሚል መልስ ለመስማት ክፉኛ ጉዋጉታ ነበር።

«የለኝም» አላት፡ በደረቀ ጉሮሮ።

«እኔ አላምንም!» አለች።

፶፰ ደ ራ ሲ ው

ቆየችና፡ «ለምን ኮፒ የለህም?» አለችው፡ ማመን እያቃቃት።

«በእጄ ስለሆነ የምፅፈው እንደ ገና መገልበጡ ያደክመኛል» አላት፡ የተሰማውን ሀዘን መደበቅ እያቃቃት።

«በካርቦን ብታደርገው ኖሮኮ ጥሩ ነበር» አለችው።

«ሞክራ ነበር። ደስ ስለማይለኝ ነው የተውኩት። አላብ የሚመጣልኝ አንድ ወረቀት ላይ ነው» አላት።

«እኔ አላምንም!» አለች፡ እንደ ገና።

ቆየችና፡ «ለመሆኑ ለመጨረስ ምን ያህል ነበረ የቀረሀ?»
አለችው።

«አስር ምእራፎች ብቻ ነው የሰጠሁሽ። ለመጨረስ ገና ብዙ
ይቀረኛል። እሱም አልሄደ ብሎ አስቸግሮኝ ነበር» አላት።

ህሊናዋ በይበልጥ በመጨነቁ ስቅስቅ ብላ ማልቀስ ጀመረች። ሰብላ ስታለቅስ በማየቱ ከፋው። የፈለገው ዐሀያማ ፈገግታዋን ማየት ነበር። የልቅሶዋ ምክንያት በመሆኑ የህሊና ወቀሳ አደረበት። በእሱ መፅሀፍ የተነሳ ከባልዋ ጋር በመጣላትዋም ከፋኛ አዘነ። መዘዘኛ መፅሀፍ! ከኔ ህይወት አልፎ ደግሞ የእሱዋን! እኔን ያንከራተተኝ መቼ እነሰው! ሲል ቆየና ባሳቡ፡ «አታልቅሺ፣ እንዴ ከተገፈ ሁለተኛ ጊዜ ሊጻፍ ይችላል» አላት፡ ከልቡ ተጨንቆ ሊያፅናናት እየሞከረ። ትዝ አለውና፡ «ማስታወሻ የወሰድኩበት ወረቀት ሁሉ አለ። ችግር የለም» አላት።

«ግን፡ ልክ እንደ በፊቱ አይሆንም። ይሆናል?» አለችው፡ እንባዋን እየጠረገች።

ፈገግ ብሎ፡ «በኔ ይሁንብሽ። የተሻለ ይሆናል» አላትና፡ ድንገት ያሳሰበው ደስታ ተሰማው። «የመፅሀፉ መቀደድ ሳላሰበው ከሰማይ የወረደልኝ መና ነው። ይግረምሽና ወደ ፊት አልሄድ ብሎ አስቸግሮኝ ነበር። ከዳር ልታደርሰኝ ከፈለገህ ወደ ሁዋላ እንመለስ ሲለኝ ኖሮአል ለካ፡ ውነቴን ነው። ባይቀደድም ከስር ጀምሮ እንደ ገና ሳልፅፈው አልቀርም ነበር። እንደ ገና እፅፈዋለሁ። ቃል እገባልሻለሁ። ምንም የህሊና ወቀሳ ሊሰማሽ አይገባም። እሺ? ብሎአት፡ ከተቀመጠበት ተነሱቶ በእጁ አገጭዋን ይዞ ፊትዋን ወደ ላይ ቀና በማድረግ ጉንጭዋ ላይ ሳም አደረጋት።

ግን፡ የተገፈውን በተሻለ ሁኔታ እንደ ገና ስለ መጻፉ እርግጠኛ አልነበረም። በልቡ ጥልቀት ውስጥ ከዚህ ቀደም የተገፈውን በዚያ ሁኔታ፣ በዚያው ቀልብ፣ በዚያው ስሜት፣ በዚያው ራእይ እንደ ገና የመጻፉ ነገር ከቶ እንደማይቻል ሳያውቅ ቀርቶ አይደለም። በዚያን ሲኮንድ እንድን ቃል ሲመርጥ ያደረበት ስሜት፣ ያቺ ቃል የሰጠችው ትርጉም፣ አረፍተ ነገሩን ሲያሳካ ነፍሱ የተሰማት ርካታ፣ የተሰማው ሙዚቃ፣ የታየው ምስል ዳግመኛ ሊከሰት እንደማይችል ያውቃል።

ጅ ጸ ራ ሴ ጮ

ለዘለለሙ ጠቅቀዋል። ይህን ሁሉ ያውቃል። ግን አዝኖ ሲያሳዝናት
ለልፈለግም። አዎን . . . ግን . . . ያንኑ አሰብ ይገር ሌላ መፅሀፍ
ምናልባትም የተሻለ መፅሀፍ ልፅፍ እችላለሁ በማለት ራሱን አሳደገ።
ለጸደቀው የታየው የእስከ ዳስታ ብቻ ነበር።

«እሺ?» አላት።

«እሺ» ብላው ፈገግ አለች። ሳታሰበው የሳማት ቦታ ነካች።

ሰውነትዋን አንድ ነገር ውርር ሲያደርጋት ተሰማት።

«አንዲያ ነው። አሁን ይሻላል፣ የእ ውብ» አላት።

«ምናልባ?» አለችው።

«የእ ውብ።»

«ማንም እንዲህ ብሎኝ አያውቅም» አለች። በተምታታ ሰሜት።

«ባልሸም?»

«ባሊም ቢሆን።»

«እውር መሆን አለበት።»

«ለሚሰቱቻቸው ሲሆን ባሎች እውር ናቸው። በእጅ ያለ ወርቅ ከመዳብ እኩል ነው፤ እንደሱ ነው የትዳር ነገር» ብላ እዘን አለች።

እዘን ብላ ያደረገውና ያረፈደችው ነፍሰዋ ለመተንፈስ ስትወራጭ ተሰማት። የሚሰማትን የምታሜውተው ሰው ፈልጋ ነበር። የልቤን የምንገረው ሰው ይኸውና ብላ አሰበች። ለምን እንደሆነ ሳታውቅ በሲራክ ላይ እምነት አደረገባት። «የእ ውብ» ያላት ከጆሮዋ ውስጥ አልጠፋም።

«ለምን ቁጭ አትልም?» አለችውና። የታችኛውን ከንፈርዋ ጣል አደረገች።

ከከንፈርዋ ወደ ፅጌረዳ አበባው፣ ከአበባው ወደ ከንፈርዋ አይኑን እየወረወረ፣ «ሰራ አስፈላጊነትህ ብዬ ነው» አላት።

ሆኖም ለመሄድ አልፈለገም ነበር። እነዚያ ያረጁ አቡዋራም ፋይሎች እንደሚጠብቁት ትዝ አለው። የሰቃይ ቀጠሮ። መጥተው ያፈኑት ይመስል በሃይል ተነፈሰ።

«አጣዳፊ ሰራ የለኝም» አለችና፣ በፀሀያማ ፈገግታዋ እጥለቀለቀችው። ሞቅ አለው። ወንበር እየሳበ፣ «አለቃሽ የለም እንዴ?» አላት።

«ስብሰባ ላይ ነው።»

«የውሸት፣ ወይስ የውነት ስብሰባ?»

«አሁን ሳስበው የሚገኝበትን አድራሻ ትቶልኝ አልሄደም» አለች።

«እንግዲያውስ የውሸት ስብሰባ ናት» አለና፣ ተመቻችቶ ተቀመጠ።

«ግን እኮ፣ በጣም ቆንጆ ሚስት አለችው» አለች፣ ሳታስብ።

«በእጅ ያለ ወርቅ ከመዳብ እኩል ነው ብለሽ የለ።»

«እውነት ነው» አለችና፣ ከንፈርዋን መጠጠች።

«ለምን ይመስልሻል እንዲህ የሚሆነው?» አላት።

«አመል ሆኖባችሁ ነዋ። ወንዶች ስትባሉ የሀገንነት ጠባይ ያጠቃችሁአል። ሳታደጉ ነው አርጅታችሁ የምትሞቱት» አለች።

«በሴቶች አይብስም?»

«ፍፁም! እዚህ ላይ በጣም ተሳስተሃል። እኛ ሴቶች እንዴ ከወደድን እንወዳለን። ሌላ ወንድ ያለ አይመስለንም። የምታራክሱንም ለዚህ ነው» አለችና፣ እጅዋን አወናጨፈችበት።

አይነን ጨፍኖ ግንባሩን እያሸ ያለችውን ለጥቂት ሲኮንድ ሲያሰላሰል ከቆየ በውጥላ፡ «እውነተኛ ፍቅር ላይ የተመሰረተ ጋብቻ ከሆነ ፍቅር የጋራ ስሜትና መተላለፍ ይሆናል። እውነተኛ ፍቅር ወንድ ሲት አይልም» ብሎአት ሲያበቃ፡ አይነን ከፍቶ አይነን አይነንን እያየ፡ «ነገሩ ግን፡ ያለ እድል ሆኖ ብዙዎቻችን ጭፍን ስሜትንና ሰመመንን በእውነተኛ ፍቅር በመተርጎም ቸኩለን እንጋባለን። አይናችንን ስንከፍት ነገሩ ሌላ ሆኖ ይገኛል። ያ የሰመመን ጭምብል ሲወልቅ፡ ብቅ የሚለው ያገጠጠ እውነታ ያስቀይማል። ነገሩ፡ ጅብ ከሄደ ውሻ ሙከ ነውና፡ ብዙዎቹ ካለው እውነታ ጋር እንደ ምንም ታርቀው እድሜያቸውን ከመግፋት ሌላ ምርጫ የላቸውም። ህይወት ብዙውን ጊዜ ታዳላሎች። ፍትህ ይጎድላታል። እድሎቻችና ልብ ብርቱዎች ብቻ ናቸው በነቁ ጊዜ የህይወታቸውን መንገድ በሌላ አቅጣጫ ሊቀይሱ የሚችሉት። ብዙዎቻችን ዝም ብለን ነው የምንኖረው። በሌላ አንጻሩ ደግሞ ወዴት ነው የህይወትን መንገድ የምንቀለብሰው? እና፡ ለምን? አየሽ፡ ፍቅርና ኪነት አንድም ሁለትም ናቸው - በኔ ግምት። ማለቱ፡ ፍፁም የሆነ ፍቅር ወይም ኪነት ላይ ለመድረስ ምን ስንማስን ብንውል፡ ምን ስንቡዋጥጥ ብንኖር ልንጠብቅቸው አንችልም። ተቃረብን ባልን ቁጥር፡ እንደ በረሃ ኩሬ፡ እየራቁን ይሂዳሉ። ለዚህ ነው ህይወት ታዳላሎች የምለው» አላት፡ ልቡ እንደ ድንጋይ እየከበደው።

«እውን ገና ሆዴ ገባህ። ስለዚህ ጉዳይ ላንጋግርህ ፈልጌ ነው ቆይ ያልከህ። ባሌ መፅሀፍክን ለምን እንደ ቀደደው ሳትጠይቀኝ በመቅረትህ ገርሞኛል» አለች፡ አይናችንን እያርገበገበች።

«ልትነግሪኝ ትፈልገላለሽ?» አላት።

እሱ ራሱ ሊያቀርብላት የፈለገው ጥያቄ ነበር። ግን፡ ስሜትን በማጠን፡ በእንቅርት ላይ ጆር ደግፍ እንዲሉ፡ ምናልባት ልትመልሰው የማትፈቅደውን ጥያቄ ሊያቀርብላት አልፈለገም። ሆኖም ምክንያቱን ሳይጠረጥር አልቀረም። የሀሊና ወቀላ ያሳደረባትም ይኸው ጥርጣሬው ነበር።

«እንተ ጋር የተለየ ግንኙነት ያለኝ መሰሎት ነው» አለች።

«ይህን ያህልስ እኔም ጠርጥራለሁ» ብሎአት ሲያቅማማ፡-

«ይቀናብሻል መሰለኝ?» ካላት በኋላ፣ ለእሱም ያለውን እድናቆት እግረ መንገዱን ለመግለፅ ያህል፣ «ቢቀናብሻም አይፈረድበትም» አለ።

«እንዴት?» አለች።

«ውብ ነሽ» አላት።

«ባሌ ግን አስቀያሚ፣ ደደብ፣ ነው የሚያደርገኝ። ሰድቡ ምሳና ራቴ ነው። ሞራሌን እየገደለው ነው። ይልቅ እሱ ነው ሊያስቀናኝ የሚፈልገው» አለች። በህዘን ቅስምዋ ሰበር እያለ።

ልቡ አብሮአት ስብር ሲል ተሰማው።

«ለምን ይመሰልሻል?» አላት።

ከንፈርዋን ጣል፣ እንገትዋን እክት አድርጋ፣ «እኔ እንጂ። ውሀ ቀጠነ ብሎ ነው የሚሰድበኝ። እና፣ ሆን ብሎ ደ'ሞ ሊያስቀናኝ ይሞክራል» አለች።

«ቅናት የፍቅር ጥላ ነው። ከብት ያልዋለበት ኩበት አይለቀምም» ካላት በሁዋላ፣ አሁንም እያቅማማ፣ «ምናልባት የማታፈቅሪው እየመሰለው እንደሆነ?» አላት፣ ዝግ ባለ ድምፅ።

«ልቤ ለፍቅር ቦታ የለውም» አለች፣ ቆጣ ብላ፣ ፍቅር የተባለው ቃል ቆንጠጥ ያደረጋት ይመስል።

«ሞልቶት?» አላት ደፍሮ፣ «እንዴት ልቤ ለፍቅር ቦታ የለውም ትያለሽ? ለፍቅር ቦታ የሌለው ልብ የለም። የሚከፍተው ጥሩ ቁልፍ አጥቶ እንደሆነ?» ካላት በሁዋላ፣ ይህን ለማለት መብት የለኝም በሚል መንፈስ፣ ምንነው ባልተናገርኩ ብሎ ተፀፀተ።

እሱም ግን፣ «ቁልፍ» የተባለውን ቃል ስታሰላሰል ነበር የቆየችው። በህይወትዋ ውስጥ የደረሰባትን ክፉ ሁኔታ ድንገት አስታወሳትና፣ «ልቤ ተቆልፎ ነው የሚኖረው» አለች፣ የህዘን ስሜት ፊትዋ ላይ እያጠላ።

«ለምን?» አላት።

«ልቤ ተቆልፎ የቀረቡ ከሀገንጉቴ ጀምሮ ነው» አለችና፡ ትንሽ ካመነች በሁዋላ፡ «ነገሩ እንዲህ ነው» ብላ ረጅም ታሪክ ጀመረች።

«እናቴን በጣም አድርጌ እወዳት ነበር። ከሰርዋ አልለይም ነበር። ቀሚሰዋን ጨምሮ ጆ ይገፍ በገባች በወጣችበት ክፍል እከተላት ነበር። ትዝ ይለኛል። እንዲህ እስከ መጨረሻው ልንለያይ ወጥታ የምትመለስ አይመስለኝም ነበር. . . ! እስከም የኔ ነገር አይሆንላትም ነበር» ብላ ዝም አለች።

ሲፊክ ሊያቁዋርጣት አልፏለችም። ሰው ብዙውን ጊዜ የልቡን እንደማይናገር ያውቃል። መናገር ሲጀምር ግን ዝም ብሎ ማዳመጥ ለደራሲ ጠቃሚ ዘዴ ነው ብሎ ያምናል። ስለዚህ ዝም ብሎ ጠበቃት።

«ላባቴ ይህን ያህልም ደንታ አልነበረኝም» ብላ፡ ታሪክዋ ቀጠለች፡-

«እናቴ ያለኝ ፍቅር ብቻ ነበር የሚያንገበግበኝ። ቁዋንቁዋ ለቁዋንቁዋ ተግባብተን አልተነጋገርን። በአይን፣ በስሜት ለኔ የነበራት ልዩ ፍቅር ይገባኝ ነበር። መልክዋ አይረሳኝም። ጠይም አፍንጫዋ አጠር ያለ፣ አይኖችዋ ካፍንጫዋ ራቅ ራቅ ብለው ከተሰሩት ጉድጉዎቶች ውስጥ የሚያበሩ ከዋክብት ይመስሉ ነበር። የጥርስዋ ፍንጭት፣ ትከሻዋ ላይ ወርዶ ከሀሀይዋ ጋር ልዩ ልዩ ብርሃን ይፈነጥቅ የነበረው ሀር መሳይ ፀጉርዋ፣ ድምፅዋ፣ ሳቅዋ፣ ደስታ የተሞላበት ሳቅዋ ትዝ ይለኛል . . .

«አንድ ቀን በድንገት በሞት ስትለየኝ ለዘለአለም መሆኑ አልገባኝም መሰለኝ አላለቀሰኩም። የሞት፣ የመለየት ትርጉም አልገባኝም። ተመልሳ የምትመጣ ይመስለኝ ነበር። ሰዎቹ ሲያለቅሱ ዘፈን መሰሎኝ ባድናቆት ፈዝገፍ እመለከት ነበር። ቤት ሲያስገቡኝም አልተከራከርኩም። በየትኛው አፌ? እሺ ብዬ ገብቼ እጫወት ጀመር . . .

«የቀብሩ ስነ ስርአት አለፈ። አርባ፣ መጠስ አመት፣ ሁለት ሰባት አመታት አለፉ። እናት ያላቸውን ልጆች ሳይ የኔስ እናት የት ሂደች? እውን ሞታች? እስከ መጨረሻው ነው የተለየችኝ? በኔ ጨክኛ? እያልኩ ሁልጊዜ አለቅስ ነበር . . .

«ከጊዜ በሁዋላ የሞት ትርጉም ገባኝ። ከሚወዱት የመለየት ትርጉም ቁልጭ ብሎ ታየኝ። ከዚያ ወዲያ ያለውን ታሪክ ማስታወሰ

ያስጠላኛል። ፍቅር የሌለበት ባዶ ሕይወት ነበር። ልቤ ተቆለፈ። ካደግኩም በሁዋላ፣ ይ ከሚወዱት ሰው የመለየት ፍርሃት አልተለየኝም።

«ፍቅራን ሙሉ በሙሉ ለመስጠት የምፈራው ድንገት እንደ እናቱ የተለዩኝ እንደሆነ እያልኩ በመስጋት ይመስለኛል። መለየት ጠላሁ። ከምወደው ሰው ለመለየት ስለማልፈልግ ማንንም በሙሉ ልቤ መውደድ አልችልም። ልቤ ለፍቅር ቦታ የለውም ያልኩህ ለዚህ ነው። ልቤ ተቆልፎአል» አለች፣ የሚተናነቃትን እንባ ለመግታት እየታገለች።

ሲራክ ጥልቅ የሆነ ሀዘን ተሰማው። ሀዘን ሰውነቱን እንደ ጉንዳን ወረረው። እንዲህ ያለች ውብ ልጅ - ለፍቅር - ብቸኛ ልብ - የሀዘን ሙዚቃ የሚዘፍን ብቸኛ ልብ - እውነትም ይህ ህይወት አድሎአዊ ነው እያለ፣ እዝን ብሎ ሲያሰብ፣ በሌላ በኩል ደግሞ፣ አንተ ደካማ ልቤ - ጀመርክ እንግዲህ ልቅሶህን - በማያገባህ ቦታ ገብተህ መጨነቅህን - ለአለም ችግር ሁሉ መፍትሄ ያለህ ይመስል - አብዛኛው በዝምታ የሚያልቅሰው ልቅሶ አይደል - ምን አዲስ ነገር ተናገረች - በአለም ብቸኛ ልቦች ሞልተዋል - በማለት ከራሱ ጋር ሲመዋገት፣ ሰብል ከተቀመጠችበት ተነስታ በመስኮት ወደ ውጭ እየተመለከተች፣ «አየህ ሲራክ» አለች፣ «ባል፣ ጤናማ ልጆች፣ ቤት፣ መኪና፣ ጥሩ ደመወዝ፣ አለኝ። በኑሮ የሚጎድለኝ ነገር የለም። ይህ ሁሉ አለኝ። ታዲያስ? - ሰው ይህ ሁሉ ከተመዋላለት ሌላ የሚፈልገው ምን ነገር አለ? ምናልባት . . . አላውቅም። እፈራለሁ። የምፈልገውን - አዎን፣ ልቤ የሚፈልገውን ለማወቅ፣ ለማለት፣ ለማመን እፈራለሁ። ለምን? አላውቅም? . . .

«እስከ መቼ? - እንጂ! ማን ነው ታዲያ ከዚህ ፍርሃት እጄን ይዞ የሚወጣኝ? የሌሎችን ድፍረት ብቻ አድንቆ ዝም ማለት የሚያስተውኝ? ታድለው! ከማለት በስተቀር እኔ ከዚህ ከፊሪ ወኔ ራሴን ፈልቅቄ ለማውጣት አልችልም። ከኔ ከራሴ በስተቀር የሚያድነኝ ማን አለ . . .

«ይህን እያወኩ፣ ሁልጊዜ ከህሊናዬ ጋር መግት - መግት። የህሊና መግት እንዲቀር መቼ ይሆን የሚታወጀው? ምንድን ነው? ከማንስ ጋር? ማንንስ ለመርታት ነው ሁልጊዜ የምመዋገተው? ተመልሶ እዚያው - እዚያው . . .

ክብሩ ፊትዋን ፈገገታ አጥለቀለቀው። እሱ ቁጭ ብሎ ሲፅፍ እሰዋ ከጠገቡ ተቀምጦ ስታነብ፤ እሱ ስለገፈው ነገር፤ እሰዋ ሰላንበቦችው መፅሀፍ ሲጨዋውቱ ታያት። በመስኮቱ ከሚታየው አድማስ ላይ አይንዋን ጣል አደረገች። አሳብዋ ግን ከአድማሱ ባሻገር አልፎ ጀደ። ምንኛ ደስ ይል ይሆን? ብላ አሰበች።

«በነገራችን ላይ» አላት።

«አቤት» አለች፤ እንደ መባንን ብላ።

«ወደ መለየት አዲስ ነገር አይደለም» ሲላት

«እኔን ግን ያስፈራኛል» ስትለው

«ያለ፤ ወደ ፊትም የሚደርስ ነገር ነው» ብሎአት - ማርታን ሳይወድ በግድ እያስታወሰ፤ «የፍቅር ቅመሙ ታዲያ ከምኑ ላይ መሰለሽ? መለየት መኖሩን ከማወቅ ላይ ነው። እንደ ህይወት ማለት ነው። ሞት ባይኖር የህይወት ጣእም እንዴት አድርጎ እንደሚገባን አላውቅም። ይገባን እንደሆነ ማለቱ ነው» ካላት በሁዋላ፤ «ለማንኛውም ነገር ህይወት ብዙ ቁስል፤ ብዙ ጠባሳ ሳትተው እንዲሁ አትለቀንም። ይህች አጭር ህይወት ጣጣዋ ብዙ ነው» አላት።

«ልክ እንደምትናገረው በፃፍክ . . .» አለች፤ ስሜት ፈንቅሎአት።

«እንደምናገረው አልፅፍም እንዴ?» ብሎ በመገረም፤ «እስካሁን ድረስ ስለ ድርሰቴ እንደዚህ ያለ ገንቢ ሂስ ሰምቼ አላውቅም ነበር» አላት።

«ከፃፍክ ገና ብዙ አሰማሃለሁ» አለችው።

«የምኖረው ለመፃፍ ነው። እየፃፍኩ ለመኖር ብችል ምንኛ በታደልኩ» አላት።

አይኖቻቸው እንደ ገና ተጋጩ።

«ከባልሽ ጋር ስትጋቡ እንዴት ነበራችሁ? አላት።

«እንዴት ማለት?» አለች።

«ተፋቅራችሁ ነው ወይ የተጋባችሁት? ማለቱ ነው» አለ።

«ይመስለኛል» አለች። «በጣም ጥሩ ሰው ነበር። የሚያስብልኝም ይመስለኝ ነበር። ስድብ፣ ቁጣ፣ መጠጥ አያውቅም ነበር።»

«አሁንስ?» አላት።

«ከፋኛ ተለውጦአል» ብላ ስታስብ ቆየችና፣ «አብሬው የኖርኩ ሰው አይመስለኝም። ፍፁም ተለውጦአል» አለች።

«ምናልባት እንቺ ተለውጠሽበት እንደሆነ? አብዛኛዎቻችን ስለ ራሳችን መለወጥ ብዙውን ጊዜ አናውቅም» አላት።

«ፍፁም! እኔ የተለወጥኩበት ምንም ነገር የለም» አለች።

«ታዲያ ምን ሆኖ ነው?» አላት።

«አዲሱን ጠባይ ያመጣው ከአብዮቱ ወዲህ፣ በተለይም የገጠር መሬት፣ የከተማ ቦታና ትርፍ ቤት ከተወረሱ ወዲህ ነው» አለችና፣ ፈትዋን በመሀረብ ካባበሰች በሁዋላ፣ «ከወላጆቹ የወረሳቸው የገጠር መሬቶችና ሶስት ቪላዎች ነበሩት። ብዙ ገቢ ነበረው። ችግር የሚሉትን አይቶ አያውቅም። የገጠር መሬት አዋጅ ሲወጣ ይህን ያህልም አልተጨነቀም። 'ሶስት መቶ ጭስኛ ባጣ ችግሩ ምንድን ነው? ባቄላ አለቀ ቢሉ ፈስ ቀለል ይባላል' ብሎ ትቶት ነበር። የከተማ ቦታና ትርፍ ቤት አዋጅ የወጣ ቀን ግን፣ ያለ ልማዱ ጥምብዝ ብሎ እኩለ ሌሊት ላይ መጣ። 'ምን ነው? ምን ነካህ? አልኩት። በተገማመደ ምላስ፣ 'ምን ነካህ ብሎ ነገር! ከዚህ ወዲያ ምን ይምጣ! አባቴ አሞሌ ጨው ነግዶ ያፈራው ሀብት ሁሉ ሄደ! ምን ነካህ ብሎ ነገር! እንቺ ምንም ደንታ የለሽም። ገንዘብ ሃይል ነው። ገንዘብ ሃይል ነው። ገንዘብ ባይኖሩ ኖሮ እንቺም ሆኖ ብለሽ አታደኝም ነበር' አለኝ። እንዲህ ሲለኝ በጣም ነበር የተናደድኩት። ግን በብስጭቱ ላይ ብስጭት ላለመጨመር፣ ንዴቴን ውጬ፣ 'እኔ ለገንዘብ ብዬ አላገባሁም። ለገንዘብ ደንታ እንደሌለኝ ታውቃለህ። እየሰራን ለመኖር ከቻልን ችግሩ ምንድን ነው? መሬት፣ ቤት ለምን ገደል አይገባል። ለህዝብ የሚጠቅም ከሆነ ደግሞ ጥሩ ነው' ብዬ፣ ላዕናናው ስሞክር፣ 'እንቺ ብሎ ለህዝብ አሳቢ፣ በማን ቤት ውስጥ ማን ሊኖር!

ማን በሰራው ማን ሊገባበት! ደግሞ እየሰራን እንኖራለን! ያንቺ ውልቅ እንደምትዩ መቼ አጣሁትና! እያለ ሲነተርክኝ አደረ። ንትርካችን ይኸው ሆነ። በጣም አዘንኩ። ለገንዘብ ብዬ ከእሱ ጋር የምኖር አድርጎ ስለ ቆጠረኝ በጣም ነበር ያዘንኩት። በእሱ ግምት እኔ ዝም አለች።

ሲራክ ሰብለ ፊት ላይ ቦግ ያለውን ንዴት አነበበና፡ «አንቺ እንደምትዩው ሳይሆን፤ ምናልባት አንቺንም ጭምር የሚያጣ መስሎት ይሆናል። አትፍረጃበት» ብሎ ሲያበቃ፡ ነገሩን በማራዘም፡ «እንዲህ አይነቱ ንትርክ በናንተ ቤት ብቻ የደረሰ አይመስለኝም። ስር ነቀል አብዮት የማይነካው ነገር የለም። የአኑዋኑዋር መሰረት ሲለወጥ ትዳር መናጋቱ አይቀርም። ብዙ ትዳር ሲፈርስ አይተናል። ግን እንደሚገባኝ የናንተ ኑሮ በጥቅም ላይ የተመሰረተ አይደለም። የአብዮቱ አላማ ሲገባውና ያንቺንም ጥንካሬ ሲረዳ ይመለሳል። እድል ስጪው» አላት።

«እስካሁን ሞክራለሁ። ደከመኝ። አሁን እጭይ ብዬ የማርፍበት ጥላ ነው የምፈልገው። ብዙ መንገድ ተገዋዝኩ። ደከመኝ» ስትል፡ እንባዋ ዱብ ዱብ ይል ጀመር።

የሚላት ነገር ጠፍቶት ዝም ብሎ ይመለከታት ነበር። እንባዋን ጠራረገችና፡ «የዚህ አብዮት መምጣት አንዳንዳችንን እንዲህ አይነት ሀዘን ላይ ቢጥለንም፤ ለመጭው ትውልድ በጣም ጥሩ ነው» አለች።

አሳቡዋን ለማወቅ ፈልጎ፡ «ለምን?» አላት።

«ጥሩ ነው የምልበት ምክንያት ብዙ ነው» ብላ ጀመረች።

«በሁለትና በዘር ላይ የተመሰረተ ጋብቻ ሲቀር፡ በባልና ሚስት መካከል የሚኖረው ፊውዳላዊ ጥርጣሬ ይቀራል። ሁሉም በእኩልነት ሰርቶ በሚኖርበት ሁኔታ ውስጥ የጋብቻ መሰረት ፍቅርና መተሳሰብ ይሆናል። ለገንዘብ ነው . . . ለአጥንቴ ነው ብለሽ ያገባሻኝ፤ የሚል ርካሽ አስተሳሰብ አይኖርም። አይመስልህም? አለችው።

«የመጭው ትውልድ ኑሮ ያስቀናል» አላት።

«በጣም» ብላ ዝም አለች።

አይኖቻቸው እንደ ገና ተጋጨው። ሲራክ ብልጭታ ታየው።
ዝም አለ። ጥልቅ ዝምታ ዋጣቸው . . .

ምእራፍ ፮

የሲራክ አሳብ አንድ አቅጣጫ ይዞ ሊሂድ አልቻለም። አሳቡ እንዳልተገራ ፈረስ አሻፈረኝ እያለ ዝም ብሎ ይፈረጥጣል - የትም ላይደርስ። ስለ መፅሀፉ መቀደድ ወይም ማስታወሻውን ከያለበት ሰብስቦ እንደ ገና ስለ መገፉ አልነበረም የሚያስበው። እንዲያውም ስለ ምን እንደሚያስብ አያውቅም ነበር።

ፊቱ የተከመረውን ፋይል በግማሽ ልብ ያገላብጣል። የሚያነበው ነገር ምኑም ሳይገባው ዝም ብሎ ያነባል። ከፋይሉ ውስጥ ሰብለ ድንገት ብቅ ትልበታለች። ትክዝ ብሎ ይቆይና በግማሽ ልብ ማንበቡን ይቀጥላል። ሰብለ ከፅሁፎቹ መካከል ድንገት ብቅ ትልበታለች። ትክ ብሎ እያየ ምንም አያይም። ቀልቡ ተሰልቦ ፍዝዝ፣ ድንግዝ ብሎ ሲቀር ሰብለ ከየትም ብቅ ብላ ዐሀያማ ፈገግታዋን ስታሳየው ፈገግ ይላል። ሲከፋት ፊቱን እንደ አየፋ ጭፍግግ ያደርገዋል።

አንድ ተላላኪ አምጥቶ ከጠረጴዛው ላይ የዘረገፈው ፋይል ነበር ከቀን እንቅልፉ የቀሰቀሰው። በራሱ ሁኔታ ተገርሞ ራሱን መልሶ ታዘበ። የቢሮክራሲው መዘውር መንቀሳቀስ ጀምሮአል። ፋይል ይገባል፣ ይወጣል። የተሰላቹ ዐሀፊዎች እርስ በርሳቸው ያወራሉ። ትእግስታቸውን ለመጨረስ የተቃረቡ ባለጉዳዮች ሌላ ምርጫ ስለሌላቸው የቀራቸውን ትንሽ ትእግስት ያስታምማሉ።

ሲራክ ተገርሞ ለካ አእምሮ ካላየ አይን ብቻውን ባዶ ብልቃጥ ኖሮአል? ብሎ አሰበና፣ አሁንም በራሱ ሁኔታ መልሶ በመገረም፣ ማን

ነው እሱ፤ ስለ ሱት በተከታታይ አምስት ደቂቃ የሚያስብ ወንድ፤
ወንድ አይደለም ያለው? በማለት በራሱ ላይ ሳቀ፤ ሳቁን ለማራን
አልቻለም፤ እንደ እብድ ብቻውን ከት ብሎ ሳቀ፤ ግን የሰማው ሳቁን
ሳይሆን ውስጣዊ ልቅሶውን ነበር፤ በዚያ ሳቅና ልቅሶ ውስጥ የደረሰበት
ታላቅ ጥፋት፤ ሳይታወቀው ያደረበት ስቃይና ንዴት ቁልጭ ብሎ
ታየው፤ የመፅዕፉ መቀደድ ድንገት እንደ ውስጥ እግር እሳቅ
ያንገባግበው ጀመር፤ ግን ለምን ሞሽዎታት? አለ፤ ራሱን በመታዘብ
ብሰጭት ብሎ፤

ሳቁን የሰሙ የሰራ ጉዋደኞቹ አንገታቸውን ዞር ዞር እያደረጉ
ተመለከቱት፤ ልባቸው የተሰቀለው ባለጉዳዮች፤ ፍንክቻም አላሉም፤
ከሰራ ጉዋደኞቹ መካከል አንዱ በእድሜ ጠና ያለ መላጣ ሰው፤
«እንዲህ ካላቀህ ቀልድ ለኛም ብታካፍለን?» አለው፤

ሲራክ ፈቁ የተከመረውን ፋይል በእጁ ገፋ ገፋ እያደረገ
በረጅሙ እየር ወደ ውስጥ ስቦ በሃይል ተነፈሰና፤ «በራሴ ላይ ነው
የሳኩት» አለው፤ ዝግ ባለ ድምፅ፤ ሳይፈልገው ጣልቃ በመግባቱ
እየተነጫነ፤

«የትልቅነት ምልክት ነው» አለ ሰውዬው፤ መላጣውን
እያከከ፤

ሲራክ ሳይወድ በግድ ከንፈሩን አላቆ፤ «እንዴት?» ሲል
ጠየቀው፤

ጥያቄ ለማቅረብ አልፈለገም፤ መልስ ባያገኝ ምንኛ ደስ ባለው
ነበር፤ በጣም የፈለገው ነገር ቢኖር ብቻውን መሆን ነበር፤
ከፋይሎቹ፤ ከሰዎቹ ራቅ ወዳለ ስፍራ ሂዶ ብቻውን መራራ ሳቅ
ለመሳቅ፤ ጣፋጭ እንባ ለማፍሰስ ነበር የፈለገው፤ ብቸኝነት
ናፈቀው፤

«በራሳችን ላይ መሳቅ ረስተናል . . .»

«ለምን ይመስልሃል?»

«መራራ ትግል በዝቶ ነዋ! ሌላ ለምን ይመስልሃል?»

«ከመራራው ትግል ባሻገር ደስተኛ የሰው ፊት አይታይም?»
ብሎ ዝም አለ፤

«ሆሆሆ . . . ወዴት? ወዴት? በቀኝ እውለኝ ብለህ አልተነሳህም መሰለኝ!» አለው ሰውዬው፡ የሲራክን መነሻ ገጽ ተመልክቶ፡፡

«ግራውን እውለኝ ብዬ ነው የተነሳሁት» አለ፡ ኮሶ ፊትን እያሳየው፡፡ ሰውዬው የሲራክን ኮሶ ፊት አይቶ በመበሳጨት ፊቱ ካለው ፋይል ውስጥ ቆልማማ አፍንጫውን ተብሮ ዝም ለማለት ቢሞክርም፡ እሳሰችል ስላለው ከተቀመጠበት ተሰፈንጥሮ ሂዶ፡ ከሲራክ ጠረጴዛ ላይ በግዙፍ ቁመናው እያንገርበበ፡ ሊባ ጣቱን ተሰሮ፡ ሰማ ሲራክ . . . እኔ በተፈጥሮዬ ከመሬት ተነስቶ የሚያኮርፍ ሰው ደስ አይለኝም . . . ሲል፡ ሲራክ ያቁዋርጠውና፡ «ለማኩረፍ መብት የለኝም?» ይለዋል፡፡

ሰውዬው መላጣውን አከከ አከከ እድርጎ ሊባ ጣቱን እንደ ገና በመቀሰር፡ «ሰው በቀና መንፈስ ሲያናግርህ ማኩረፍ ደግ አይደለም፡፡ አኩርፈሃል ያለህ ለት ትስቃለህ፡ ስቀሃል ሲሉ ደ'ሞ ታኮርፋለህ፡፡ መጥኔ አላብረውህ ለሚኖሩ ሰዎች፡» ብሎት፡ መላጣውን አከከ አከከ እድርጎ፡ ትክዝ በማለት፡ «ይቅርታ አድርግልኝ፡፡ እንዳልከው ማኩረፍ መብትህ ነው፡፡ ብቻ፡ ብሩህ የሰው ፊት ማየት ደስ ስለሚለኝ ነው የተናገርኩህ . . .

«ሰው በዚህ አለም ሲኖር ብሩህ ፊት ከማየት ሌላ ምን ትርፍ አለው? ወደዚህ አለም ይዘን የመጣነው ነገር የለም፡፡ ከዚህ አለም ስንለይም ይዘን የምንሂደው ነገር አይኖርም፡፡ ብሩህ የሰው ፊት ማየት ለኔ የደስታ ምንጭ ነው፡፡ እሱቲ እንዲያው በሞቴ ትንሽ ፈገግታ ማንን ይጎዳል! . . .

«አየህ፡ ካባቴ የወረሰኩ የገጠር መሬት - አስር ጋሻ ለም መሬት፡ የከተማ ቦታና ትርፍ ቤት ሂዶአል፡፡ ይገዢው አልመጣሁ፡ ይገዢው አልሂድ፡፡ ይህ ሁሉ ለኔ ዋጋ የለውም፡፡ አንድ ቀን እንኩዋን ፊቱን አጥቁሬ አላውቅም፡፡ ለምኑ ብዬ ነው? ለኔ ዋጋ ያለው ብሩህ ገፅታ ብቻ ነው» ይለዋል፡፡

ነገሩ ስለ መታወ፡ ሲራክ ምልስ ብሎ፡ «ታዲያ እኔ ይህን ያህል ጨጎጎታም ነኝ እንዴ?» ይልና፡ ፈገግታ ብጤ ያሳየዋል፡፡

«ይቅርታ አድርግልኝና በየሰአቱ፡ በየቀኑ ጠባይህ እንደ እስሰት ይለዋወጣል፡፡ ግን አፍአዊ ሁኔታህ እንደዚህ ቢሆንም ርህራሄ ልብ ያለህ ይመስለኛል?»

«እንዴት ነው አፍአዊ ሁኔታዬ ባክህ? የሰው መስተዋቱ እኮ ሰው ነው:::»

«እርኩም ይመስል አንገትክን ቀብረህ ነው የምትሄደው:: ፊትህ ደስታ አይታይበትም:: ሲያዩት ያላዘናል:: ግን እንዳልኩህ ልብህ ክፋት ያለው አይመስለኝም:: ከሰው ስለማትቀላቀል ኩራተኛ ነው፤ ሰው ይንቃል ይሉሃል» ብሎት፤ መላጣውን አከክ አከክ አድርጎ ትኩር ብሎ እየተመለከተው፤ «ከመፅሀፍ ሌላ ወዳጅ የለህም እንዴ?» ብሎ ይጠይቀዋል::

«ጥሩ መፅሀፍ ከወዳጅ ይበልጣል:::»

«አንተና ሰብላ አንድ ናችሁ . . .»

«በምን?» ይለዋል ደንግጦ::

«ከመፅሀፍ ጋር ተጣብቃችሁ በመኖር:: ግን እስከ እንኳን ልብ የሚያሞቅ ፈገግታ አላት» ብሎ ሲያበቃ፤ «መፅሀፍክን አንብቤ በጣም ነበር የተደሰትኩት:: እንደ ፊትህ ጭፍግግ ያለ አይደለም:: ንፁህ ልብ እንዳለህ በመፅሀፍህ ነው ያወኩት:: ጥሬ እንኩዋን ይደገማል:: ሌላም በለን እንጂ?» ይለዋል::

«እዳውን በተወጣሁት! ለማተሚያ ቤት እዳውን እየገፈገፍኩ ነው» ይላል፤ ራሱን በብስጭት እየነቀነቀ::

«ምን ነው በብዛት ተሸጦ የለም እንዴ?» ይላል ሰውዬው፤ እየተጠራጠረ::

«መሸጡንስ ተሸጦ አልቆኑል:: የመፅሀፍ ቸርቻሪዎች በልተውት ቀሩ:: እኔን የቀረኝ እዳው ብቻ ነው . . .»

«ስሙስ?»

«ባዶ ስም ብቻውን ምን ያደርጋል?»

«ለሰው ልጅ ስሙ እንጂ ዋናው ነገር:: ከመቃብር በላይ ሌላ ምን ሊቀረው?»

«ተወኝ አቦ» አለ ሲራክ፥ «ሰው የማስታወስ ችሎታው በጣም አጭር ነው። ከመቃብር ባሻገር ስላለው ጉዳይ ምን ተዳዬ። ያለብኝን እዳ በከፈልኩና ስሙ በቀረብኝ» አለው።

ሰውዬው መላጣውን አከከና፥ «ደራስያን ስትባሉ ፍራንክ ባካፋ የምትዝቁ ይመስለኝ ነበር» አለ።

ሲራክ ሳቀና፥ «እንዲህም አርጎ መዛቅ የለ! የማሳተሚያ ዋጋ ሰማይ ነው። አንባቢው ደግሞ የመፅሀፍ ዋጋ ርካሽ ካልሆነ አይገዛም - ያውም ቢገዛ። የተማረውም ከትምህርት ቤት ከወጣ በሁዋላ እንብዛም መፅሀፍ ዞር ብሎ አይይም። በአጠቃላይ የማንበብ ልምድ የለንም። የመፃሀፍት ረቂቅ እየገዙ የሚነግዱ ግለሰቦችም ትርፋቸውን እንጂ የደራሲውን ልፋት አይመለከቱም። ለጊዜው ባገራችን የመፃሀፍት አሳታሚ ድርጅቶች በብዛት የሉም። ያሉትም በሌሎች አገሮች እንደሚደረገው ሁሉ፥ ለአንድ ደራሲ የሚሰጡት የድርሰት አበል አስር በመቶ ብቻ ነው። ለምሳሌ የአንድ መፅሀፍ መሸጫ ዋጋ አንድ ብር ቢሆን፥ ለደራሲው የሚደርሰው አስር ሳንቲም ብቻ ነው። ይገረምህና ከአስርዎ ሳንቲም ላይ መንግስት ደግሞ አርባ በመቶ ይቀርጣል። እንግዲህ ደራሲው ቤቱ ይዞ የሚገባውን አስብ። የደራስያን መበረታታት ከህዝባዊ ባህል መገንባት ተነጥሎ ሊታይ ስለማይችል በጥብቅ ሊታሰብበት ይገባል» አለው።

«ይህም አለ ለካ!» ብሎት፥ ባለ ጉዳይ የሚጠብቀው መሆኑን ስላየ እየተጣደፈ ወደ ጠረጴዛው ሲመለስ፥ ሲራክ በልቡ ግልግል ብሎ በእፎይታ ተነፈሰ።

ባለ ጉዳዩን ቀና ብሎ አይቶ፥ «ፈገግታዎ ድንጋይ ያስፈልጣል» ሲል ሲራክ ሰምቶ ፈገግ አለ። ግን ፈገግታው ፊቱ ላይ አልቆየም። አሳቡ ሮጦ ወደ ሰብለ ተመለሰ።

የተዋወቁበት ጊዜና ሁኔታ ትዝ አለው። እንደ ገና ባሳብ ጎዳና ጭልጥ ብሎ ሄደ። ከሁለት አመት በፊት ነበር። የመስሪያ ቤቱን ስራ አስኪያጅ ለማየት ፈልጎ ወደ ቢሮው ይሄዳል። የሄደበትን ጉዳይ አሁን አያስታውስም። የቀደሙት ሌሎች ባለ ጉዳዮች ስለነበሩ ተራውን ለመጠበቅ ቁጭ ይላል። እና፥ ያያታል። እስከ ከምታነበው መፅሀፍ ላይ ቀና ብላ፥ የምታውቀው ይመስልልል ብሎ የሚያሞቅ ፈገግታ ታሳየዋለች። ፈገግታዋ የሚጋባ በሽታ አይነት ይሆንበታል። ከግንባርዋ ላይ ደፋ የሚለውን፥ ቡናማ ቀለም የተቀባውን ፀጉርዋን

ሲመለከት አሻንጉሊት መስላ ትታየዋለች። ከጠረጴዛዋ ላይ ያስቀመጠችውን ፅጌ ረዳና ከንፈርዋን ያነጻፅራል።

ደስ በሚል ሽቶ ክፍሉ ታጥፍክል። ምንዋ ላይ ይሆን ሽቶዋን የምታርክፈክፈው? . . . አንገርዋ ስር? ጡቶችዋ መሃል? ብብትዋ ወይስ ጭኖችዋ ውስጥ? እያለ ሲያስብ ይቆይና፡- ሁልጊዜ ቢሮ ውስጥ ታነቢያለሽ? ሲላት፡-

አንገትዋን እንደ እስክስታ ወራጅ እንክት፡ የታችኛውን ከንፈርዋን ጣል ታደርግና፡- ስራ ከሌለኝ፣ ብላ ስትመልስለት፡-

- መፅሀፍ ማንበብ ደስ ይልሻል? ብሎአት፣ ይቺ ልዩ ፍጡር መሆን አለባት በማለት ሲገረም፡-
- በጣም ደስ ይለኛል፣ ብላ፣ ስታነብ የነበረውን መፅሀፍ ስትዘጋ፡-
- ለምንድን ነው መፅሀፍ ማንበብ ደስ የሚልሽ?

አንገትዋን እንክት፣ ከንፈርዋን ጣል ታደርግና፡- አየህ፣ ሰዎች መፃሀፍት የሚያነቡት ለመደሰት ወይም ጊዜ ለማሳለፍ ወይም ትምህርት ለመቅሰም ነው። እኔ ግን የማነበው ራሴን ለመርሳት ወይም እንዴት ልበልህ? ከራሴ ውጭ ለመሆን ነው፣ ብላው ስታበቃ፡- ያንተንም መፅሀፍ አንብቤዋሁ፣ ትለዋለች።

- እረ? ብሎ የምትለውን ለመስማት ጉጉት ሲያድርበት፡-
- ጥሩ መፅሀፍ ነው . . .
- ምኑ ነው ጥሩ?

አንደኛ የመፅሀፍ ስም ደስ ይላል፡ ብላ፣ 'ኮብላይ እንደ ጥላ' በማለት የመፅሀፍን ስም በስሜት ትጠራና፡- ድንቅ ነው። ታሪኩ ደግሞ ከስሙ ይበልጥ ደስ ይላል። ወጣትነት እንደ ጥላ ኮብልሎ ሲጠፋ አይታወቅም። ያሳዝናል። ሳነበው በጣም ነው ያዘንኩት፣ ትለዋለች።

የመፅሀፍን ፍሬ አሳብ ለመጨበጥ በመቻልዋ በልቡ እያደነቃት፡-

ፎኛ ደራሲው

- ግንኙ አላማዬ ለማሳዘን አልነበረም፤ ብሎ እንደተናገረ ሲያደፋፍራት፡-

- አዎን፤ ይገባኛል፡፡ አላማውስ የወጣትነት ጊዜ ባይ ህልማችንን፤ ደመ ፍለጎታችንን፤ ከንቱ ፍቅራችንን፤ ጉረኛነታችንን፤ ለምንም፤ ለማንም ደንታ የሌለን መሆናችንን ለማስታወስ ይመስለኛል፡፡ ብዙ የሚያስቅ ነገር ቢኖረውም፤ ለምን እንደሆነ አላውቅም፤ ሳንበው እዘንኩ፤ ብላ አይንዋን ወደ ፍቅ ስትወረውር፡-

- ሌሎች ግን የወሲብ (የሲክስ) ውዳሴ የሚል ትርጉም ነው የሰጡት፤ ሲላት፡-

- ቢሆንሳ? ብላ አንገትዋን እንክት፤ ከንፈርዋን ጣል በማድረግ፤ ወሲብ ከህይወት ተለይቶ አይታይም፤ ስትለው፡-

- ከህይወት ተለይቶ የማይታይ መሆኑ ብቻ ሳይሆን፤ የህይወትም ምንጭ ነው፤ ሲላት፤ በግልፅነትዋ ተደፋፍሮ፡-

ከት ብላ ስትስቅ፡-

- እውነቱን ነው፡፡

- እንዴት? ብላ ስትጠይቀው፤ ሳቅ እያፈናት፡-

- ከየት ይመስልሻል ታዲያ የተገኘነው?

- እኔ እንጃ?

- ከፍቅርና ፍቅር ከሚያስከትለው ግንኙነት ነው፡፡ ፍቅር የህይወት ምንጭ፤ የህይወት ቅመም ነው፡፡ ለሰው ልጅ ፍቅር እንደ እንጀራ እንደ ውሀ፤ እንደ አየር ያስፈልገዋል፡፡ ስንት ሚሊዮን ሰዎች በየምሽቱ ፍቅርን ፍለጋ በጨለማ ውስጥ እንደሚደናበሩ ማሰብ ትችያለሽ? ስንቱ የፍቅር ርካታ አግኝቶ በደስታ ሲዋኝ? ስንቱ ፍቅር አጥቶ በደረቅ ሌሊት ሲያፈጥ፤ ሲያቃስት፤ ሁሉም ስለ ፍቅር ያስባል፤ ያደርጋል፤ ግን፤ ማንም ስለ ፍቅር መናገርና መጻፍ አይፈልግም፡፡ ጤናማ አመለካከት አይደለም፡፡ ፍቅር ህይወት ነው፡፡ የህይወት ምንጭ ነው፡፡ እኔ ስለ ፍቅር አዜማለሁ፤ እዘፍናለሁ፤ እፅፋለሁ፡፡ ሲላት፡-

እንደ ገና ከት ብላ ስትስቅና፤ ሌላ መፅሀፍ መቼ ነው የምትፅፈው? ብላ ትጠይቀዋለች፡፡

- ጀምራለሁ።
- ታድለህ።
- ማንበብ ትፈልገሃለሽ?
- አግኝቼ ነው!

ከዚያ ቀን ጀምሮ ፅፎ የጨረሰውን ምእራፍ ክብር ክብር ሲሰጣት... የሚቀጥለውን ምእራፍ ለማንበብ እጅግ ቀጣጥ ስለምትገባቸው፡ ጉጉትዎ ሀይል ሆኖት ሲገፋፋው... እንደሆነ ስትጨርስ፡ - ይህ ደስ አይልም። ዝም ብሎ በቃላት ጨዋታ ነው። እዚህ ላይ ደግሞ ስለ ሴትየቀ የግፍከው ትክክል አይደለም። የሴቶች ስሜት በደንብ አልገባህም። ሴትየቀ እንዲህ ከማለት ይልቅ እንዲህ ብትል ይሻል ነበር። ይሄኛው ክፍል ግሩም ነው። እያለች የምትሰጠው ግልፅ የሆነ ገንቢ ሂስ ሁሉ ወለል ብሎ ታየው።

ተነሱትህ ብረር፡ ብረር የሚል ስሜት አደረገህ። ግን ወዲት? ወደ እስከ? ምን ብዬ? እና ለምን? ብሎ አሰበ። ለምን አላያትም? የሚል ስሜት አደረገህ። ባልዎ መፅሀፌን ቀዶ የለም? እኔም የእሱን ልብ እቀድለታለሁ! አለ በልቡ፡ ጥርሱን ነክሶ። ዞር አድርጎ ሲመለከተው ደግሞ ለቁጭት ብዬ? ፊልም መሆን የለበትም የሚል የህሊና መግት ገጠመው። የህሊና መግት ያለችው ትዝ አለው። ታዲያ ለምን? ለምንድን ነው ከቃላቶቹ ውስጥ፡ ከአረፍተ ነገሮቹ መካከል እንደ መስቀል አበባ እየፈካች፡ እንደ መስቀል ምኞ ብቅ እያለች የምታስቸግረኝ? ለምን? ለምን? . . .

ከሩቅ የሚያሳዝን መብቃ ተሰማው። - ልቤ የማዘፍነው አሳዛኝ መብቃ ይሆን? ወይስ የሰብላ ልብ የማዘፍነው አሳዛኝ መብቃ ነው ከሩቅ የተሰማኝ?

የትኛው እንደሆነ አላውቀም።

- ወይስ የሁለታችንም ይሆን? . . .

፳፰ ደ ራ ሲ ወ

ሲራክ ቴዎድሮስ አደባባይ አካባቢ ከሰይጣን ቤት አጠገብ ከሴይቼንቶ ወርዶ በድሮ ቁራ መንገድ ቀኝን ይዞ ወደ ቤቱ ማምራት ጀመረ። ከብዶ የዋለውን ደመና ከላይዋ ላይ ገፋ የወጣችው ዐሀዶ አናት ትበሳለች።

የምሳ ሰአት በመሆኑ ሁሉም ቤቱ ለመድረስ ይጣደፋል። ሳይታወቀው ክፉኛ ሞርመሮት ኖሮ፣ ሲራክም ርምጃውን አፈጠነ።

ብርሌ ደጉ - ሰው በላው ጎንደሬ - ካንዲት ደሳሳ ሱቅ ደጃፍ ላይ አቀርቅሮ መኪና ይሰፋል። እጁ፣ እግሩ፣ አይኑ ባንድነት በሰልት ይንቀሳቀሳሉ። ቀኑን ሙሉ ከስፊት መኪናው ላይ ቀና ሳይል አሮጌ ልብሶችን ሲጥፍ፣ የሀፃናት ጥብቆዎችን ሲቀድና ሲሰፋ ይውላል። ቀኑን ሙሉ ትንፍሽ አይልም። «ሰው በላው ጎንደሬ» የስፊት መኪናውን ቤት ካስገባ በሁዋላ፣ አፈር ድቤ ጠጅ ቤት አምሽቶ ከዚያ መልስ ነው። «ሰው በላው ጎንደሬ፣ የኮሶ ሻጨዋ ልጅ፣ ሀሞተ ኮስታራ፣ ጠጥቶ ገዳይ ደመ መራራ፣ ያፈር ዱቤ ጠጅ ቤት፣ ከም ከም - ጠጥቶ የጠገበሽ የለም - ሆይ ሆይ! በአብዮቱ አምላክ፣ በደርጉ!» እያለ አንበሳ መሆን የሚጀምረው።

ሲራክ እጅ ነስቶ አለፈ።

ከቤቱ አጠገብ ሊደርስ ሲል አንካሳው፣ ጋሼ ማንደፍሮ፣ ምርኩዙን ተደግፎ እንጥር፣ እንጥር፣ ቅዋ እያለ መጥቶ «ቲቸር» አለው።

ለምን ቲቸር ብሎ እንደሚጠራው ፈፅሞ አይገባውም። ምክንያቱንም ጠይቆት አያውቅም።

«ጋሼ ማንደፍሮ፣ ሰፈሩ እንዴት ነው?»

«አድግሪ ሁላ!»

ሲራክ ስቆ ሳንቲም ሰጠው።

«የጠላዬ ጌታ» ብሎት፣ በምርኩዙ እንጥር፣ እንጥር፣ ቅዋ እያለ ድምፁን ከፍ አድርጎ፣ «አድግሪ ሁላ ይወድማል! በቀይ ሽብር ይመታል!» ይል ጀመር።

አፋ አያርፍም። አንሳሳ እግሩ አያርፍም። ሁልጊዜ እንደ ተናደደ የሚኖር ሰው ነው። የማያውቁት እብድ ነው ብለው ከሩቅ ይሸሹታል።

«አድግሪ ሁላ!» ብሎ እንጥር፣ እንጥር፣ ቅዋ እያለ ይሮጥባቸዋል። ማንደፍሮ ልመና አያውቅም። አጌ በጉልበቱ - በማስፈራራት ነው የሚኖረው።

የሰፈሩን ልጆች አይወድም። «ጋሼ ተራማጁ» እያለ ስለሚቀልዱበት ሮጦ አይደርስባቸው ነገር፣ ሲያያቸው እርር ይላል።

ሰራክ ወደ ቤቱ ከምታስገባው ኮረኮንች መንገድ ታጠፈ። የገጂ ሙስጠፋ ቤት ከራማ ፀጥ፣ እረጭ፣ ለጥ ብሎአል። ከቆርቆሮ አጥራቸው ላይ በትላልቅ ቀይ ፊደል የተጻፈው፣ «ኅጭ ሽብር በቀይ ሽብር ይመታል» የሚለው ዕውቀት አልጠፋም። ደብዘዝም አላለም። ቦግ ብሎ ይታያል። ቤት ተኝተው ምንድን ነው ከራማውን የሚለምኑት? እኔ እንደሆንኩ አልወጣ አለ በልቡ።

«እንደምን ዋሉ?» አሉት አይነ ሰውሩ ለማኝ ባርኔጣቸውን አንስተው። የሰፈሩን ሰው በድምፅ ብቻ ሳይሆን በኩቴውም ጭምር ለይተው ያውቁታል።

«ደህና፣ ደህና። እርስዎስ?»

«ለሱ ምን ምስጋና ይበቃዋል? እንደምታየኝ አለሁ።»

ሳንቲም ሰጣቸው።

«እሚቴ ደህና ናቸው? ተሻላቸው? አሉት።»

«ደህና ናት።»

«በሽታው ጠንቆአል። ምን ጤና አለ?»

ለማኝ ስለ እያንዳንዱ ቤት የማያውቁት ነገር የለም። እንዴት እንደሚያውቁ እግዚር ይወቅ ብቻ። አላፊ አግዳሚውን ሰሌን ባርኔጣቸውን እያነሱ እጅ ከመንሳት ሌላ ብዙ ጊዜ አፍ አውጥተው አይለምኑም። የልብ ኩራት አላቸው።

ወ ደ ራ ሴ ወ

ሴራክ እውሩን ለማን እጅ ነሱቱ እልፍ ከማለቱ፡ ሃጂ ሙስጠፋ ከዚያቸው ደጃፍ ላይ ቆመው ይጠብቁት ኖሮ፡ በረጂም ቁመናቸው በዘጠነተኛ እስከጠረት እጅ ነሱትና ቤት እንዲገባ ጋበዙት፡፡

ከዚያቸው ጥላ ስር ጠጋ ብሎ ቆመ፡፡ ፀሀይዋ እናት ትበላለች፡፡ ሃጂ ሙስጠፋ በጣም ረጂም፡ ጠይም አፍንጫቸው እንደ ሽምብቅ ቀጥ ብሎ የሚወርድ፡ ጆሮዎቻቸው ትላልቅ፡ አይኖቻቸው ትናንሽ፡ ሽብቱ ሽማግሌ ናቸው፡፡ ጠቅላላ ገፅታቸው ከአጋሩ ለንጃሻው ገፅታ ጋር ተማታበት፡፡ ለምን እንደሆነ ባይገባውም፡ እውነታን እንደ አንድ አይነት ቀልድ አድርገው የሚመለከቱ ሆነው ነው የታዩት፡፡

«የላኩት ደብዳቤ ደረሰዎት?» አሉት፡ ስልል ባለ ድምፅ፡ ትናንሽ አይኖቻቸውን ስልጥልም እያደረጉ፡፡

«አምን ደርሶኛል፡፡»

«በአላህ፡ ታዲያ ምን ፈረዱኝ?» አሉት፡ ሜት፡ ቡናና ሱካር ያበለዘውን ፍልጣ ፍልጥ ጥርሳቸውን እያሳዩት፡፡

በዚያ የጭቁኖች ጉሮኖ በሆነችው ተረት ሰፈር ውስጥ የጀመርኩትን መፅሀፍ እስከጨርሰ ይታገሱኝ፡ ከዚያ በሁዋላ እርስዎ ሳይጠይቁኝ እኔ ራሴ ቤትዎን ለቅቄ እሄዳለሁ ብሎ የእውነቱን ሊነግራቸው አስፀ ነበር፡፡ ግን፡ ሃጂ ስለ ድርሰት ምን ይገባቸዋል? ከሰው ልጅ ከነታዊ እድገት፡ ለደራሲያን ከያኒ ስሜት ምን ደንታ አላቸው? በማለት፡ «ቤት አላገኘሁም፡፡ ባሁኑ ጊዜ ቤት ማግኘትም አስቸጋሪ ነው» ብሎ የተሰመደውን ምክንያቱን አቀረበላቸው፡፡

ሃጂም አይኖቻቸውን ስልጥልም አድርገው ያው እንደ ተሰመደው፡ «ሰባት መቶ ብር እያገኙ፡ የመንግስት ሰራተኛ ሆነው እንዴት የተሻለ ቤት ያጣሉ? ቤቱም ሆነ ሰፈሩ ለእርስዎ ክብር አይሆንም፡፡ እኔ መቃብር አፋፍ ላይ የቆምኩ እንድ ድሀ ሽማግሌ ስበደል ምን ደስ ይልዎታል? በአላህ ብለው ቢለቁልኝ» አሉት፡፡

«ሃጂ» አሉ ሲራክ፡ «እርስዎ የት እንደምሰራ፡ ምን እንደምሰራ፡ ምን ያህል ደሞዝ እንደማገኝ የሚያውቁትን ያህል፡ እኔም ስለ እርስዎ በመጠኑም ቢሆን አውቃለሁ፡፡ እርስዎ እንደሚሉት ምስኪን አይደሉም፡፡ ሰሰት ቦታ ላይ ሱቅ አለዎት፡ የቤት አዋጅ

ሲታወጅ የመረጡት እኔ የምኖርበትን ቤት ሳይሆን አሁን ያለበትን ቤት ነው። ህጉ አይፈቅድልዎትም። ሳየው የሚሰሩት ሻጥር ነው። አዩ ሃጂ፣ የቤት ችግርን የሚፈጥረው እንዲህ ያለው ሻጥር ነው። ቤት አከራይ የነበሩ ብዙ ሰዎች ትርፍ ቤታቸውን በልዩ ልዩ ዘዴ ስለያዙት የቤት አጥረት ተፈጥሮአል። በዚህ የተነሳ ብዙ ሰዎች ከነቤተሰባቸው በሆቴል ቤቶች ውስጥ ይሰቃያሉ። ከዚህ የባሰው ሰቃይ ደግሞ የደባልነት ኑሮ ነው። የደባልነት ኑሮ ሲኦል ነው። ባል ከሚሰቱ ጋር ሊገናኝ አይችልም። የደባልነት ኑሮ ሰላምና ነፃነትን ይነፍጋል። ባለፈው ጊዜ በደባልነት አብረው የሚኖሩትን ህፃናት በመጥረቢ ፈልጦ ስለጨረሳቸው ሰውዬ አልሰሙም? የደባልነት ኑሮ የመጨረሻ አስከፊ ገፊታው ይኸው ነው። ቤቱን ለቀህ ደባልነት ግባ፣ ቢሻህ የትም ሄደህ ውደቅ እንደማይሉን አውቃለሁ።።።

«ምን በወጣዎት። አላህ ጠላትዎን ይጣለው!» አሉት።

«ታዲያ ምን ሁን ነው የሚሉኝ?»

«በአላህ ብለው ቢለቁልኝ።።።»

«ህጉምኮ አይደግፍዎትም።።።»

«ስለ ህጉ ለኔ ቢተውልኝ።።።»

«በለቅልዎት ምን ያደርጉበታል? አያከራዩት ወይም አይኖሩበት» አላቸው።።።

ሃጂ አይኖቻቸውን ስልምልም አደረጉ። ትላልቅ ጆሮዎቻቸው ይበልጥ ትልቅ መሰለው ታዩት። ባሳብ ጭልጥ ብለው ሄደው ቆዩና። «ሚስት ላገባ አስቤአለሁ» አሉት።።።

«ቤት ያሉት ሁለት ሚስቶችዎስ?» አላቸው እየተገረመ።።።

«እነሱ መውለድ አቁመዋል።።። ቤቱን የምፈልገው ላዲስዋ ሚስቱ ነው።።። ቤቱም የተያዘው በእስዋ ስም ነው።።። በእኔ አይደለም።።። እርሰዎ ኖት እንቅፋት የሆኑብኝ።።። እንቅፋት የሆኑት ለኔ ብቻ ሳይሆን ለአላህም ነው» አሉት።።።

፳፪ ደራሲው

«ለእህ ስል ነው።»

«እኮ?»

«ቤቱን ቢለቁልኝ ቶሎ ሌላ ሚስት አግብቼ ለእህ ተጨማሪ ፍሶች አተርፍ ነበር።»

«እና?»

«ቢለቁልኝ ለእህ ብለው።»

«ትገርሙኛላችሁ እናንተ እስላሞች» አላቸው።

«እንዴት?» አሉት።

«እኔ እንድ ሚስት ማኖር አቅቶኛል። እርስዎ በስተርጀና ሶስተኛ ለማግባት ይፈልጋሉ?» አላቸው።

ሃጂ፡ ሚት ያበለዘውን ጥርሳቸውን እያሳዩት። «እኛስ በግልፅ ነው። እናንተ ዘንድ አለ እንጂ ከሞታችሁ በሁዋላ የተደበቀው ጉድ የሚወጣው» አሉት።

«የምን ጉድ?»

«ፍርድ ቤት ወይም ጠረታ ኮሚሽን ብቅ ብለው ጉዳን ባዩ ሚስት ነን እያሉ ሰማንያቸውን ይዘው የሚመጡት ሴቶች ቁጥር አይጣል ነው። ከዚህ ሁሉ አንደኛ በህግ ብታረጉት እህ ደስ ይለዋል» ብለውት ሲያበቁ፡ ወደ ዋናው ጉዳያቸው መለስ ብለው፡ «በእህ ብለው ቢለቁልኝ» አሉት።

«እርስዎም ለእህ ብለው ትንሽ ይታገሱኝ።»

«እስከ መቼ?»

«እንድ መፅሀፍ ጀምራለሁ። እሱን እስኪጨርስ ድረስ።»

«የምን መፅሀፍ?»

«ልብ ወለድ መፅሀፍ ነው . . .»

«ይቀልዳሉ ልበል!»

«ቀልዴን አይደለም።»

እብድ ነው ወይስ ጤና እንደማለት በትናንሽ አይኖቻቸው ትኩር ብለው ተመለከቱትና፡ «ታዲያ መቼ የሚጨርሱት ይመስልዎታል?» አሉት።

«አንድ አመት ወይም ሁለት . . . እኔ እንጂ። አሳቡ እንደ ተሳካልኝ ነው» አላቸው።

«ለምን ሌላ ቦታ ሂደው አይፀፉም?»

«ሰሜቱ ይበላሽብኛል። እዚሁ እንደ ጀመርኩት እዚሁ መጨረሱ አለብኝ። ይታገሱኝ። አላህ እንደ ሆነ ወደ ፊት ለሚወለዱ ቀርቶ ላሉትም ፍትህ ይጎድለዋል» አላቸው።

ሃጂ ትላልቅ ጆሮአቸውን ማመን እያቃቃቸው፡ ሲራክ ቤቱን የማይለቅበት ምክንያት አልገባ እያላቸው፡ በልባቸው እብድ ነው ወይስ ጤነኛ፣ ከዘመኑ ነው ወይስ ከእኔ፣ ወይስ ከእኔ ሌላ የሚፈልገው ነገር ኖሮት ይሆን? እያሉ በመጨነቅ፡ «በአላህ ብለው» አሉት።

ጥሎአቸው ሂደ።

ሲራክ እልፍ ሲል ያ መከረኛ ውሻ ሲያላዝን ሰማ። ተገርሞ ቆሞ አለ። ራሱን ነቀነቀና ራመድ አለ። ነገሩ ከንክኖት እንደ ገና ቆመ። ወደ ቤቱ መግባት ትቶ ውሻው ከሚያላዝንበት ግቢ ዘው ብሎ ገባ።

ውሻው ከቤቱ ፊት ለፊት በሁዋላ እግሩ ተቀምጦ ወደ ላይ በማንጋጠጥ ሲያላዝን ሲል ነው የደረሰበት። ጥቁር ወደል ውሻ ነው። ደረቱና ጆሮዎቹ ላይ ነጭ ጠጉር ጣል ጣል አድርጎበታ። ብልጣ ብልጥ አይኖች አሉት። የሚናከሱ መስሎ ጠንቀቅ ብሎ ቆመ። ፊት ለፊት ተያዩ። ውሻው ቀስ ብሎ በደረቱ ተኛ።

«ቤቶች! ቤቶች!» አለ ሲራክ፣ በተጠንቀቅ ቆሞ።

«አቤት።»

አንድ አጠር ያለች ጠይም ሴት ከወቅት ሙሉም ብቻ አሉት።
አይን የሚወጋ ቀይ ሻሽ አስራሳች።

«ምንነው ደህና?»

ድምፅዋ ጆሮ ይወጋል።

«የለም። ደህና ነው» አለ። የመጣበት ጉዳይ መልሶ
እያስገረመው። ከመጣ በሁዋላ ምንም ሳይል ተመልሶ ለመጣጃ
የሚያስችለው ዘዴ ጠፍቶት ዝም ብሎ ቆመ።

«ወይዘሮ ፅጌ ደህና አይደሉም እንዴት?»

«ደህና ናት» አለ። ስላወቀችው ተደሰተ።

«ያማቸዋል አለ» ብላ። ምን አመጣው? እያለች በመገረም።

«ይግቡ እንጂ ከፀሀይ ላይ» አለችው።

«የለም አልገባም። እቸኩላለሁ።»

«ታዲያ በዚህ ጠራራ ፀሀይ፣ የደመና ግላጫ ጥሩ
አይደለም።»

«ምንም አይደለም።»

«ታዲያ ምንነው ደህና መጡ? አሁን በገቡ ምናለበት?»

«የለም በእውነት። የመጣሁት . . . እ . . . እንዲያው ይህ ውሻ
ሁልጊዜ እያላዘነ ስላስቸገረኝ ነው» አለ።

አቤቱታ ለማቅረብ ነው እንዴት የመጣሁት? ብሎ ራሱን ታዘበ።
እብድ ወይስ የመንደር ቁል አድርጋ ትቆጥረኝ ይሆን? ብሎ አሰበ።
ብልጥ አይኖችዋ አሳፈሩት።

ስንፈርዋን መጠጠችና፡ «እኔም በችሎ ማደር እንዳዘንኩ ነው
ያለሁት። እሱ ባላዘነ ቁጥር ሳለቅሰ እኛራለሁ። ባላዘነ ቁጥር ቤተሰቡ
ሁሉ ያለቅሳል . . . ይህንኑ ማላዘኑን ጠልተን ካንድም ሁለት ጊዜ ቁራ
ወስደን ጥለንው ነበር። ስንጥለው ከተሳፈርንበት አውቆቡስ ቀድሞ

መጥቶ ቁጭ ብሎ ሲያላዝን እናገኘዋለን። እኛም የሴ ነገር ግራ ገብተናል። እባክዎን» አለች።

ካንጀትዋ ያዘነች መሆንዋ ተሰማውና። «ታሪክኛ ውሳኔ ነው። እኔ እየራብው የሚያላዝን መስሎኝ ነበር። ሳየው ወደሌ ነው» አለ።

«ምን ይርባል!» ብላ ቆየችና። «ባለቤቱ ከሂደ ጀምሮ ይኸው እንዳላዘነ ነው ያለው። በፊት ባለቤቱ ከሰራ ሲመጣ መንገድ ጠብቆ ነበር የሚቀበለው። ባለቤቱም ቢሆን ችሎ ማደርን ሳያበላው እህል ቢሞት አይቀምስ ነበር» አለች።

አይናችዋ እንባ ሲያቀሩ ታዩት። አንጀቱ በሀዘን ሲላወስ ተሰማው። ዞር ብሎ ችሎ ማደርን ተመለከተ። ጠላትነቱ ባንድ ጊዜ ከልቡ ጠፋ።

«ባለቤትዎ የት ነው የሂዱት?»

«ጦር ሚዳ»

የሲራክ ልብ በይበልጥ ተነካ። የደመና ግላጭ ፀሀይ አናት ትፈልጋለች። ግን፣ ከምንም አልቆጠረውም። እግሩን መትከል የጀመረ ሀፃን ልጅ ድክ ድክ ሲል መጥቶ የእናቱን ቀሚስ ጭምድድ አድርጎ በመያዝ ሲራክን ይመለከት ጀመር።

«ልጅዎ ነው?»

«አዎን። አባቱ ሲሂድ ገና የሶስት ወር ሀፃን ነበር» አለች። ራሱን እየደባበሰች።

ሲራክ ስሜት ፈንቅሎት ሀፃኑን ብድግ አድርጎ ሳመው። ሀፃኑም አልፈራውም። አንገቱ ስር ሽጉጥ አለ።

«አባቱ በየትኛው ግንባር ነው የዘመቱት?»

«በፊት የዘመተው በምስራቅ ጦር ግንባር ነበር። ከፌዲስ ጀምሮ ጅጅጋ ድረስ እየተዋጋ ዘልቆአል።»

ጀግናው የናት አገሩን ጥቁር አፈር መስሎ ካራ ማራ ተራራ ላይ ከነሙሉ ትጥቁ ቆሞ የማርዳን ሸለቆ እንደ ንስር አሞራ ወደ ታች ሲመለከት ታየው።

«እና፣ አሁን?» አለ።

«አሁን ደ'ሞ ወደ ሰሜን ጦር ግንባር ተዛውሮአል። በምፅዋ አድርጎ ነው ከረን የገባው።»

በጀግናው ደም በይበልጥ የቀላው የቀይ ባህር ሞገድ ወድቆ እየተነሳ በፊቱ አለፈ። ደጋክሊ ላይ የወደቁት ሰማእታት አጥንት ከጀግናው የቀበሮ ጉድጉዋድ ውስጥ እየለመለሙ ወጥተው እንደ እንጉዳይ በየስፍራው ብቅ ብቅ ሲሉ ታዩት። እልልታቸው ተሰማው። የጀግናውን ጉዞ በአይነ ህሊናው ተከተለ... ወጣ ጀግናው ተራራውን ወጣ፣ በደም እየዋጀ፣ ደሙን እየጠጣ... ወረደ ጀግናው ተራራውን ወረደ፣ እየፎከረ፣ እያቅራራ ዘርቶ እያጨደ... ወረደ... ወረደ፣ መግደል እንደ ለመደ። ተግ ብሎ ታየው ጀግናው ከከረን - ምሽግ ላይ ያንድነት አርማውን ይዞ ቆሞ - ከምሽጉ ባሻገር ናቅፋንና ቃሮራን ከሩቅ እየተመለከተ - ዳር ድንበሩን ባይኖቹ ሲቃኝ። ሲራክ ድንገት የልብ ኩራት ተሰማው።

በሌላ በኩል ደግሞ ሀፍረትና የህሊና ወቀሳ አደረበት። ጀግኖች በጦር ሜዳው በየደቂቃው ከሞት ጋር ተፋጠው፣ ሌሎች በክብርና በነፃነት እንዲኖሩ እነሱ ሲሞቱ፣ የመንደር ደራሲ ሆኖ ያለ አላማ እያውደለደለ መኖሩ አሳፈረው። ለዚች አዝና የምታሳዘን ጎድቁዋላ እናት አገር እኔም ከጦር ሜዳ ጀግኖች ጋር ተሰልፌ በሰራሁ በሚል ስሜት ልቡ ተቃጠለ።

በጦር ሜዳ ከጀግናው ጋር የጠላትን ምሽግ ጥሶ ለመግባት፣ «አብዮታዊት እናት አገር ወይም ሞት!» እያለ ሲሮጥ ታየው። ያቺ የሰው ልክ የሚታወቅባት ወሳኝ ደቂቃ ጀሮው ውስጥ ህይወት . . . ሞት . . . ሞት . . . ህይወት እያለች ስትሄድ ተሰማችው . . .

ባሩድ ሸተተው። መድፉ ሲያጉዋራ - መትረየሱ ሲንጣጣ - ጥይቱ ሲዘራ - ቦምቡ ሲፈነዳ - አይሮፕላኑ ከላይ ሲያንገብብ - ታንኩ ከታች ሲርመሰመስ - ሰራዊቱ ሳንጃውን ተክሎ ሲተም - ሲነድ - ሲጤስ - ሲያጠቃ - ሲጋይ - ሳንጃው ሲሞሻለቅ - ጀግና ወድቆ ውሀ ውሀ ሲል - ጉዋደኛውን፣ «ስለ ወንድ ልጅ ጨርሰኝ አትለፈኝ»

ሲል
ታየው
ደብ
ችሎ
መጠ
እያሰ
ግዳዩ
ታየው
በልዩ
ያለች
ብሩ
«ይ
ህዝ
ጎድ
ከል
ተመ

ሲል - የህይወት ሀቅ በገሀድ ስትከሰት - ሲታወቅ የወንድ ልጅ ልኩ - ታየው።

የህይወትን ሀቅ መግለፅ ምንው በቻልኩ! አለ በልቡ።

«አይፅፉልዎትም?» አለ፣ ከሀሳቡ ሲመለስ።

ሴትየዋ ግራ ገብቶአት ትክ ብላ ትመለከተው ነበር።

«መጀመሪያ እንደ ሄደ ሰሞን በሚሰራበት ማተሚያ ቤት በኩል ደብዳቤ ይደርሰኝ ነበር። አሁንስ ድምፁ ከጠፋ ቆይቶአል። ለዚህ ነው ችሎ መገደር ባላዘነ ቁጥር የምንላቀሰው» አለችና፣ ከንፈርዋን መጠጠች።

«የጀግና ሚስት አታለቅስም» አላት።

ጀግናው በድል አድራጊነት ሲመለስ፣ «ጉሮ ወሸባዬ. . .» እያለች ስትዘፍን፣ ጎረቤቱ ሁሉ ተሰብስቦ፣ «እንዲያ እንዲያ ሲል ነው ግዳዬ. . .» በማለት እየተቀበላት እልልታው ሲቀልጥ ተሰማው - ታየው - አሁን አሁን አለው - ከጀግናው አይን የድል ርቸት ተተኩሶ በልዩ ልዩ ቀለማት እያሸበረቀ ሲፈነጥቅ ታየው።

ህፃኑን በልዩ ስሜት እቅፍ አድርጎ ሳመውና ኪሱ ውስጥ ያለችውን አምስት ብር አውጥቶ ሰጠው።

እናትየው፣ «እንዴ! ፈፅሞ አይሆንም!» ብላ፣ ከህፃኑ እጅ ብሩን ነጥቃ ለመመለስ ትታገል ጀመር።

«ለከረሜላ መግዣ ነው። ምን ሆኑ? አረ እባክዎን» ሲላት፣ «ይሙት ብያሁ. . . በእውነት ችግር የለብንም. . . እድሜ ለቀበሌው ሀዘብ። በደንብ ይዞናል። አባቱን በደህና ይመልሰው እንጂ ምን ጎድሎን» እያለች ስትከራከረው።

«ምን ሆኑብኝ? ያባቱ ትግል የኔም ነውኮ» ብሎ፣ ብሩን በግድ ከልጁ ኪስ ከተተና እየተጣደፈ ወጣ።

በሩ ጋ ሲደርስ ችሎ መገደር አንዴ አላዘነ። ዞር ብሎ ተመለከተውና የጀግና ውሻ አያላዝንም አለ፣ በልቡ።

፳፯ ደ ል ል ል ል

«እነዚህ፣ የልጅዎ አይባር፣ የልጅዎ ጥላ ያርግዎት»
በትሰው ክፍቱ ሰማቸው፤ ምን ነው ብዙ ጥንቃቄ በኖረኝ ብሎ ተመኘ።

ቤቱ በገባ የሆነበትን ለመላም ፋታ ከላላችሁ።

«ምን ነው እንዲህ ከራሪደኝ፣ ልጄ» አለች ሆይ።

«ይህን ወረዳ እንደያየህ» አለች፣ የሆነበትን እየላመ።

«ይርዳቸዋል ብለውም አታስቡም?»

ሴራክ ካልገባ ሆኖ ብቻዋን እወል አትቀምስ - እኔ እንደ ሴቱ
ብቻዬን መላላት አልወድም፣ ከጥሮጥሮ አይወርድልኝም። ከትይወን፣
ጥንጩን፣ አጥማሪን ሴራ ውለው፣ ያለ እወል ያኖሩ ይመስል፣ ባል
ፊት የማይቀምሱ መስለው የማቀርቡት ሴቶች ይገርሙኛል። አበሳሰ
ገበርኩ እቱ ትላለች፣ አዘውቅራ።

ቢላም ተሰሎ ቀርቦአል። ጥቁር ዶሮ ከአልጋው እግር ላይ
ታስራለች፣ ርጥብ ላይ ከወለሉ ላይ ተገዝገዞአል። ውሳኔቺ የወደቀ
ቁራሽ እንጂራ አይታ ላይሆን አይቀርም፣ «ዋ ዶሽ ጡር» በማለት
እያገራመራመች እላት በገል ይዛ መጥታ ከገበጩ ጎን እኖረች።

ሴራክ በአላቱን አየች፣ «ለምሳ ዶሮ ላርድ ነው እንዳትይኝ
ብቻ» አለች ሆይ።

«ዶሮ ማታ» አለችው።

«ዶሮ ማታ፣ አሁን ዶሹውን ሞጥ» አለች እየላተ።

«ቀልዱን ተወውኛ ዶሮዋን እረድልኝ» ብላ በገል ከቀረበው
እላት ላይ እጣን በተኘች።

ውሳኔቺ ዶሮዋን ከፊታች በውጥላ ይዛ ቀረበች። ሆኖ ተሰሎ
የተቀመጠውን ቢላም እንስሳት ሰጠችውና ልጁን ተቀበለችው። የሆነበት
ካባቱ ለምን ተለየሁ በማለት ጨካኝነትን ያቀልጥ ጀመር።

«እራሴ ከዲያ!» አለችው ተግዳ።

«እኔን ከመጠበቅ አንቺ ለምን አታርጁክትም ኖርአል? አላት፡፡
ይሮዋ ይዞ፡፡

«በሰማብ፡፡ አለች፡፡

«የምን በሰማብ ነው? ሴት ዶሮ አታርድም ያው ማን ነው?
እይ አፊታውያን! ደ'ሞ በሰማብ ብዬ አላርድ፡፡ በሰመ ሆድ ብዬ ነው፡፡
አንጥቱ ላይ ክር ያሰረ ወደ ፊት ይኖራል ብለሽ አታሰቢ፡፡ ይልቅ
ካሁኑ ብትለማመጁ ይሻላል፡፡ መጣፋም ቢሆን ወደ ሆድ የሚገባ
አያረክሰም ብሎአል፡፡ አላት፡፡ ዶሮዋን አንጠልጥሎ፡፡

«ጉድ ነውኮ፡፡ አለች፡፡

«ምንድን ነው ጉዱ?»

«ሴት ዶሮ ትረድ ማለት፡፡ ይልቅ በነፍስ አትጫወት፡፡ ቶሎ
እረዳት፡፡ አለችው፡፡

«ማረድ አለብሽ፡፡ ሴቶች ዶሮ አያርዱም ማለት አጉል
አምልኮ ነው፡፡ ካጉል አምልኮ መላቀቅ አለብን፡፡ እውነቴን ነው»
አላት፡፡

«ወንዶች ሊላም ይገድላሉ፡፡ እቴ! የምን መንቀጥቀጥ ነው ደ'ሞ
ለዶሮ?»

«እኔ ወንድ አይደለሁም አንዴ አንቺ?»

«ወንዶቻችን አይተናል፡፡ እቴ፡፡ ጠላታቸውን ዘርረው
የሚያጋድሙ» አለች፡፡ ልጄን እያባበለችው፡፡

«እኔን ምን ልትደኝ ነው ታዲያ?»

«ምናችሁ ይታወቃል?»

«እነማን?»

«ተማርን ተመራመርን የምትሉት ሰዎች፡፡ ወንድ አይሉዎችሁ
ሴት፡፡ ቁስ አይሉዎችሁ ደብተራ . . . መላ ትጣችሁ የጠፋ!» አለች፡፡

«ተኩዋሽ ተኩዋሽ ይልሻል? ገዳይ፣ ገዳይ ያሰኝሻል?
የቦረናዪትዋ ልጅ! አይደለም እንዴ! ለማንኛውም ነገር የባህል አብዮት
ለዘለአለም ይኑር!» ብሎ፣ ዶሮዋን በዚያ በሰላ ቢላም አንገትዋን በጥሰ
ጣላት።

ዕጌ ቶሎ ብላ የዶሮዋን ደም በትንሹ በጎድጉዋዳ ሳህን ቀዳችና
ገበቴውን ደፍታባት ባንድ እግርዋ ቆመችበት።

እጁን ሲታጠብ፣ ለየትኛው ጋኔን በጠራራ ዐሀይ መስዋእት
ለማቅረብ ነው ያሰበችው? አለ በልቡ።

ከጥቂት ደቂቃ በሁዋላ ዶሮዋ ዐጥ አለች። ውባንቺ ከነገበቴው
ይዛት ወጣች። እጣኑ ቡልቅ ቡልቅ እያለ ይጤሳል። ልጁን ሰጠችው።
ግን ተቀብሎ አላቀፈውም። ለቀቀው። የሀንስ እየሮጠ ሄዶ እጣን
የሚጠሰበትን ገል ደፍቶ እየጨፈረ ሲሰቅ፣ እናቱ ብሰጭት ብላ፣
«የድቁናው ሚካኤል ይድፋህ አቦ!» ብላ፣ እሳቱ እንዳያቃጥለው ዘላ
ያዘችው።

«የሰለት ልጅሽን? እንትፍ በዪ» አላት ሲራክ።

«እጁ፣ እግሩ አያርፍ ታዲያ! ይህ እንዲያው ሀፃን አይደለም።
የሰይጣን ቁራጭ ነው፣ እንትፍ? አለች፣ ብግን ብላ።

የእጣኑ መደፋት ጥሩ ምልክት ሆኖ አልታያትም።

«እንደ ተመኘሽው ነው የሆነልሽ. . .»

«ምንድን ነው የተመኘሁት?»

«ረባሽ ልጅ በሰጠኝ ብለሽ. . .»

«ታዲያ እሳት ሰጠኝ አልኩት?»

«ላም እሳት ወለደች እንዳትልሰው ፈጃት፣ እንዳትተው
ቸገራት. . .»

«ኤድያ! ለወጉ አባት ነህ። ገሰጥ ብታደርገው ምናለበት?»
አለችና አመናጨቀችው።

«ተደው እባክሽ። እሱ ስፍራው ካማልከት ጋር ነው - ከነረከሉሉ፣ ከነረከቶር፣ ከነረከፖሎ። እማልከት በቅናት እይን የሚመለከቱት ልጅ ነው. . .»

«አ. አ. እቴ! የምን መቀባጠር ነው እሱ?» አለችና ቫሽዋን አስተካከለች።

«ተደው» አላት።

«ልጁን ቆንጥጠው ካላሳደጉት እንዴት ይሆናል? አባት ታዲያ ጥቅሙ ምንድን ነው?» አለች።

«እንደ ፈለገው ይደግ። የእና ያንቺ ፈንታ እንዲያድግ የሚቻለንን ማድረግ ብቻ ነው። ሃላፊነታችን እኛን መስሎ እንዲወጣ ማድረግ አይደለም። እሱም ሲያድግ የሚገምተን በዚህ ነው። ራሱ በሚመርጠው አካባቢውን መስሎ እንዲያድግ ከማድረግ ሌላ ሃላፊነት የለብንም» አላት።

«ኤዲያ!» ብላ ልጁን ይዛ ወደ ጉዋዳ ገባች።

ሲራክ ድካም ተሰማው። የዛለው ሰውነቱ እረፍት ቢሻም፣ ጭንቅላቱ ግን አላርፍም እያለ ያስቸግረው ነበር። ረሀቡ አለፈለት። እህል አላሰኘውም። አይኖቹን ከደነ። ሰብለ ብቅ አለችበት። ግን ብዙ አልቆየችም። መፅሀፉ መጥቶ ትክት. . .

የተረገመ መፅሀፍ አለ። ድንገት ተነሱቶ የአእምሮ ሰላም ሊያሳጣው ለምን እንደ ጀመረ ገረመው. . . እስካለፈው ቀን ድረስ ምንም አይነት ችግር አይሰጠኝም ነበር። ግን አሁን. . . በድንገት ገዥም፣ ሲኦል፣ ስቃይ ለምን ሆነብኝ? በቤት ውስጥ የጭቅጭቅ ምክንያት መሆኑ አንሰት፣ ሄዶ ደግሞ ከሰብለ ህይወት ጋር መያያዙ?... ሰው ቤት ገብቶ መነጀሱ?... ነጃሳ! ወዴት ነው የሚጎትተኝ? ወይስ?... ብሎ አሳቡን ገታ።

አስፈራው፣ አሳቡን ለማሰብ። ያሳቡን ፈለግ እስከ መጨረሻው ተከትሎ ለመሄድ አስፈራው። ግን የመጣበትን አሳብ ለማምለጥ አልቻለም።

መላክ አላቸውም። ሆኖ ይህ አይደለም? ታዲያ ሀብትን ለምን
ክፍት እንደያዘው? መላክ አላቸውም። በታ። የምላው አዲስ ነገር
የሰጠው። መላክ የሰጠው ሆኖ ከኔ በተሻሉ ደራሲያን ተብሎ ተብሎ
አላቸውም። እኛ፣ እንዲያው ነው ጊዜዬን በከንቱ የማጠፋው። የምላው
ነፃ የሰጠው። በፍሬኝም ምን እንደሆነ አላውቅም። ባውቀውም
በታላቅ ልዩላዩ መላክ አላቸውም። ታላቅ... ታላቅ መግለፅ ያለባቸውን
አይደሉም = የሰጡ።

«ምንድን ነው የምታስበው?» ሰጊ ነበረች።

«ምንም።»

«ሰለ መሰሰኝ ነው?»

«እንዴት አውቅሽ?»

«ሌላ ምን ታስባለህ?» አለች፡ ውስጥ ውስጥን አርጎ
አየደሰኝ።

ቀዳማ ጥቅር ተገፋባቸው አዳዲስ ለ-ክ ወረቀቶች ከክሰል ምድጃ
መሰጠ ስትከምር ቆየች። «ጥቅም ያለው ነገር ብታስብ ምንኛ ጥሩ
በሆነ?» አለች።

ብስጭቅ ብሎ፡ «ኪነት በጥቅም ብቻ አይለካም» አላት።

«እንግዲያውስ በእዳ ነዋ የሚለካው!» አለች፡ ነገሩ፣
እንዲገባው ድምፅዋን ከፍ አድርጋ።

ነገርዋ ከመቀመጫው አስፈንጥሮ አስነሳው። ሽንጡን ይዞ
ቅንሽ ተንጎራደደ። - የኪነት ትርጉም ሊገባሽ አይችልም። አንቺ
የሆድ እንጂ የመንፈስ ምግብ አታውቁም። ከእንስሳ አትሻይም።
ጥፋቱ ካንቺ አይደለም። ከኔ ነው። አንቺን ከማግባቱ በፊት ማሰብ፣
ማመጣጠን ነበረብኝ! ብሎ ሊጮሀባት ፈልጎ ነበር።

«እዳ የገባሁበት መሰረት ይህን ያህል መጥፎ ሆኖ፣ ወይም
አልሸጥ ብሎ አይደለም...» አላት፡ ስልቱን ባጣ ድምፅ።

«ታዲያስ?» አለችው።

እጁን በብሰጭት አወናዉፈፈና፡ «አየሽ፡ የኔ እመቤት» አላት፡፡
«ማይምነት በነገሰበት አገር ውስጥ ነው የምናረውና የምፅፅው፡፡
ማንበብ ከሚችሉትም ውስጥ አብዛኛዎቹ አያነቱም፡፡ አብዛኛው
ለመንፈስ ምግብ ምንም ደንታ የለውም...»

«ጭማ ለመቁረጥ፡ አረቁ ለመጠጣት፡ ገንዘብ ካለ፡ አይነኝ
የሚያሽ ማንም የለም፡፡ መፅሀፍ በሳንቲም ገዘቶ ማንበብ ገን ምን
ሲደረግ! ቀድሞስ ማን አሰቦት?»

«ተነበበ አልተነበበ - ፋይዳው ምንድን ነው?» አለች፡፡
ወረቀቱን ከምራ እንደ ጨረሰች፡፡

«ይህን እይደለም የምልሽ፡፡»

«እረ ኤዲያ!»

«ከመንፈስ ድህነት የበለጠ በሽታ የለም፡፡»

«ባለማንበቡ ታሞ የሞተ አላየንም እቲ!»

«እሱስ ነው» አለ፡ «ስቃይ በቁም ከመሞቱ ላይ ነው፡፡»

ውባንቺ የታረደችውን ዶሮ ጠጉር ነጭታና በቀሰም ነፍታ ይጻጻፍ
መጣች፡፡ «አዎን፡ እዳውን መክፈል በቁም ሲገድለን ነው፡፡ እሱን
መቼ አጣሁት? እዳው የተረፈው ለኔና ለልጄ ነው፡፡ ሳይችግር ጤፍ
ብድር አለ፡ እቲ!» ብላ፡ ከምድጃው ውስጥ የተከመረውን ወረቀት
ከብሪት ጭራ ለኮሰች፡፡

እሳቱ ቦግ ብሎ መንበልበል ሲጀምር ዶሮዋን ከውባንቺ
ተቀብላ ምድጃውን እየዞረች ትለበልብ ጀመር፡፡ አንድ አይነት ጥንቁላ
የምትሰራ ቃልቻ መሰላ ታየችው፡፡ ገን አሳቡ አሁንም ከመፅሀፉ ላይ
ሰለነበረ፡ «እዳ የገባሁት ወድጄ አይደለም፡፡ መፅሀፍ ነጋዴዎችና
እንሽጥልሃለን ብለው መፅሀፉን የወሰዱ አንዳንድ ሰዎች ገንዘቡን
በልተውት ሰለቀሩ ነው፡፡ እና፡ በዚህ አታማርሪኝ፡፡ ለማንኛውም ነገር
እዳውን ከፍዬ ለመጨረስ ትንሽ ጊዜ ነው የቀረኝ» አላት፡፡

ዶሮዋን እየለበለበች፡ «እሱስ ደህና» አለች፡ «የፈሰሰ ወሀ
መቼም አይታፈስ፡፡ ላለፈ ክረምት ቤት አይሰራ፡፡ ያለፈው አለፈ፡፡»

እኔን የሚገርመኝ፣ የማይም አገር ናት፣ አንባቢ የለም እያልክ ሌላ መፅሀፍ ፅፈህ ሌላ እዳ ልታመጣብኝ መነሳትህ ነው. . .

«እኔ በበኩሌ ይህንን ጤና አልለውም። የበሽታ ነው። የተጠናወተህ በሽታ አለ። ጤና ቢኖርህ ኖሮ ያለ ምንም መተማመኛ መፃፍክን እያነሳህ ለማንም በትነህ እዳ ውስጥ አትነክረንም ነበር» አለች።

የተለበለበችውን ደሮ ለውባንቺ ሰጠች። ውባንቺ በአንድ እጅዋ ደሮዋን ይዛ በሌላ ጎንዋ የሀንስን አቅፋ ወጣች። ዕጩ ወረቀቱ የነደደበትን ምድጃ በጥንቃቄ ከድና ስታበቃ ከጥግ አስቀመጠች። ምንድን ነው የምትሰራው? ብሎ እያሰበ፣ «ከእውነት የበለጠ መተማማኛ የለም። እኔ በፊርማ ወይም በዋስትና አላምንም። በሰዎች መካከል ሊኖር የሚገባውን ግንኙነት መወሰን ያለበት እምነት ብቻ ነው» አላት።

«አዎን - ትርፉ እዳ!» አለች፣ መሰብ እያቀረበች።

«ቢሆንም በሰዎች ላይ ያለኝን እምነት ሊቀንሰው አይችልም» አላት።

«ሰውን ግመን ቀብሮ ነው። ያንተ ግን የበሽታ ነው። ሌላ አይደለም» ብላ ወጥ እያወጣች፣ «ሁዋላ ሌላ መፅሀፍ እፅፋለሁ ብለህ እዳ ብትላክክብኝ እንዳለፈው ጊዜ ዝም ብዬ የማይህ አይምሰልህ። እኔም መብት አለኝ። ሆ - ምን አይነቱ ልክፍት ነው ባካችሁ!» አለች።

«ልክፍቱን ልታስጥዱኝ ነዋ የተነሳሽው?» አላት።

«ምን ማለትህ ነው?» አለች፣ ቃላትዋን እየጎተተች።

ያቃጠለችው ወረቀት ትዝ አለው። ምድጃውን እየዘረች ደሮዋን ስትለበልብ ታየችው። የጠንቁቃይ ምስል መጣበት።

«እኔ እንጂ ቀፈፍሺኝ» አላት።

አዩና ቀዝቀዝ ያለ ነበር። በባህር ዛፍ ማገዶ ጤስ፤ ምራቅ በሚያሰመጥጥ ጥሩ መላዛ ባለው የወጥ ሽታ፤ በቡናና በእጣን የታጠነ ነፋስ ረጋ ብሎ ይነጭላል።

ተረት ሰፈር ፀጥ ብላለች። በቀን ደርቶ የሚታዩው ጉልቶ ገበያ ተበትኖአል። እንጀራ የሚሸጡ ጥቂት አሮጊቶችና ቆሎ የማገኛረቶ ህፃናት ብቻ ቀርተዋል። የመንደሩ ውሾች ጉልቶ ገበያው የዋለበትን ሰፍራ እየተዘዋወሩ ያነፈኑላሉ።

መንገዱ ላይ በብዛት የሚታዩት ከሰራ የሚመለሱ ሰርቶ አደሮች ናቸው። አገልግላቸውን ይዘው በፍጥነት ይራመዳሉ። እንዳንደቹ ቆም ብለው ከጉልቶዎ እንጀራ ወይም ቆሎ ይገዛሉ። ሰነት የረፈደባቸው አንዳንድ በእድሜ ጠና ያሉ ሴቶችና ወንዶች፤ እንዲሁም ወጣት የቤት ገረዶችና አሽከሮች እርሳስና ደብተር ይዘው ወደ መሰረተ ትምህርት ቤት ለመሄድ ይጣደፋሉ።

በተበሌው ዕህፈት ቤት የሚካሄደው ቅስቀሳ ከሰፈሩ ፀጥታ በላይ ነግሶ ከሩቅ ይሰማል፡-

ማይምነት ትጥቁን ይፈታል!
ይፈታል!
ማይምነትን እንታገላለን!
እንታገላለን!
ማይምነት ጠንቀኛ ጠላታችን ነው!
ነው!
በድንቁርና መቃብር ላይ ሳይንሳዊ ሶሻሊዝምን እንገነባለን!
እንገነባለን!

ከማይምነት ጋር ትጥቃቸውን የሚፈቱ ብሎ በአሳብ ፈረሰ ጭልጥ አለ - በጠፍ ጨረቃ።

ቺፌና ቁዋቁቻ፣ ላሽና ቆረቆር
ለምዕና ነቀርሳ፣ የራስም ፎረፎር
ቁንጫና ትሁዋን፣ ቅጫምና ቅማል
ትክትክ ተሰቦ፣ ኩፍኝና ሳል
መጆሊና ጭቆ፣ የቆላ ቁሰል
ደበሎ ዲራቶ፣ ቡቴቶና ባና

ቁጥኝና ጨብጦ፣ ዝሆኔ ቁምጥና
 እን ለቶ ጭቅቅት ጋሼ ጉስቱልና
 እንቅርት ጆሮ ደግፍ እባጭ ኪንታሮት
 ድንቁርና ፅልመት፣ ረሀብ ጣረሞት
 እቢጋዙም ጭምር፣ ሁዋላ ቀርነት
 ጉዋዛቸውን ይዘው ሆነው ባንድነት
 ድል ተመተው ኖሮ ሁሉም አቀረቅረው
 ታዩት ተሰልፈው፣ የፊጥኝ ተሳስረው።
 ቁመናው ያማረ፣ ግርማው የሚስፈራ
 ወዙ ፍልቅ ያለ ከውሀ የጠራ
 ጠላት'ሚያሳፍር ወገን'ሚያኮራ
 የእኩልነትን፣ ፃዳ ሸማ ለብሶ
 በነፃነት ካባ ኮርቶ ተኮፍሶ
 ያንድነት አርማውን ጥበቡን ተሳብሶ
 እንደ ሰሚን ኮከብ እንደ ጠዋት ሮራ
 እንዳደይ አበባ እንዳዲስ ሙሽራ
 በብሩህ ደስታ ፊቱ እያበራ
 ብቅ ብሎ ታየው ቁርጠኛው ያ ኩሩ
 የኢትዮጵያ ሰፊ ህዝብ - ጀግናው፣ ሰርቶ አደሩ...

እና፣ እግረ ሀሊናውን በመግታት፣ መለስ ብሎ - ይህን
 የተረገመ መፅሀፍ መቼ ይሆን የምጨርሰው? አለ። ገና ስጀምረው
 ሚስቴ፣ እግዜር ይይላትና፣ አረዝሽ። እና፣ በግድ ስራ መፈለግ
 ነበረብኝ። ስራው ተገኘ፣ እንደ ምንም። የምትወልድበትን ሌላ ጎጆ
 ፍለጋ አቤት ያጠፋሁት ጊዜ! አዲስ ቤት፣ አዲስ ስራ፣ አዲስ ህይወት
 - ይህን ሁሉ እስከምላመደው ድረስ መፅሀፉ መቆየት ነበረበት። እንደ
 ገና ስጀምረው እያንዳንዱ ቃል እንደ ድንጋይ እየከበደኝ ስቸገር፣
 ስዕፍ፣ ስቀድ፣ እንደ ገና ስዕፍ በመጨረሻ አሁን ደግሞ ከነአካቴው
 መቀደዱ ምን ይባላል? ስቀርበው ይርቀኛል - ከይሲ!

- እድሜ ለሰብስብ ከቅርብ ጊዜ ወዲህ በጥፋ ሁኔታ መራመድ ጀምሮ ነበር። የመቀደዱም ምክንያት እስከ መሆንም ያስገርማል። ዕፊ የሠራተኞችን ምእራፍ ላላያት እንዴት እጣደፍ ነበር? ፍፃሜው ደረሰ መሰለኝ። ገበአተ መራቱ... እና። ከእሱ ጋር የኔም ኪነታዊ ሀይወት...

«እንደምን አመሹ ጋሼ?»

ውባንቺ ነበረች።

«ከው፣ እንቺ ነሽ እንዴ!»

«ምንነው ዝም ብለሁ ቆመዋል? ቤት አይገቡም?»

ሠራተኛዎችን አየ። ተዝታዛ ፈገገታ አሳየችው።

«ለምን ትምህርት ቤት አልሄድሽም?» አላት።

«ሰራ በዝታብኝ» ብላ መለሰችለት።

«የምን ሰራ?» አላትና። እየተጣደፈ ሄደ።

በፍን ከፍቶ ሲገባ የሆነሰ ሮጦ ተጠመጠመበት። አቅፎ እየላመው ሄደ። ከግሪፍባት የምግብ ጠረጴዛ ላይ የያዘውን ጥራዝ አጥረና። ጠረጴዛውን ተደግፎ። «ውባንቺን ለምን ትምህርት ቤት አልሰደድሻትም?» አላት - ባለቤቱን።

የፅጌ አይን ተወርውሮ ጥራዙ ላይ አረፈ። ነጠላዋ ከትከሻዋ ላይ አድርጋ። ሻሽዋን ገርጾላ አሰራ ቁጭ ብላ ወጥ በከሰል ማንደጃ ላይ ታዋቃለች። ከፍሉ በዶሮ ወጥ እዋን ብሎአል። ወሰፋቱ ተላወሰ።

«በሰራተኛ ነገር አትግባብኝ ብየሃለሁ!» ብላ በትላልቅ አይጥችዋ ገረመመችውና። «ከሰሰለችኝ ብላ ከሰ ሄደች እንዴ? ይቺ ጥራ ካደረች አትቆረጠምም አሉ። ለዚህም ደረሰች?» አለች።

«ከሰ አይደለም። እኔ ሰመጣ መንገድ አግኝቼ ጠይቁለት ነው። ሰራ በዝታብኝ ነው ያልሄድኩት አለችኝ» አለች። ወንበር ስቦ ተቀመጠ። የሆነሰን ከጉልበቱ ላይ ቁጭ አድርጎ። «ፈረሰ ፈረሰ ማጣወት ጀመረ።

«ታዲያስ?» አለች።

«የምንም ስራ ለሌላ መሆኑ? አልባታ?»

«ሌሎች ማን ለሌሎች?»

«ላቅመላቅ ከቅሰራም?»

«ግሪጅ ፀኝላቅ ነው የምትለኝ አይደለም? እመቤት አልቀመርኩም» አለች። «ሰራተኛዎ የምትባሉው አገኝታለች ወይ? ለምን ገዳ ከትተኛም? ለምን ትምህርት ቤት አትገደም? እያልክ እኔን ነጋ መላ ከምትመለከትን ከሌለክ ራሴን ላይ አውጥተህ ቁጭ አርጋት። ከዚህ በፊት የነበሩትን ሰራተኞች እንዲሁ በታሞላቅቅ ሰጪፍሩብኝ ከሮመው ነው ከሆነውኝ የገደሩት። የከርሞ ጥጂ እቴ። ወህ ቢወቅጡት ተመላሶ እምፀጭ። ምንኑ ለኔ ከታሰብ? የት ወደቅሽ የሚለኝ የለም። ብላ፣ ደስቱን ከመሳቸና ወህ በሣሳ ወዘተች።

ሰራክ ራሱን ያዞ ተከዘና። «አያሽ ፅጌ፣ ሰለዘህ ጉዳይ ከዚህ ቀደም ብዙ ተነጋግረናል። እሁን ወደዚያ ጭቅጭቅ መመለስ አልፈልገም። ጭቅጭቅ ሰልገቶኛል። መማር አልባት ብያለሁ መማር አልባት» አለ። ተቆጥቶ።

የምራን የተናገረ መሆኑን ከሀገራቸውና ከድምፁ አመነችና ነገራን መላስ አያርጋ። «እሁን እስከሆነ እነ ደንቁ ተማሩ አልተማሩ ምን ዋጋ አለው? ደንቁም ተማረች እቴ።» አለች።

«ደንቁን ለሆም ሰዎች ናቸው።»

«ግሪጆች ተሰብስበው ሲያወኑ ነው የሚያመሹት። የሚማሩ መላለሻ?»

«አልባልታ ነው።»

«ደንቁም! ለዚያውስ ተምረው የት ሊደርሱ?»

«ለማንኛውም ነገር መማር ይጠቅማል።»

«የምላሽ የሰጠላ ከመት ሽማግሌዎችና አሮጊቶች ሰብስበው ነ ራዲዮ ቁጥሩ ሲለጥቸው ምን ጠብ ለል! እንዲያው ሰራ ማሰራታት ነው።»

«ስራ ማስፈታት አይደለም፡፡»

«ታዲያ ምንድን ነው?»

«ከማይምነት ጨለማ ሰዎችን ማላቀቅ ስራ መፍታት ወይም ማስፈታት አይደለም፡፡ ጥሩ አላማ ነው፡፡ አላት፣ የሀንሰን እያሜውተ፡፡

«አይ ጉድ!» አለች፣ «አላማ ብሎ ነገር፡፡»

«ምንም ብሩህ ነገር አይታይሽም ማለት ነው?»

«ሀልም እንደ ሆነ ስተኛ ያደርሰኛል፡፡»

«ከጭቁን ቤተሰብ ወጥተሽ እንዲህ ስትናገሪ ይገርመኛል» አላት፡፡

«ድህነቴን ልታስታውሰኝ ነው?»

«እንደሱ ሳይሆን፡፡»

«ነው እንጂ!»

«ያላልኩትን፡፡»

«አሁንም አላለፈልኝም፣ እባክህ!»

«ያልፍልናል እንጂ፣ ለምን አያልፍልንም?» ብሎ፣ ፍቅር እየተመለከተ፣ «ከሀዘቡ ጋር ያልፍልናል፡፡ ብሩህ ተስፋ ሊታየን ይገባል» አላት፡፡

ፅኔ ከተቀመጠችበት ብድግ ብላ ጠረጴዛ ላይ ያኖረውን ጥራዝ እያየች፣ «ጥሩ ነዋ ምናል! ተስፋ ዳቦ ከሆነ» ብላ ሳቀችና፣ «ብዙ አንባቢ አገኛለሁ ብለህ ተስፋ አድርገሃል?» አለችው፡፡

«ለምን?» አላት፣ ባይኑ አይኑዋን እየተከተለ፡፡

«ለመፅሀፍህ፡፡»

«ለምን ተስፋ አላደርገም? የዛሬ ሀ ሀ ቆጣሪዎች የነገ ለንባቢዎች የግይሆኑበት ምንም ምክንያት የለም» ብሎ፡ የሀንሰን ለየተገለ፡ «ገን፡ እኔ የምፅፈው ለገንዘብ ብዬ አይደለም» አለት፡፡

«እኛ ለመግባት ነው?»

«ጀመርሽ እንግዲህ!»

«ታዲያ ለምን ብለህ ነው?»

«ለፍቅር ነው፡፡ የምፅፈው መጻፍ ስላለብኝ ነው፡፡ እያንዳንዱዎ ቃል የመንፈስ ተሀድሶ ትሰጠኛለች፡፡ እያንዳንድዎ አረፍተ ነገር ነፍሴን ታበለሁኋልች፡፡ ይገባኛል?» አላት፡፡

ውባንቺ መሰብሰብ አቀረበች፡፡

ፅጌ የምፀት ሳቅ ሳቶችና፡ «አምን እያንዳንድዎ ቃል ያንተን ሀይወት ስታድስ፡ እኔ ደግሞ ምኑን ከምን አድርጌ ስል ስጋዬ ሲቦጨቅ ይፀላል፡፡ አንተ ምን አለብህ? እግዜር ባይጠብቀን ኖሮ እስካሁን ለቃላት መስዋዕት ሳታደርገን አትቀርም ነበር» አለች፡፡

ሰጧቱ ሽምቅቅ ኩምትር ሲል ተሰማው፡፡ ንዴትም አፈነው፡፡ ምን ባደርግ ሰጧቱ ይገባት ይሆን? ብሎ ሲጨነቅ ቆየና፡ «እኔ ይህን ያህል ጨካኝ መስዋዕት አታይሻለሁ? መጻፍ እወዳለሁ ማለት ቤተሰቤን እጠላለሁ ግለት አይደለም፡፡ ለምን አይገባሽም? ካራት አመት በሁዋላ እንዴት ለታውቂኝ አልቻልሽም? እኔ እስከማውቀው ድረስ አብረን ያሳለፍነው ጊዜ ደህና ነበር፡፡ እንዲያውም ደስተኛ ነበርን፡፡ አሁን . . . ድንገት ምን የሚያጨቃጭቀን ጉዳይ ተፈጠረና ነው እንዲህ የምትሆኒው? ኑርአችንን ሲኦል አድርገሽ የምትመለከችው?» አለና፡ በረጃው ተነፈሰ፡፡

ውባንቺ የጣት ውሀ አቀረበች፡፡

«ከሲኦልም ሲኦል፡ እቴ» አለች፡፡

«ሲኦል የሆነው ለኔ ነው ላንቺ አይደለም፡፡ ማለቴ፡ ውስጢ እየተሰቃየ ነው፡፡ ይህን መፅሀፍ መጨረስ አለብኝ፡፡ ቀስፎ ይዘኛል፡፡ ለገላገለው የሚያስችለኝ ትንሽ አመች ሁኔታ ብቻ ነው፡፡ ብሎ፡ እጁን እየተጣጠበ፡ «ከዚያ በሁዋላ ቃል እገባልሻለሁ፡፡ ከራሴም ጋር ሆን

ካንቲ ወገ ሰላም ይኖረኛል። እንደ ግን ይሰተኙት ከንባባን። ትንሽ ጊዜ ሰጧኝ። ሌላ ክላሰጥግሪቸዎች። ክላቸ።

።ባለፈው ጊዜ እንዲሁ ብለኸኝ ነበር።።

።ብዬ ነበር።። ግን . . .

።እንዳለፈው ጊዜ ይኸኛውን ሰቅጠራ ጽኑም ሌላ ትጅም ራሱን አይደለም? ልዩ ልዩ ሁኔታ ነው አይደለም የምትለው?። ብላ። ልጄን ተቀብላቸውና። ።እኛ ሁይወት የለንም። ላንተ ምንም አይደለንም። ሁይወትህ መሰረቱ ነው። እኔና ልጄ ጽኑም በሚመጣው እኔና ትግር እየሚቀቅን እንደሰታለን - እግዚር ያደለን ሁይወት ይህ ከዘን ምናል? እግዚር የሰጠውን ሰው አልቸል አይል። እያለች። ወዋ እየሠለፈች ታወቀ ጄመር።።

ዘም ብሎ ነበር የሚያዳምጣት። ልክ ናት እላ በልሱ - ፍፁም ልክ ናት። የቤተሰብን ደህንነት መሻቅ ሃላፊነት የሚሰጣቸው እገታት ሁሉ መሰረታዊ ፍላጎት ነው። ለእሰዋ የኑር ዋሰትና ከግንኛውም ነገር ይበልጥ ቅድሚያ አለው። የኑር ዋሰትና ደግሞ ከጥንብብ በምንም ሁኔታ ተለይቶ አይታይም። የኒሰ ምኞት? የኒሰ ሀልውና ትርጉም? የኒሰ ተልእኮ ትርጉም? ልዩ ልዩ ሁይወት ነው። ከዚያ ውጪ ሌላ ሁይወት። ሌላ ምኞት የለኝም። እሺ . . . እውነት ነው። ከዚህ ቀደም የግጥም መሰረቱ ዋጋ የሌለው ይሆናል። እሁን የምሰፈውም ምናልባት ዋጋ ላይኖረው ይችላል። ግን ነፍሴ ራሰዋን ለመግለፅ የምታደርገውን ጥረት መቀጠል አለባት። አንድ ቀን . . . ምናልባት አንድ ቀን . . . ራሰዋን ለመግለፅ ትችላ ይሆናል። ውበትን ለመግለፅ። ያውም ቢቻል። ትግሉ መሠረታዊ የሰውም። ታዲያስ? ሃላፊነቱ ለማን ነው? ለኪነት? ወይስ ለእሰዋ? ለቤተሰቧ? ይህ ነው መሰረታዊው ጥያቄ። ኪነት ቀናተኛ ናት። የተከፋፈለ ታማኝነት አትወድም . . . ከእግዚሩ ይበልጥ ቀናተኛ ናት . . .

መቁዋደሻ አውጥታ ሰጠችው። መቁዋደሻውን ተቁዋደሱ።

ዘወትር የሚዋቅተው አእምሮው እንዲህ አለው - ከዚህች ሴት ጋር ያለህ ሁይወት ይብቃ። አቻህ አይደለችም። መንፈሳችሁ የተራራቀ ነው። ኮከባችሁ አይገጥምም። ከእሰዋ መገላገሉ ላንተም ሆነ ለእሰዋ ይበጃል። ተዋቅተ። በቃ። ምን እሰጠህ? መለያየት ባንቸ አልተጀመረም። እግዚር የከፈተውን ጉርሮ ሳይዘጋው አያደርግም። እንደ ምንም ትኖራለች። ለመኖር የማይፍጠረጠረ የለምና።

ምናልባትም የሚሰማማት ባል ታገኝ ይሆናል - ስራ ውሎ በሰላም ገብቶ የሚተኛ ባል። አታመንታ፣ ሰራክ። ልብህ አያመንታ፣ በማመንታት ህይወትክን አታበላሸው። ከደሮ መቁዋደሻ በስተቀር ከሚስትህ ጋር የምትቁዋደሰው መንፈሳዊ ነገር ከቶ የለም። የተራ ህይወት ዋስትናን የምትፈልግ ተራ ሴት፣ የተራ ህብረተሰብ ልማድ ውጤት ናት። አንተ ግን ደራሲ ነህ። ነፍስህ ተልእኮ አላት። አትሸነፍ። ወደ አዘቅት መጎተቱ ይብቃህ። ነፍስህ ነፃነትን ትሻለች። ነፃነትክን የምትጎናዐፍበት ጊዜው አሁን ነው። ህይወትዋ ውስጥ ዘለህ እንደ ገባህ ሁሉ፣ ዘለህ መውጣት አለብህ። ሰራክ በውነቱ እኔ የምልህን ስማ። ይሉኝታና አጉል ርህራሄ ዋጋ የለውም። ነፃነት! ነፃነት!

ልብ ግን ማመንታቱን አልተወም፣ ሚስትህ ወደ ውጭ በኮበለለችበት ሰአት ዕጌ፣ 'አይዘህ፣ እኔ አለሁልህ' እያለች የሰጠችህ የማያወላውል ፍቅር ውለታው ምንድን ነው?' አለም ጨልሞብህ፣ ስራ አጥተህ በምትንገላወድበት ሰአት ሰውነትዋን ሽጣ ባጠራቀመችው ገንዘብ ያሳለፈችልህ የመከራ ጊዜ እንዴት አድርጎ ሊረሳህ ቻለ? ላንተ ፍቅርና ክብር ስትል አልነበረም የሞቀ ሰቅዋንና የደራ ገበያዋ የዘጋችው? እስቲ አስበው፣ ላንተ ስትል ባላት አቅም ለከፈለችልህ መስዋእትነት ምን መልሰህ ሰጠሃት? ችላህ የኖረችው እስዋ ናት። አንተ አይደለህም። ካንተ የበለጠ ታላቅ ነፍስ አላት...

«ምን ታስባለህ?» አለች ዕጌ ትኩር ብላ እየተመለከተችው ልጅ ደረትዋ ላይ እንቅልፍ ወስዶታል።

«ምንም» አላት።

«አትበላም?»

«ጠግቤአለሁ።»

«መሶቡ ከፍ ይበላ?»

«ይበል።»

«ጭልጥ ብለህ ሄደህ እንዴት ምንም አላሰብም ትላለህ?»

ሳሰብ የነበረውን ልንገራት? የእኔና ያንቺ የእንጀራ ገመድ ተበጥሶአል፣ ከዛሬ ጀምሮ እኔና አንቺ ከህይወት የምንጋራው ነገር የለም፣ አብሮ ከመተኛት ሌላ፣ ይብቃን እንግዲህ እንለያይና ህይወት

ወደ መራን አቅጣጫ እንሂድ ልበላትና ያበጠው ይፈንዳ? እስከ መቼ ድረስ ነው ይህን ቤት የእርስ በርስ ስቃይ የምናካሂድበት ተቁዋም አድርገን የምንዘልቀው? ሁለታችንም ደስታችንን መሻት አለብን። ህይወት አጭር ናት። ስቃይ፣ እጣ ፈንታችን መሆን የለበትም። እያለ ሲያስብ ቢቆይም፣ በሀዘኔታ የተሞላ ትላልቅ ውብ አይኖችዋንና ደረትዋ ላይ የሚያንቀላፋውን ህፃን ባየ ጊዜ መከረኛ ልቡ ሊጨክን አልቻለም። ያሰበውን በማሰቡ የህሊና ወቀሳ ቆንጦጥ አደረገው። ከተቀመጠበት ድንገት ተነስቶ ግንባርዋ ላይ ሳማት።

«ለምኑ ነው እሱ?»

«ሰርተሺልኝ ለቆየሺው ጥሩ ምግብ።።»

«አልመሰለኝም።።»

«እሺ፣ ደስ ስላልሺኝ ነው።።»

«ደስ የምልህ ከሆነማ እንደ እቃ ቆጥረኸኝ አትዘጋኝም ነበር። አሳብህም ስሜትህም ከኔ ጋር እንዳልሆነ ይገባኛል። የማይገባኝ አይምሰልህ፣ የደባል ኑሮ ነው የምንኖረው» አለች ተክዛ።

ውባንቺ መሰቡን ከፍ አደረገች። ድስቱንም አነሳች። የጣት ውሀ አቅርባ አስታጠበቻቸው።

«ከመፅሀፌ ሌላ አሳቤና ስሜቴ ካንቺ ተለይቶ የት ይሄዳል ብለሽ ነው?» ብሎ፣ ቀጠል አደረገና፣ «ስሜቴ ቢገባሽ፣ እንዲያው ብትረጁልኝ፣ ህይወታችን ምንኛ ጣፋጭ በሆነ ነበር» አላት።

«የመፅሀፍ ነገር አታንሳብኝ፣ ያመኛል!» ብላ ነገሩን ባጭሩ ቀጨችበትና ተነስታ ልጁን ለማስተኛት ሄደች።

ስሜቴ ላይ ቀዝቃዛ ውሀ እንዳፈሰሰችበት ያህል ስለተሰማው ሰውነቱ ሽምቅቅ አለ። አፍቅረኝ፣ አለሁልሽ በለኝ፣ አይደለም የምትለው? እሺ። መቼ እምቢ አልኩ? እንዳፈቅራት ከፈለገች እስከ ለምን ስራዬን አታደንቅልኝም? ለምን አይዞህ፣ በርታ አትለኝም? ለምን ከኔ ብቻ ያልተከፋፈለ ታማኝነት ትጠይቃለች? አይ ሴቶች! ታማኝ የቤት ባርያ ነው እንጂ የሚፈልጉትኮ ባል አይደለም! ነፃዬቴ ነፍሴ ለሰንት እመቤት ትገዛ? እያለ የተጨነቀች ነፍሱን ሲያሰጨንቅ ቆይቶ ዞር ሲል ከምግብ ጠረጴዛው ላይ ያኖረውን ጥራዝ አየ።

ማየቱ ብቻ እንደ እራት ስለ መረረው ራሱን ኮስተር አደረገ። ከራሱ አሳብ ርቆ፣ ያውም ባዎኑ ጊዜ፣ ወደ ሌላ ሰው አሳብ መጠጋት፣ በክረምት ወራት ለዛግ አንሶላዎች መሀል እንደ መገባት ያህል ሆኖ ስለ ተሰማው፣ ሰውነቱ ተዘቀዘ አለ። ማንበቡ ቀርቶ መፅዕኑንም ከሩቅ ማየት አሰፈራው። መጀመሪያውን እሸ ብዬ ለምን ተቀበልኩ በማለት ተቆጠ። «ቀድሞ ነበር እንጂ አልሞ መደቀስ፣ አሁን ምን ያደርጋል ድስት ጥዶ ማልቀስ» አለና። መፅዕኑን አንስቶ እየተነሣኝ መገላበጥ ጀመረ። «የዘመቻው ችቦ ነደደ - በገጠርም ነህ ቀደደ» የማል የመፅዕኑ አርእስት ብቅ ብሎ አይኑ ላይ እንደ መሣ ተጣበቀበት።

- የባዶ ጋን ጨኸት፣ አለ።

- ምክንያት ሰጥቼው ብመልሰለትስ? ማሰብ የምፈልገው ስለ መፅዕኔ ነው። ስለ ሌላ ሰው መፅዕኑ ምን አሰጠኝቶኝ? እሸ፣ አንብበው የጠላውት እንደሆነ ምን ልሰው ነው? ሀቁን ልነግረው እችላለሁ? እሱስ ሀቁን ለመሰማት ዝግጁ ነው? አርእስቱ ራሱ መባል ያለበትን ብሎ የጨረሰ ይመስላል። ከዚህ ሌላ ምን ሊል ነው? ፍየል ከመድረስዎ ቅጠል መበጠስዎ! ግን እሱ ከፈለገ እኔ ምን ቸገረኝ? የተሰማኝን ሀቁን እነግረዋለሁ። እውነቱን ተናገሮ የመሸበት ማደር አለና ወደ መቃብር እንደሚወርድ ሰው ራሱን በግድ እየኑተተ ማንበብ ሲጀምር የሽቶ መላዛ አፍንጫውን አወደው።

የእስክንድርን መፅዕኑ ወደ አፍንጫው ጠጋ አደረገ። ሽቶ ሽቶ የሚሸተው ወረቀቱ ነበር። ቃላቶቹ አይደሉም። በውሀ ሰማያዊ ወረቀት ላይ ጥራት ባለው የመኪና ፅፈት የተገፈው መፅዕኑ በጥሩ ሁኔታ ተጠርዞአል። ሽቶው ከፀሀፊዎ ይሆን? ወይስ እሱ ራሱ ጥራቱን ሽቶ ውስጥ ነክሮ አውጥቶት ነው? አለና እንደ ገና አሸተተው። ሽታው ደስ ይላል።

«ሸር.መ.ጣ» አለና ማንበቡን ቀጠለ.

ምእራፍ ፳

እትዬ አልታዬ ሲኒያቸውን ይዘው፡ ሰአትዎን ጠብቀው፡ ወርቅ ጥርሳቸውን ብልጭ እያደረጉ ከተፍ ብለው፡ «እንደ ምን አደራችሁ?» ሲሉ ከቡናው ጀበና ጋር ግጥም፡፡

ዕጌ ብድግ ብላ፡ «ውይ እትዬ፡ ልንጠራዎት ስንል» ስትላቸው፡-

«የቡና ሼሂ የት ሂዶ ልጄ? እሱ ይጠራኛል፡፡ የቡናው ከራማ ይነግረኛል፡፡ አቦል ጀባ፡፡ ቀኙን አውለን፡፡ ሸረኛውን ያዝልን» ብለው ቁጭ፡፡

ዕጌ ሞቅ ያለ ፈገግታ እያሳየቻቸው፡ «ቀኙን አውለን ማለት ቀርቶአል እኮ» ስትላቸው፡ እትዬ አልታዬ የወርቅ ጥርሳቸውን ብልጭ አድርገው፡ «አዎን ልጄ» ብለው ትክዝ፡፡

ውባንቺ በእትዬ አልታዬ ነገር እየተገረመች ዝም፡፡

እየገነፈለ የቀረበው ጀበና ቆርቆንዳውን አስፈንጥሬ ልጣል እያለ ይፎክራል፡፡ እጣኑ ቡልቅ ቡልቅ እያለ ይተናል፡፡ ጢሱ ቀጥ ብሎ ወደ ጣሪያው ያንሰራራል፡፡

እትዬ አልታዬ የእጣኑን ጢስ ተመልክተው፡ «ሰምሮአል፡፡ ከራማው ቀጥ ብሎአል» ብለው፡ ወርቅ ጥርሳቸውን ብቅ አደረጉና፡ «ደግ አሰማን፡ ክፉ አታሳየን፡፡ ሸረኛውን ከበሩ ያዝልን፡ መጋኛውን አባርልን፡፡ አቦል ጀባ በለን፡ አትለየን» አሉና፡ ሲኒአቸውን ለውባንቺ ሰጡአት፡፡

የቡና ጀበናው አልቦታ፡፡ እትዬ አልታዬ በፍቅር አይን ጀበናውን ትክ ብለው ሲመለከቱ፡ የሀንስ ለቁርስ የቀረበውን የገብስ ቆሎ ለማፍሰስ ወደ ጀበናው ሲሮጥ ውቃሲያቸው ተቆጣና፡ ይህን ቀበጥ ከጀበናው ላይ ብትይገርው ምናለበት!» አሉ፡፡

ዕጌ ተንጠራርታ ልትይዘው ስትል አመለጣት፡፡ ቆሎውን እዘግናለሁ ሲል ሳህንዎ ከንብል አለች፡፡ ቆሎው እንዳለ ሆጨጭ ብሎ ፈሰሰ፡፡ እትዬ አልታዬ እርር ድብን አሉ፡፡ አላስችል ሲላቸው፡፡

ም
የሀን
የእህ
እፍ
አድ

ተሙ
እየተ

ረጨ

ቃል
አደረ

ፋይዳ

ደንግ

ውሽት

ነው?

ረሀብ
የረጀ

«ምንነው እቴ!» ብለው ተነሱና ይዘው በቁንጣጥ ድብን አደረጉት። የሀንሰ እርር ብሎ ማልቀስ ጀመረ። ውባንቺ እንጀትዋ ራሱ። በሆድዋ የእህል አምላክ... የእህል አምላክ... እያለች የፊሰሰውን ቆሎ መጀመሪያ እፍስ እፍስ፣ ቀጥሎም ልቅም ልቅም ስታደርግ፣ ዕጊ ልጁን ሳም ሳም አድርጋ እያባባለች፣ «ምን ነው እትዬ?» አለች ተቆጥታ።

«ልጅሽን ከጀበና ላይ መያዝ» ብለው ወደ መቀመጫቸው ተመለሱና፣ «ጀበናን ውቃቤ ማስራቅ ደግ አይደለም» አልዋት፣ እየተነጫነጩ።

ዕጊ ቆሎውን አልረሳችም። አንድ ሲኒ ቡና ወደ ውጭ ረጨች። ቆሎውንም ዘግና በተነች።

እትዬ አልታዬ ቡናቸውን ፉት ብለው፣ ከዕጊ ጋር የቀጨኔው ቃልቻ ዘንድ የሂዱበትን ጉዳይ እያስታወሱ፣ «ያንን እንደ ተባልሽው አደረግሽ?» አሉዋት።

«ምን ያደርጋል ብለሁ ነው!» አለች።

«እንዴት ልጄ?»

«ጠንቁቀይ ለራሱ አያውቅም አለ! እንኩዋን የሌላውን። ፋይዳ የለውም» አለቻቸው።

«እረ ተዬ ልጄ። ደግ አይደለም። እንዲህ አትበይ» አልዋት፣ ደንግጠው።

«እረ ኤዲያ! የጠንቁቀይን ነገር ይተውት። ዋጋ የለውም። ውሸት ነው» አለች።

«እንዲያው ፍንክችም አላለ?»

«እረ እሱ እቴ። ያዳቆነ ሰይጣን ሳያቀስ መቼ ይለቃል ብለሁ ነው? አለች፣ ተስፋ እንደ መቁረጥ ብላ።

እትዬ አልታዬ የዕጊን ስሜት አላጤኑም። ስለሚሞረሙራቸው ረሀብ ነበር የሚያሰላሰሉት። ጠም ያደረው ሆዳቸው ይጮሃል። ያረጀው ጥርሳቸው ቆሎ መቆርጠም አልችል ብሎ እያማረረ ነው።

ጆጃ ደራሲው

በልባቸው ሰው ከሆዱ የበለጠ ጠላት ማን አለው? እያሉ፡ «የድስት ጥራጊም የለሽ?» ብለው ጠየቁዋት። ጉድ ጉድ ማለት ጀመረች።

ውባንቺ ቡና ለሁለቱም ደግማ፡ ሁለተኛ ቡና ልታፈላ ጀበናውን ይህ ወጣች።

እትዬ አልታዬ በደሮ መረቅ የቀረበላቸውን እንጀራ ጎረስ ጎረስ አድርገው ቡናቸውን ፉት ካሉ በሁዋላ ለምስጋና ወደ ጣሪያ አንጋጠው፡ «እጅሽ ይስፋ። ያባትሽ የእናትሽ ከራማ ይታረቅሽ በአለም ኑራ» ብለው፡ ወደ እንጀራቸው ተመለሱ።

«ያባቴና የናቴ ከራማ ምኑን ታረቀኝ ብለሁ ነው? ሲያንክራትተኝ፡ በሴተኛ አዳሪነት ሲያጉላላኝና ለማንም ሰካራም ጥፊ ሲዳርገኝ ኖረ። ከዚህ ሁሉ ጣጣ ገላገለኝ ብዬ አመስግኜ ነበር። አሁን ደግሞ ሆሮብኛል» አለች፡ ምርር ብላ።

«ምን ሆንኩ ነው የምትደው ልጄ?» ብለው እንጀራ ቆርሰው በመጉረስ፡ እያላመጡ፡ «ከመሬት ተነስቶ ማማረር ደግ አይደለም» አልዋት።

«አልገባዎትም!» አለች ተበሳጭታ።

«ቅናት ነው። መቼ አጣሁትና?»

«አዬ እባክዎን. . .»

«የልጃገረድ ባሌን እየቀናሁ በፍልጥ አገላብጠው ነበር» ብለው፡ የወርቅ ጥርሳቸውን ብልጭ አደረጉባት።

ዕጌ ልጁን ገሰፀችና፡ «እትዬ ቅናት አይደለም» ብላ፡ ኮለል ብሎ የመጣውን እንባዋን ዋጥ አደረገችና፡ «እኔ የማገነኘው በልጄና በራሴ እድል ነው» አለች።

«ምን ነካችሁና?» አሉ፡ እትዬ አልታዬ እንጀራ እያላመጡ።

«እንደ አሮጌ ቁና አውጥቶ እንደሚጥለን ይሰማኛል» አለች።

ርህሩህ አትናገሪ

የሚጠባባ የለንም፡ ነበር።

ነበር። ምክንያቱም አያመሻኝ እና፡ የሌላ አገልግሎት

የወጣች ይመለሳል

አቀረቡት ቆየችና፡ የለ? ብዙ ይቀራል?

ሾልኮ የከባልዋን የጥላው አትመለሱ ይልቅ እኔ የቆር የሌላ አሉ።

ቆርቶ «ምክራው ከተረዳች

«አበሰኩ ገበርኩ» አለ። «ምን ቆርጠት ልጄ?» ለሰው በጣም ርሀሩሀ ነው። አንቺና ልጄ ላይ እንዴት ይጨክናል? ተዩ ሀጠአት አትናገሪ።»

በረጅሙ ተነፈሶችና፡ «ይተውት እባክዎን» አለች፡ «እሱ የሚጠባበቀው የሚሰቱን መመለስ ነው። እኔና ልጄ ለእሱ ምንም ዋጋ የለንም። እኛ የጊዜ ማሳለፊያዎች ነን። በፊት የቆረጠ ይመስለኝ ነበር። አሁን ግን ሳየው አይደለም።»

«አዩ እትዬ . . . የቆረጠ ቢሆን ኑሮአችንን ለማሻሻል ይጥር ነበር። ሰው ሊያደርገን ይታገል ነበር። ግን ደንታ የለውም። ምክንያቱም የማይኖርበት ቤት ነው። የማይድሩበትን ቤት አያመሻሽብትም ይባል የለ። እንደዚያ ነው። ጊዜ ነው የሚጠብቀው። እና፡ የሚፅፈው ለምን መሰለዎት? ልጄና ሚስቱ ትዝ ሲሉት ነው። ለሌላ አይደለም። ትርጉም ገብቶኛል።»

እትዬ አልታዬ ጣታቸውን እየጠራረጉ፡ «ካገር ኩብልላ የወጣች ሴት በየት ትመለሳለች ብለሽ ነው? ሬሳ ከወጣበት ቤት ይመለሳል? የእነሱን ነገር እንደዚያ ቁጠራው» አለ።

ውባንቺ ሁለተኛውን ቡና አፍልታ መጣች። የጣት ውሀ አቀረበችላቸው። እትዬ አልታዬ እጃቸውን ሲታጠቡ፡ ፅጌ ስታስብ ቆየችና፡ «ውጭ አገር የቀሩ ኢትዮጵያውያን ይመለሱ እየተባለ ይነገር የለ? ብዙዎቹም መመለስ ጀምረዋል አለ። ሰው ካገሩ ወጥቶ እንዴት ይቀራል? አለች።»

«ምንነው እቱ?» አለ እትዬ አልታዬ፡ «ሞኝ ነሽ ልበል! ሾልኮ የከዳ ሰው እንዴት ሰተት ብሎ በበር ይመለሳል? እረ ተዩኝ! ባልዋን የምታፈቅር እውነተኛ ሚስት ብትሆን ኖሮ ድሮውኑ ለምን ጥላው ትሄድ ነበር? ለወገኖችዋ አድልታ አይደል? እስከ አትመለስም። ይህ አብዮት እስካለ ድረስ... የወንድ ሆድ አይቆርጥምና ይልቅ እሱ ይጠፋ እንደሆነ መጠርጠር ያባት ነው። የመጀመሪያ ፍቅር የመጨረሻ ነው ይባላል። የሚያገረሽ ፍቅር ደግሞ አደገኛ ነው» አለ።

«አይ እሱስ አይጠፋም» አለች፡ «ካገር ወጥቶ መጥፋት ቀርቶ ከተረት ሰፊር አይወጣም። ይዛው ለመሄድ በብዙ መንገድ ሞክራው ነበር። ከሞት በቀር ከዚህ አገር የሚለየው ነገር አለመኖሩን ከተረዳች በሁዋላ ነው ተሰፋ ቆርጣ ልጄን ይዛ የጠፋችው። 'አገርን

ጥሎ መጥፋት ስር ያጣ ዛፍ መሆን ነው' የሚል ፈሲጥ አለው። 'ያገራን ዘፈንና እንጉርጉር፣ ላቅና ሀዘንን፣ ቀልድና ተረቱን ትቺ ምን ሀልገው ሊኖረኝ?' ይላል ሁልጊዜ። አገሩን ጥሎ ይጠፋል ብዬል አልጠረጥርም። በተለይም ይህን አብዮት ካንጀቱ ነው የሚደግፈው። አንድ ቀን፣ 'ለምን ከሚሰትህ ጋር አልሄድክም? ከጭቁን በተሰጠ ብትሆንም ተጋብተሃል?' ስለው፣ 'ጋብቻ ከመደብ ትግል በላይ አይደለም። ጭቁኖች ታሪክ ሲሰሩ እያየሁ ወዴት እሄዳለሁ? ታሪኩን ባልዕፍም ማየቱ፣ ከትግል ጋር መኖሩና መዋዕዱ የትም ሲኖሩ የማይችል ትልቅ ልምድ ነው' ያለኝ ትዝ ይለኛል። እሱ የትም አይሄድም። እዚህ ነው የሚሞተው።።።

እትዬ አልታዬ ግራ ገብቶአቸው። «ታዲያ ጭንቀትሽ ምን ላይ ነው ልጄ?» አሉና። ቡናቸውን ፋት ብለው አጣጣሙት።

ዕጌ እንደ መብሸቅ ብላ፣ «ታዲያ ቤቱን ለምን ዞር ብሎ አያይም? ልቡ ያለው ውጭ ነው» አለች።

«ምን ነው ልቡ ከመዕሀፉ ጋር ነው ብለኸኝ?» ብለው በመገረም፣ «እሱ ከሆነ እርግፍ አድርጎ ባይተወው አልታዬ ምናለች በዩኝ። ከሌላ ሴት ጋር ፍቅር ይዞት ከሆነ የቡናው ሼሄ ይከስትበታል» አልዋት።

ልብዋ ቆሞ፣ «እንዴት አድርጎ?» አለች።

ውባንቺ ሶስተኛውን ቡና ለማፍላት ስትወጣ፣ እትዬ አልታዬ ጀበናውን በአይን እየተከተሉ፣ «ካልሸሰ እሱ ከሚሰራበት መሰሪያ ቤት የማውቃት ልጄ አለች። ሁኔታውን ከእስዋ ለማጣራት እሞክራለሁ። ወላጆቻቸው ነፍሳቸውን ይማረውና፣ ጎረቤቶቹ ነበሩ። ጣልያን ሰፈር። አይ ደግ። አይ ደግ። እነሱንም አፈር በልቶአቸው ቀረ። ዞሮ ዞሮ ላፈር። ፊታውራሪ ማንከለባቸውም እንዲያ ሞትን ሲሸሸ ያንን የመሰለ ሰውነት ይዘው አፈር ሆነው ቀሩ» አሉ።

«ማን ትባላለች?» አለች። ስምዋን ለማወቅ ቸኩላ።

«ሰብለ ወርቅ ታፈሰ ትባላለች። አባትዋ አለቃ ታፈሰ በጣም አስተዋይ ነበሩ። ይገርምኛል። እስዋም ባባትዋ ነው የወጣቸው። አይ መልክ! እግዜር ጥበቡን የጨረሰባት ነው የምትመስለው።።።»

ዕጌ አሁንም ልብዋ ቆሞ፣ «ያገባች ነች? ወይስ...» አለች።

ገንት ነው

ምእራፍ

ጠረጴዛው ተነፈሰች። በሙሉ ግራ እየከጀለች

ፋይል ው ከአምሱት ገባር ይዎች ማእከላዊነት ብቅ ማድረግ ጠመገማ

የት አቤት፣ ሳይ በውሸት ስራ ሊላው በደክ የመጥበስ፣ በስውር ጨብ በሮክራሲ! የመጨረሻው አልነበረም።።

ጨርሶ ሲጀምሩ የተሰሩ

ጠባቂዎቻችን ለዚህ ስሜት የምትኖረው ነገር እንዲህ መሰለሽ?
ነት ነው።

የፅን ልብ ራግ አለ።

ምእራፍ ፱

እጣዳፊ ስራ ከሲራክ ፊት አልነበረም። ለለውጥ ያህል ጠረጴዛው ላይ የተከመረ ፋይል አይታይም። በእጩይታ ነፍሱ ተነፈሰች። የነሀሴ ጭጋግ ገፍ መስከረም የጠባ ይመስላል። ወጣ ብሎ በሙሉ ግርማ ሞገስዋ የወጣችውን የጥዋት ሀሀይ ለመሞቅ ነፍሱ ከፉኛ እየከጀለች፣ ደጃ ደጃን በመስኮት እያየ ዝም ብሎ ቀረ።

እንዳንድ ሰራተኞች ስራ የበሳባቸው ለመምሰል ካለቀለት ፋይል ውስጥ ነገር የሚያሸት አፍንጫቸው ቀብረው ይታያሉ። ከአምስት አመት መራራ ትግል በሁዋላ የፊውዳላዊው ስርአት ርዝራዥ ባህርይዎች ባለመጥፋታቸው ተገረሙ። እንዲያውም በዲሞክራሲያዊ ማእከላዊነት ስም እንዳንድ ፊውዳላዊ ጠባዮች አስከፊ ገፅታቸውን ብቅ ብት ማድረግ የጀመሩ መሆናቸውን አስታወሰና። የአብዮት ሂደት ጠመዝማዛ ነው። ብሎ ፈገግ አለ።

የትናንቱ ማጋለጥና ቀይ ሽብር ከመቼው ተረፋና ሳይጠፉ አቤት፣ ሳይላኩ ወዴት፣ እያሉ ሽር ጉድ፣ ጠብ እርግፍ የማለት፣ በውሸት ስራ ድካም የጎበጠ ጀርባን ቁና ቁና እየተነፈሱ የማሳየት፣ ሌላው በደከመበት ስራ ለምሳሌ የመሸቀዳደም፣ በምላስ ሙማ የመጥበስ፣ በመሰረነት የማናከስ፣ የማጋጨት፣ የማምታታትና ከጀርባ በስውር ጨቤ የመውጋት ፊውዳላዊ ባህርይ ማንሰራራት ጀመረ? አይ ቢሮክራሲ! ልብ የለውም እኮ አለና፣ የእስክንድርን መፅሀፍ ገለጠ። የመጨረሻው ምእራፍ ብቻ ነበር የቀረው። እሱም ቢሆን ረጅም አልነበረም። ትንፋሹን ዋጥ አድርጎ ማንበብ ጀመረ።

ሲጀምር አላቡ የተሰበሰበ አልነበረም። ግን ቶሎ አንብቦ ጨርሶ የተሰማውን ለደራሲው ገልጾለት ከሰው መፅሀፍ ለመገላገል የነበረው ፅኑ ፍላጎት ብቻ ነበር የሚገፋፋው። በመፅሀፉ እምብዛም

የገዢ ደራሲው

እንዳልተደሰተ ያስታውቃል። የቀረው የመጨረሻው አዎጽ ምእራፍ በሆነው ከማይወጣው ጥቅጥቅ ካላ ጫካ ውስጥ እንደ ገባ ያህል ተሰማው። አላቡ ከመፅሀፍ ጋር ጭልጥ ብሎ እስኪጠፋ ድረስ ማንበቡን ቀጠለ።

ከመፅሀፍ ላይ ቀና አለ። ሰአቱን ተመለከተ። ከአርባ ደቂቃዎች በላይ አልወሰደም። አንብቦ በመጨረሱ እጅይታ ተሰማው። ስለሚቀጥለው ርምጃ ሲያስብ ስቃይ እጅይታውን ተክቶ በክራንቻው ቅርጾች ሲደርገው ተሰማው። መፅሀፉን ዘጋና ስለ ጠቅላላ ይዘቱ ማሳሰል ጀመረ።

- በአጠቃላይ መፅሀፍ መጥፎ አይደለም። እንዲያውም እንዳንድ ምእራፎች በጣም ግሩም ናቸው ብሎ አሰበ። በተለይም ቁዋንቁዋው ግሩም ነው። ነገር ግን የቁዋንቁዋው ጥራትና ውበት ብቻ እንድን ድርሰት የወጣለት ድርሰት ሊያደርገው አይችልም። ቅርፅ ብቻውን ዋጋ የለውም። ወሳኝ ጉዳይ መሆን ያለበት ይዘት ነው። እዚህ ላይ መፅሀፍ ከባድ ድክመት ይታይበታል።

- የመፅሀፍ መሰረታዊ አላማ ግልፅ አይደለም። የእድገት በህብረት የእውቀትና ስራ ዘመቻ አላማ ለወጣቱ ትውልድ የጀብደኝነት መንፈስ መውጫ ቀዳዳ ለመክፈት ሳይሆን፣ የህብረተሰቡ ትኩስ ሃይል የሆነው ወጣቱ ትውልድ፣ ሰፊውን ህዝብ ትምህርት ቤት አድርጎ፣ ከእሱ እየተማረ፣ በተለይ የአካባቢን፣ በአጠቃላይ ደግሞ የአገሪቱን ተጨባጭ ሁኔታ በመረዳት፣ ሰፊውን ህዝብ አቅፎና በሰፊ ህዝብ ታቅፎ፣ መልሶ በማስተማር፣ ሰፊውን አርሶ አደር ለፖለቲካ ንቃት፣ ለድርጅትና ለትጥቅ በማብቃት፣ አኩሪነቱንና አካባቢን ለመለወጥ የሚረገውን ትግል አቅጣጫ ለማስያዝ ነበር። ይህ መሰረታዊ አላማ መፅሀፍ ውስጥ በግልፅ አልቀረበም።

- ባህርያቱ፣ የሁኔታዎች ተገዥ ሆነው ከመታየት ሌላ፣ ራሳቸውንም ሆነ ሁኔታዎች ለመለወጥ ያደረጉት ጥረት ትኩረት ስላልተሰጠው፣ በገጠራቱ አትዮጵያ አዲስ ስርአትን ለመገንባት ያደረጉት አስተዋፅኦ ደብዛው ይጠፋል። በዚህ ላይ፣ መፅሀፍ ውስጥ ያሉት ባህርያት ቲዎሪ በማንበብ አንድ ቁዋንቁዋ የሚናገሩ ስለሆኑ፣ አንዱ ከሌላው ተለይቶ የሚታወቅበት ልዩ ጠባይ እምብዛም አይታይም። ስለዚህ፣ አንባቢው፣ ከማይታዩ፣ የተለየ አቁዋምና ሚና ከሌላቸው፣ ቲዎሪን እንደ ውዳሴ ማርያም ከሚያንበሉበሉ ባህርያት ጋር ስሚትን እየተጋራ የመጨነቅ፣ የመደሰት፣ የማዘን፣ የመሳቅ ወይም የማልቀስ እድል አይገኝም። በአጠቃላይ 56 ሺህ ዘመናት

የመፅሀፍ መገኛ ከሌላ የአንድ የሚለ ደራሲ በሚፈ አድጎ መሰረ

የሚፈ ልዩ እ የሞክረ ወላጆች አዝማኝ ወረቀት በአቅራ መንገድ ህዝብ ለይተው እያለች በማለት የተፈፀሰ ለመርዳ ተብሎ ብለው ተማሪዎች እንዲያ ልጆቻች ተሰጣች የገባርነት ልዩ ግለ ውበት በ አንድ አ ትክክል አመለካከት

